

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felső szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUNSÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A berlini ut.

Budapest, április 9.

(K.) Mikor uralkodók egymáshoz látogat-
toba mennek, egy kis politika mindig bele-
ferkőzik az uti tarsolyukba. S ha ők maguk
nem is gondolnak politikára, a népek mindig
bele fogják magyarázni a látogatásba. A het-
venesztendős Ferenc József bizonyára a saját
érzéseiben is elegendő impulzust találta,
hogy május elején Berlinbe utazzék, ahol
akkor II. Vilmos fényes ünnepséggel fogja
trónjának örökösét nagykorusítani. Csak a
felejthetetlen budavári napokra kellene gon-
dólnia, mikor a német császár ünnepnapokat
szerzett az ősz királynak saját otthonában és
aztán arra a fekete bécsi napra, mikor
II. Vilmos elsőnek sietett a legnagyobb csap-
ásban megroskadó aggyasztán támogatására.
Ember a király is, nem lehet neki az ilyen
nagy szívű emberrel szemben hidegnek mar-
adnia. Ha aztán a német császár az ő gyer-
mekfiát, a hatalmas trón örökösét nagykoru-
sítja, ez az ő apai szívének is legnagyobb
öröme, amelyben résztvenni s amelyet emlé-
kezetesebbé tenni a hetvenesztendős király-
nak is jól esik. Hiszen a barátja örömehez
siet tanunak.

Pedig hát messzibbre is visszamehet az
érzéseiben. Mert nagy idő az a hetven esz-
tendő, melyet egészségben, ha nem is mind-
dig örömben adatott megérnie Ferenc Jó-
zsefnek. S ez a nagy idő egy kis pantheonná
formálta a mi uralkodónk szívét, amelyben
már több olyan jó barát emléke áll, aki éle-
tében a német trónnak volt birtokosa. A mi
királyunkat őszinte barátság fűzte már I.
Vilmos császárhoz, aztán Frigyeshez is. Ezt
a barátságot szötte tovább a németek mos-
tani császárával és ezzel a barátsággal aján-

dékozza meg a májusi ünnepségen a fiatal
trónörökösöt: — a német trónon a *negyedik*
generációt, melylyel isten jóságos kegyelmé-
ből együtt intézheti népeinek sorsát. Annak
az ünnepségnek szépséghibája is volna, ha
hiányoznék belőle az a fejedelmi patriárka,
aki szövetséges barátként állott a szépa-
pa, a nagyapa s az apa oldalán. Mintha fiatal
katonáknak elmulasztának megmutatni azt a
megfakult, régi zászlót, amely nagy idők di-
csőségére, mesékbe illő nagyságára emlékez-
tet. Az a zászló való rá leginkább, hogy az
ifju sziv *fogadalmat* tehesen a jövőre nézve.

S itt van az a momentum, ahol a ber-
lini ut politikai fontosságát is nyer. Immár a
negyedik generációnak fogja életének legje-
lentősebb percében lelkébe vénsi a hármas-
szövetség gondolatát. A német trón örököse
nagykorusításának pillanatában maga előtt
fogja látni azt a zászlót, melyet ősei a béke
érdekében bontottak ki. Maga előtt fogja látni
azt az ősz fejedelmet, aki még a nagy német
birodalom alapítójával kötötte meg a béke-
szövetséget s aztán törhetetlenül állta, mi-
alatt a dicső császárt a boldogtalan fiu, ezt
pedig az erővel teljes unoka váltotta fel a
német trónon. És ugy fogja maga előtt látni,
mint aki küzdelmes és hosszú életének min-
den napján erősítette népeinek lelkében a
hármas-szövetség gyöngye palántáját, míg olyan
erős gyökeret vert, hogy vihar legyen, ame-
lyik onnan kitépheti. Ez a látványosság pedig
nem lesz muló hatású. Mert csudálatos anyagból
való a serdülő ifju szive: viasz, mikor az impres-
ziók nyomát kell befogadnia, de márvány, mikor
azokat a nyomokat le akarnák törölni róla.
S a serdülő német trónörökös, amilyen fogé-
kony lesz a tanítás iránt, amely hozzá Ferenc
József jelenlétéből szól, olyan kevéssé fogja
feledhetni, hogy azon a májusi ünnepségen

egymás karjában látta Németország császár-
ját s az osztrák-magyar monarchia urát:
együtt egész nagy népcsaládok békességének
biztosítékát. Nincs az a miniszter, aki őt
egykoron szebben tudná a hármas-szövetség
üdvös voltáról kapacitálni, mint ez az emlék,
amelyet szívében fog őrizni.

Erre gondol-e a hetvenesztendős király?
Bizonyosan erre is. Szívéhez nőtt az a
II. Vilmos, akinek örömmünnepeből ki akarja
venni részét, de szívéhez nőtt az a politikai
gondolat is, melyet a hármas-szövetség olyan
kipróbált formában valósított meg. Ha össze-
gyűjtenék trónbeszédeit, ünnepi nyilatkozatait
s lehetséges volna egyébként elhallgatni, hogy
melyik uralkodó nyilatkozatai azok, a hármas-
szövetségről beleékelte szeretetteljes szavai el-
árulnak a leglojálisabb szövetségést, mint az írás-
egykori mestereit az anagrammok, amelyek-
kel nevüket műveikbe csempeszték. Arról a
szereplőre kellene ráismerni, amelylyel éle-
tük ehhez a kedvenc ideájához minden idők-
ben ragaszkodott. Bizonyos tehát, hogy ami-
kor a jó barát ünnepére siet, a szövetségesre
is gondol, aki vele együtt hűségesen és lojálisan
őrzi a béke hajlékát. És bizonyos, hogy
arra az új hajtásra is gondol, akinek ugy
kell hozzáerősödni a szövetséget támogató
és fenntartó pillérekhez. Nem szeretné Ferenc
József olyan bensőséggel a hármas-szövetség-
get, ha ez az új hajtás, ez az új pillér nem
érdekelné. És ki tudná jobban a mi kirá-
lyunknál, hogy a serdülő korban nyert im-
pressziók micsoda erővel munkálják meg a
lelkét, micsoda határozottsággal rakják le a
jövő útjának sinjeit? Oh igen, azon a májusi
napon Ferenc Józsefnek is lesz szava a né-
metek ifju trónörököséhez és azt a szót ta-
pasztalt magvető fogja elvetni abba a tavaszi
szívbe.

T Á R C A.

A Café Quarneroban.

Kívül esik; lapulnak a sirályok;
Nincs ég, nincs tenger, — kód van, zuhogó;
Rajt' hébe-hóba álmokép kovályog
Fehéren, némán: a kis gőzhajó.
Hová máskor szemem oly könnyen ér át,
Hol kéklő Chersom, páras Vegliám? —
A míg eső veri a park babérát,
Tikkasztó szélesend ül Abbázián...

Tolong a nép a Café Quarneróba:
Szivarfüst, kávépára, gummiszag, —
Ködös zsvaj, amelyből hébe-hóba
A zene rongyait hallhatni csak, —
Egy asztalnál szent barkával kezében
Taktust is üt egy csöpp olasz gyerek, —
Kék tengerész-sipkák alatt sötét
Rosszkedvű, únott budapestiek...

De, hab, mi volt ez?! Mint varázsütésre
Gyigylának hirtelen most a szemek,
Hogy minden újabb ajtó-recességre
Még lángolóbban fölfigyeljenek!
Itt a színésznők! — szép egymásutánban,
A jó meleg kávéra éhesen,
A primadonna persze asztrakanban,
A kisebb csillag úgy szegényesen.

S a mint ott együtt ülnek kávé mellett,
Csak őket nézi a vendégsereg:
A szem eltorzul, tűz lesz a lehellet,
És minden únott úr — fenegyerek.

A tartásról, a formákról ítélnék,
Szemük minden tagot pörére tép, —
S míg a színésznők nyugton elbeszélnek,
Hódítón osztja zét a férfinép.

S mikor most mindent izzó tűzbe vonna
A rothadt lelkek lidéretüze itt:
Eszembe jutott egy kis primadonna,
Ki maga varrja a kosztümjeit,
Ki a kávénak szintén nagy barátja,
Ki férfimódra küzd az életért, —
Ki szintén idegen kocsmák nomádjá,
Mert Istentől otthont hiába kért, —

Ki nem talál nyugalmas tűzhelyére
E nagy világban semmi kis zugon, —
Ki egymagában áll, mint a fivére, —
Eszembe jutott az én kis hugom, —
A bátor lány, kit bátyja béna karja
Nem ótalmazhat, — tudod, Istenem! —
S valami örült fájdalom viharja
Tombolt keresztül zúgó lelkemen!

Ah ott a barka a gyerek kezében:
Hiszen Virágvasárnap épp ma van!
Ma szedi össze, ami je van éppen,
És máshová száll vándormadaram.
Jó útát édes, vándorfecske-párom,
Kisérjen illat, napfény, kikelet, —
S az új fészekben, ott az új határon
Legyen csupa jó ember jó veled.

Abbázia, Virágvasárnap.

Gergely István.

A Pálya-terem.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Lyka Károly.

Ősz lett a tavaszból a műcsarnokban. Kissé
fáradt, kissé nagypénteki hangulatu a magyar
piktura. Nincs lüktető kedv a művészekben? Be-
lefáradtak az ujba, a legujabbba? Megérezték-e a
természettől való elszakadást, amelyre őket a
budapesti téli tartózkodás kényszerítette? Vagy
boleuntak ideális és anyagi küzdelmeikbe? Miért
van az, hogy sehol, vagy majdnem sehol sem
láttni heves, erős, szenvedélyes temperamentumok-
nak vajadását, erjedését, munkakészségét? Miért
lett a festészet automata-munkává, amely nem
direktisszime a szivből fakad, nem sugározza
mazaról sem a drámai hevet, sem a gondtalan,
festői ötletek báját, sem viruló erőt, sem örö-
möt, sem bánatot, sem érzést, sem hangul-
latokat? Ezt, éppen ezt kérjük és várjuk a
művészeketől. Ki zökkentsen ki minket ebből
a gépies, szürke életből, ha ők nem? Ki resz-
kettessen meg bennünk valamely mélyebb, szen-
dergő érzést, ki legyen érzéseink instigátora, ha
ők nem? Miért vetnek minket vissza a közönsé-
ges, napi gondokkal teli, örömtelen, kuszált, kö-
telességekkel körüldrótozott életbe, holott mi
megváltást vártunk tőlük?

Ebben a percben, a vernissage napján,
ezekre a kérdésekre nem adhatunk választ. Me-
günk képtől képhez, mintázott, rajzolt, festett
munkák közt járunk, áprilisi hangulatban és ezt
a hangulatot aztán haza is viszzük. Hol fakó,
hol fagyos, hol szentelen impressziókat szivunk
magunkba. Ezeket sem a teljességükben, hanem
ugy imitt-amott egy-egy csipetnyit. Akadunk egy
darabra, amely megállít és arra késztet, hogy
belémerüljünk. De a szomszédja már kikökönt:
a régi pesti embert érezzük újra magunkban. Lá-

Hogy máskülönb milyen érzések fognak eluralkodni a százszor sujtott uralkodó szívére? — hát ez is csak erősíteni fogja a dokumentumot, melyet Ferenc József az ő emberi nagyságáról az utókorra hagy. Akinek volt ereje elviselni a legnagyobb csapásokat és mindig úgy, hogy népei csak puhábbnak és érzőbbnek találják utánuk a szívet, az meg fog állni keményen ott is, ahol a családi boldogságnak olyan ragyogó képét kell látnia, mely talán *fájhat* is a szenvedő embernek. Milyen gazdag istenáldás ott — milyen csöndes hajlék idehaza! Az öreg ember talán azt fogja érezni, hogy másnak láthatatlanul egy könnyű folyik a szívére, de az öreg király csak örülni fog örvendő barátjával. És amikor a gőzös visszafelé hozza majd, a hazai határon azt gondolja magában, hogy azért neki is vannak fiai. Azok a milliók, akiket szeret és akik szeretik, akikért erős király tudott lenni, mikor az ember olyan hajlandó lett volna a gyöngösesre...

BELFÖLD.

Bosznia új polgári adatlása. Nemrég már megírtuk, hogy *Kutsehera* Szilveszter udvari tanácsos, Bosznia polgári adatlása nyugalomba vonul. Akkor egy kombináció *Krajcsovic* horvát osztályfőnököt, egy másik, *gróf Fejacevich* verőcei főispánt jelölte az adatlás utódjává. Most harmadik jelölt támadt erre az állásra: báró *Vojnich* István, Bács-Bodrogmegye főispánja, akinek jelöltségéről a szabadkai lapok adnak hírt. Ez a hír, noha még megerősítésre szorul, jó hatást tesz mindenfelé, ahol báró *Vojnich* kiváló adminisztratív képességeit ismerik.

Bizalom Széll Kálmánnak. Temesvárról táviratozzák: Temes megye törvényhatósági bizottságának mai rendkívüli közgyűlésében, amelyen *Molnár* Viktor főispán elnökölt, tüntető lelkesedés között bizalmat szavaztak *Széll* Kálmán miniszterelnöknek. Az erre vonatkozó indítványt báró *Ambrózy* Gyula cs. és kir. kamarás tette meg nagy tetszéssel fogadott beszédben. Különösen *Széll* Kálmán legutóbbi beszédét méltatta, amely kormányzásának eddigi tényeivel egybevetve meggyőződen tanusodik a mellett, hogy a kormányelnök pillanatra sem hagyta el a szabadelvű irányt.

Ambrózy beszédét és indítványát a közgyűlés kitörő tetszéssel és éljenzéssel fogadta. *Gáll* József főrendiházi tag éljenzéssel fogadott beszédben támogatta az indítványt. Hasonló értelemben szölt még *Óttlik* Iván is, mire a bizalmi indítványt kitörő éljenzések között egyhangulag elfogadták.

tunk technikai készségeket lendület, bátorság, inspiráció nélkül. Majd meg kezdetleges, fáradságos kísérleteket, amelyek azonban nem a problémáért folytatott küzdelmet sugározzák, hanem kinlódást, a megrendelt témával szemben felbredt ellenkezés küzdelmét. Ezt mutatja a legtöbb areké. Vagy előtünk függ egy sor tájkép: kötelelesszerűen festődtek, mert festeni kell. Addig járunk-kelünk, amíg végre egyszerre a Pállya Celesztin különtermébe kerülünk. Ez más. Itt kibomolozunk. Amit kerestünk: rákadtunk. Ez festő.

Személyes tulajdonságairól, amiket csak az ő lakásának falai közt lehet egészen kitanulni, két kitünő kollégám mondott el olyan részleteket, amiket itt nyomban le kell írni. Bródy Sándor váltig állította, hogy Pállya az a bizonyos örök gyerek, akiről a művész-naivság szobrárt kéno faragni. Fogalma sincs róla, melyik képe a jobbik, melyik a gyöngébb. Fest, mert lehetetlen nem festenie. *Diner* József pedig előadta, hogy Pállya műfele mesterségekből faradozik. Készít és tökéletesít kerékpárt, farag, összeállít, hangol és kikészít hegedűt, mintáz a legkülönbözőbb anyagokból, intim barátja a szattyánok s kész belőle finom lábbelit formálni. Kérdés, nem foglalkozik-e gulyásfűzéssel, himzessel, vagy a kormanyozható léghajóval. Szóval ezermester, aki képes volna az egész emberiséget nélkülözni, mert ő a komprimált ipar. Egyebekben pedig szerény, elvonult ember, aki a frakkot és cilindert csak a kirakatokból ösmeri és nem vesz tudomást sem irányokról, sem áramlatokról. Az irányok és áramlatok hatástalanul siklanak el mellette: ő azokat is baj nélkül nélkülözi. A literatúra problémák sem gyötirik, biztosak lehetünk a felől, hogy még egy képet sem gondolt ki. Egyszerűen megfesti. A kép ott terem a két keze közt valamely kirakóvásár lacikonyhájának árnyékában, ahol széles, majdnem önkéntelen vonalakban húzza a festékes esetet az apró festő deszkán: egy pár vonásból hosszú fehér vitorlaváson lesz, kofasátor, — a másikból kidávnyvázott ló. a har-

A határozatról a miniszterelnököt küldöttség értesíti majd, amelynek *Molnár* Viktor főispán vezetésével alant tagjai lesznek: báró *Baich* Milán és *Gáll* József főrendiházi tagok, *Vargács* Imre, *Mayer* Károly, *Blaskovics* Ferenc országgyűlési képviselők, *gróf Vöröscsiky* János, *Kabdebó* Gergely alispán, *Plauschik* Mátyás kir. tanácsos és *Braunmüller* Emil birtokos.

A magyar liturgia. A görög katolikusok magyar liturgiája dolgában nagyváradi levelezőnk előkelő egyházi forrásból a következőkről értesül:

A szentszék döntése a görög katolikusok magyar liturgiája ügyében egyhamar nem fog bekövetkezni; sokkal fontosabb kérdéssről van szó, semhogy a különböző fórumoknak hosszabb megfontolására ne volna szükség. És ha a döntés megtörténik is, az aligha lesz a minap Rómában járt küldöttség kérelmére kedvező. A magyar nyelv behozatalát istentisztelet nyelvűl a Vatikán nem fogja megengedni, mert ezzel — az ott uralkodó felfogás szerint — vétena a római katolikus anyaszentegyház egysége ellen, aminek a legfőbb szempontnak kell előtte lennie.

Mert hiszen a magyarjku görög katolikusok most a saját nyelvükön imádkozhatnak, énekelhetnek, sőt ahol a hívek magyarok, a hitszónok magyar beszédet köteles mondani. A hitzeti szempontnak tehát elég van tőve, az istentisztelet nyelvének egysége nem bolygatható. Ami azt illeti, hogy a román görög-katolikusok is a román nyelvet használják az istentiszteleten: nincs teljesen tisztába hozva, hogy egészen jogos alapon használják-e? Mikor ugyanis a román nemzet az elszakadásból a római katolikus egyház kebelébe visszatért: a pápa dekretumot adott nekik, hogy régi szokásaikban őket nem háborgatja; megadta az engedélyt azért, mert egy egész nemzet megtéréséről volt szó. A szentszék előtt pedig a valóság érdeke lebeg. A lelkek üdvössége és nem a politika. Ez engedély alapján használják a görög-katolikusok a román nyelvet, mintha már a schizma alatt is azt használták volna; de hogy valóban használták-e, az nincs bizonyítva; meglehet, hogy a román nyelv használata a liturgiába egyszerűen becsúszott. Már most, ha a románok nem egészen szabályszerű alapon élnek a román nyelvel: ebből nem következik az, hogy a római szentszék még egy liturgikus nyelvet engedélyezzen. Ez magyar nemzeti szempontból is megfontolandó, nem helyesebb lesz-e, ha a pápa e kérelmet nem teljesíti. Mert ha megadja a magyar liturgiát: az a szlávokat is arra fogja buzdítani, hogy ők is szláv nyelv behozatalát kérjék, aminek a magyarok éppen nem örülhetnek. A magyar görög-katolikusok körében arról beszélnek ugyan, hogy ha ő szentsége a magyar liturgiát nem engedi meg: elszakadnak Rómától és önálló magyar egyházat alapítanak. Erről a mozgalomról a Vatikán tudomása nincs, de ha volna is, ez a pressió nem tértené el álláspontjától. És az ön-

álló magyar egyház szervezése nem használna a magyarság ügyének. Mert a románok köréből igen kevesen csatlakoznának a magyar egyházhoz; a rutének pedig, akik most a legjobb után haladnak a magyarsodás felé: ketté szakadnának; fele csatlakoznak a magyar egyházhoz, fele pedig vépképp az eloroszosodás martalékául esnek. Legjobb tehát a liturgia ügyében a létező állapotba beleyugodni; viszont azonban csak helyteleníteni lehet azt, hogy ha a magyar liturgiát a szentszékől kéri; a görög-katolikus románok és görög keletiek e kéréssel szemben ellenmozgalmat akarnak csinálni és ellenkező deputációt vezetni a pápa elé.

Ezeket mondta a kiváló állású egyházi férfi, aki tudósítónkkal a magyar liturgia dolgában beszélt.

KÜLFÖLD.

Ferenc József király Berlinben. Az a benső baráti viszony, mely Németország és Ausztria-Magyarország, nevezetesen pedig *II. Vilmos* német császár és *Ferenc József* király között évek óta zavartalanul fennáll, újabb dokumentálást fog legközelebb nyerni. Királyunk ugyanis május elején meg fogja látogatni Berlinben Vilmos német császárt. A látogatás célja első sorban az, hogy a király jelen legyen a német trónörökös nagykorútlásának ünnepén, másodsor pedig viszonzni akarja a király a német császár látogatását, aki *Erzsébet királyné* temetésén tudvalegleg Bécsben volt. A berlini udvar már megkapta azt az értesítést, hogy *Ferenc József* 6 felsége május elején Berlinbe érkezik, ezt az értesítést rendkívüli örömmel fogadva, nagyszabású intézkedéseket fog tenni, hogy a fogadás különösen ünnepes legyen. Az ünnepség május 6-án lesz a legfényesebb, mikor a német trónörökös nagykorútlást fogják.

A látogatásnak pusztán barátságos jellegét politikailag is emelni fogja az a körülmény, hogy *gróf Goluchowski* külügyminiszter elkiséri Berlinbe uralkodónki.

Bécs, április 9.

A király tervbe vett berlini látogatásáról a *Fremdenblatt* azt írja: A császár küszöbön álló berlini látogatásának híre itt is, ott is örömmel fogják fogadni. Ez a látogatás épp úgy megfelel a két fennkölt uralkodó személyes baráti érzelmeinek, mint a népek érzelmeinek, amelyek a több mint husz éve közt szoros szövetségben a világkének egyik legerősebb oszlopát látják.

A *Neue Freie Presse* azt mondja: Ha majd a két császár Berlinben ismét barátságosan kezét szorít egymással, akkor valóban népeik képviselőiként és szimbólumaiként fogják megpecsételni a régi szövetséget.

A *Neues Wiener Abendblatt* a következőket írja: A világ a szövetséges uralkodók újabb találkozásá-

madik szempillantásra a vásártér porából kiszedi az összeverődött, zagyva, kusza tömeget, piros kendőt, két karikalabát, egy ökörsordát, mimindent. Így támadnak ezek a hőköm-képek; valamennyiből együttvéve sem telnek ki a szomszéd terem legnagyobb képe. De mennyi életet zár össze kis deszkáira ez a naiv ember! Hogy lüktet bennük a vér, mint szibing itt az embersorda, az ökörsorda, a piac ezer aprósága, lábas jószág, agyagholmi, szeker, taliga, zöldség, piszok, por. Ennél jobban csak a vásáros koldus ösmeri a vásárt. A magyar vásárt tudniillik, mert ebben a teremben ez a specifikum és Pállya Celesztin ennek a legbensőségesebb ábrázolója.

A magyar kisváros, mezőváros, falu nem bővelkedik amatőrökben. Még az írők is elhanyagolják. Vas Gereben óta néhány kivétellel csak mű-falvakat és kasirozott kisvárost látunk. A festők legnagyobb része is csak alkalmi objektumnak tekintette a magyar vidéket. Arra utaztak, hát lepingáltak. A benne fejlődött tősgyökeres, zamatos élet, úgy látszik, kissé idegen a legtöbbnek. Talán úgy nézik, mint a hogy mi szindarabot nézünk. Természetes, ott künn más világ van, más érzésben élnek az emberek, mások a bajaik, örömeik. Egy vidéki disznótör vagy egy vidéki szőlőkert-járás elrontott gyomrot jelent a fővárosi tapasztalónak. Egyebet aligha. Talán talán még nagyon hiányzik az egység-érzet, vagy a rokonság-érzet vagy a hangulatok naiv appericiálására való képesség. A fővárosi író és festő — nem mondom, hogy mind, — inkább a kíváncsi Kolumbus szerepét játssza a vidék emberei közt, de nem él velük egy életet. Kuriózumokat és megfigyeléseket szoktak onnan a főváros kávéházaiba és klubjaiba hozni. Ha valaki kimegy Sárogbárdra egy pár hétre, mint etnográfus-mükedvelő tér vissza. Talán ezért felfedezetlen jórészt a magyar világ, és azért olyan budapesti izü az irodalom és a művészet.

Összpet sem vagyunk rá büszkéek itt Buda-

pesten. Romlást és rothadást jelent, az egyéni ségnek majmolásra való dresszuráját. Rossz levegő a budapesti, merőn művészietlen, immorális, hazug. Nem férfias a közhangulat, egy kokottnak százszor annyi utánozója akad, mint egy derék embernek. És támadt már ennek révén kokott-irodalom és kokott-művészet, Párisból, Berlinből idehureolt kendőző szerekek. A zsúr-művész és zsúr-író az, aki hódít, a budapesti Évát — mint *Vajda* írja — nem az eszes, erős kigyó, hanem a majom eszabitja el.

Teremhet-e itt karakteres művészet? Ha a festők olykor nem szoknának a vidékre, ahol van még körülnyiratlan fa és otthonvart ruhában járó paraszt, isten tudja, mi lenne a magyar pikatúrából. Így is felemás élet él.

Azért nagy az örömmünk, ha végre akad ember, aki Budapestet is a legnagyobb jókedvvel nélkülözi. Pállya Celesztin képei nem itt termettek, legalább Budapestnek nincs hozzá semmi közük. Pállya magyar ember, nem budapesti. Tőrülmetszett temperamentum, abban furdik megale, amiben az élet közvetlen erővel manifesztálódik. Benne minden erős, elváltozatlan visszhangot kelt, ami künn a népben szomorú, vagy vidám hangot ad. Hogy így, nagyon egyszerű, furfang nélkül való technikával tud előadni, az művészi tudásának becsületére válik. De még ha tökéletlenebb, kevésbé csiszolt volna is a nyelve, ha nem tudna ilyen találó mondatokban beszélni, akkor is kedves volna nekünk, mint olyan ember, aki teljesen magába tudja szívni ama másik, igazán magyar világnak a levegőjét, benne tud élni annak érzéseiben, tudja szeretni. Szeretni — minő sokat fecsejtett egy szó. Mi mindent palástoltak ma már vele. És minő kevés igazi szeretetet látni képeken, szobrokon, irott, rajzolt munkákon! Valóságos felfedezés az olyasmi, amit Pállya képein látunk.

Ezért jelentékeny és kedves nekünk. E néhány sort ezért szenteltük az ő művészetének.

ban ünnepies dokumentálását látja annak a szövetséges viszonyok, amely az európai békének, a világ-békének sziklája lett.

A *Vaterland* azt mondja: Ez a látogatás hangos szóval fog tanuskodni a Németországgal való béke-szövetség zavartalan fennállása mellett.

Berlin, április 9.

Ferenc József király látogatásának bejelentése meglepetést keltett. Az a kísérlet, melyvel a látogatást pusztán udvariassági tény és családi ügy jellegével iparkodnak felruházni, nem tarthat számot arra, hogy utolsó szó gyanánt szolgáljon az esemény megmagyarázásában. De ha ez formailag helyes is, azért mégis nyilvánvaló a találkozás politikai jellege, annál inkább, mert gróf Gólcuowski elkíséri fejedelemét. Azok a kommentárok, melyek eddig politikai körökben felmerültek, természetesen nem tarthatnak számot semmi hitelességre. Ily kommentár lehet hallani, igen különböző. Utalnak például arra, hogy a Balkán-politika teszi szükségessé a fejedelem személyes érintkezését, vagy hogy az orosz-bolgár katonai konvenció, vagy Ferdinánd fejedelem áttérése és házassági szándéka, más kombináció szerint pedig a macedóniai zavarok adtak okot az entrevenere. Másrészt azonban hangsúlyozzák, hogy semmi ok se fog fenn az orosz Balkán-politika miatt való gyanakodásra és hogy az e tekintetben futólag felmerült aggályok e pillanatban eloszlatottaknak tekinthetők.

A háború.

Budapest, április 9.

(C.) Öszintén szólva, mi mindnyájan, tudniillik nagyhatalmak óriási hadseregeinkkel együtt, sokat tanulhatunk attól a délafrikai kis pástornéptől. Bármilyen legyen is a jelenlegi háború kimenetele, ha végre mégis győzni tudna az angol tulerő a boerokkal sokkal magasabb színvonalon álló katonai erényei fölött, a hadi dicsőség már most is elvitázhatatlanul a boeroké. Igenis sokat tanulhatunk tőlük és pedig úgy az európai népek, mint az európai hadseregek. A népek megtanulhatják először, hogy egy háborúra elkészülve lenni annyit jelent, mint a sikernek a felét már előre is elérni; hogy továbbá az elkészültség egyuttal az igazi takarékoság is. Megtanulhatják másodsorban, hogyan kell a háborúban a balsorsot elviselni.

Nem a hadvezérek ellen irányuló panaszzal, nem a hadsereg becsmezésével hódíthatjuk vissza a háború ingadozó szerencsését, hanem csak rendületlen kitartással, a bátorsággal és az erőfeszítés megkettőztetésével. És mit tanulhatunk a hadseregek? Mindenekelőtt konstataciónk kell, hogy a boer katonákhoz hasonló emberanyag egyetlen egy európai hadseregnek sem áll és háború esetén nem is fog rendelkezésére állani. Népünk részben elkényeztetett, legnagyobb részben pedig az élet terhe alatt nyög. Kitartásra nem, lelkesedésre még kevésbé képes. Nálunk úgy, mint a többi európai hadseregekben, a fegyelem és a béke idején szigorúan betanított gyakorlati képesség pótolja az emberi tömegben hiányzó természetbeli tulajdonokat. Az európai hadseregekben az emberanyag tényleg csak *tömeg*, óriási test, amelynek egyetlen szelleme a *tisztika*. *Nálunk nem a lelkesedés a fődolog, hanem a regula!* Nos, a regula tekintetében is sokat tanulhatunk katonai intéző köreink a jelenlegi háborúban és nincs benne kétségünk, hogy az eseményeket figyelemmel kísérvén, már azonnal vannak, hogy a tanulságokból a kellő konzekvenciákat is levonják. Bizonyosan már felfogták a dél-afrikai háború eddigi lefolyásából folyó igazságokat:

1. Aki nem ért ahhoz, hogy a felderítő szolgálatot minden körülmények között folytonosan és a legerjedelmesebb módon végezze, az a vakhoz hasonlít, aki tüt keres a kazalban. A felderítő szolgálatnak e módon való végrehajtására pedig nemcsak *ügyes*, teljesen e szolgálatra kiképzett, hanem főleg *sok* lovasságra van szükségünk.

2. Fedett állások megtámadása nem sikerülhet, ha tüzérségünk előbb már el nem végezte a romboló munkáját az ellenség állásai ellen. Vajon az ellenséget arcátá-

dással, vagy szárnyát megkerülve támadjuk-e meg, az nem mindig tőlünk függ. Sőt egy ügyes ellenség ellen a szárnyátáadás leg-többnyire arcátáadásra változik át. De a tüzérség alapos előmunkálata nélkül a támadás sem egyik, sem másik módjának nem lehet eredménye. A tüzérség szerepe tehát mai napság még fontosabb, mint bármikor volt.

3. A *célzott lövés többet ér, mint a süri lövöldözés.*

4. A *béke idején való kiképzés alatt elmulasztottak a háború alatt majdnem pótolhatlanok, legalább a háborúban minden oktatók vérbe és becsületcsorbulásba kerülhet.*

5. A *támadás ma is, a tökéletesített fegyverek dacára, előnyösebb a védelmi módnál.* A boerok majdnem tönkre mentek, mikor kizárólag a védekezésre szorítottak, habár akkor folytonosan győztek. A hadi szerencse most ismét hozzájuk fordult, mióta pusztá védelmezési harcmodjoktól elálltak és új vezérük szellemétől áthatva, a több áldozatot követelő, de sokkal eredményesebb támadási módot választották. *Ma a boerok megint és pedig inkább, mint valamikor a helyzet urai.*

Az itt felsorolt alapigazságok nem éppen újak. A jelenlegi háború inkább csak feltüntetette őket és egyikét vagy másikat feltűnően előtérbe tolt. Katonai intéző köreinknek lesz a dolga arról gondoskodni, hogy hadseregünk vagy inkább tisztikarunk ezeket az igazságokat minél alaposabban elsajátítsa és béke-munkálatait azokra felépítse.

Ami a délafrikai hadsereg e pillanatbeli helyzetét illeti, az mindinkább az egykori francia *nagy hadsereg* körülményeihez hasonlít, amikor győzelmesen bevonult *Moszkvába*. Emlékeztülünkben van e hadsereg keserű sorsa. Az isten maga harcolt akkoriban az oroszokkal, a boerok pedig nagyon is biznak az istenben.

Mai tudósításaink a következők:

(Roberts helyzete.)

London, április 9.

A hadi szerencse újra az angolok ellen fordult. Akármire fog az angol hadvezetés, mindennel kudarcot vall. Egyelőre nincs is rá kilátás, hogy az angolok folytassák a hadműveleteket s nagy szerencsésük lesz, ha Bloemfonteinban nyugodtan megmaradhatnak. A sok bajhoz még az is járul, hogy az angolok nagy hiányt szenvednek lóban és téli ruhában. Lovuk oly kevés, hogy egy ezred alig tud száz lovas katonát kiállítani, ami roppantul megbénítja a hadműveleteket. A téli ruha hiánya is nagyon érezhető kezd lenni. A katonáknak csak vékony nyári ruhájuk van, aminek az a következménye, hogy sorsa megbetegszik. Mindegyik ezrednek egy-kettőszáze betege van s legtöbbjük tüdőgyulladásban fekszik, ami a hiányos öltözködés következménye, Robertsnek okvetlenül be kell várnia, a míg kellő számú ló és meleg ruha érkezik. A reddersburgi boerok, akik néhány napja meghódították az angoloknak, újra beállottak a boer hadseregbe, letették az angol zászlót s újra kitűzték az oranjei lobogót.

London, április 9.

A *Daily Mail* nagyon szkeptikusan nyilatkozik Roberts helyzetről: Az utolsó két hét eseményei, ugymond, nem mondhatók az angolokra nézve megnyugtatóknak. Olivier megmenekülése után itt van most Bloemfontein az ellenségtől való körülzárása. Nyilvánvaló, hogy az Oranje fővárosában levő brit főhadisereg februári és március eleji fényes sikerei után most tényleg meg van kötve. Ebbe a helyzetbe az juttatta, hogy nem gondoskodtak idején lóanyagról. Nem első eset ebben a háborúban, hogy a készület hiánya az angolokat végzetes bajokba sodorta és nehéz megmondani, hogy a brit nemzet mennyi véráldozatot és pénzt fog még fizetni ezekért a hibákért. Teljesen bizonyos, hogy French tábornok lovashadosztálya a lóanyag pusztulása következtében olyan gyöngye, hogy korábbi merész mozdulatáról le kell mondania. Roberts most még nincs közvetlen veszedelemben, de helyzete kedvezőtlen. A boerok mindent el fognak követni, hogy a többi seregekkel való összeköttetésétől elválgják. Lovasság és hajótüzérség nélkül nehezen fogja energikusan visszavethetni az ellenséget, és Pretória felé való előrenyomulását huzamos időre el kell halasztania. Ha Fokvárosban rendelkezésükre lenne néhány friss lovasdandár! Szerencsétlenségére teljesen megfeledeztek arról, hogy új lovasságról gondoskodjanak.

Bloemfontein, április 7.

Azt jelentik, hogy nagyszámú boer haderő fenyegeti a vasutat, amelyet azonban jól őriznek. Az angol előőrseket Spriongfeldnél, innen nyolc mérföldnyire, ma megtámadták a boerok, akik a vízmedence felől előrenyomultak. A gleni vasuti hid készen van. Most rakják rajta a síneket.

(Ujabb boer győzelem.)

London, április 9.

A Reuter-ügynökségnek jelentik *Brandfortból* 6-iki kelettel: Pénteken éjjel *De Wett* tábornok azt az értesítést kapta, hogy az a brit haderő, amely megszállta tartotta Taba-Nehut, Olivier tábornoknak délről való előnyomulása következtében ezt a helyet elhagyta. De Wett elhatározta, hogy *elfojja* ezt a csagatot és pompás éjjeli menet után az Amla-kopjektól a Modder folyótól északra lévő vízművekhez ért. Az angol tábor nyugodtan aludt előőrsek nélkül. De Wett azonnal föllállított egy úteget és ezeröttszáz ember megszállta az angolok körül emelkedő stratégiai pontokat. A kroonstadi és bloemfonteini csapatok a vasuti állomás épületéig és a drift alatt foglaltak állást. Mikor már elég világos volt, De Wett megadta a jelt és a boer ágyúk shrapnelket és kartácsokat szórtak az angol táborra. Az angolok között *iszonyu zavar* támadt. A tüzerek az ágyukhoz rohantak s egy távolabb lévő pozíció felé siettek, nagy örömeire a vrburgi és bethlehem legénységnek. Ezek az angolok puska-tüzélsé ellenében előnyomultak a nyílt esatáren. Az angolok még nem tértek magukhoz ijedségükből. De Wett fölbiztatta katonáit s maga fődzőzet nélkül a nyílt sérségen keresztül az angolok hadállása felé vágatott. Az alatt egy angol úteg egy magaslát felé törekedett, amelyet a boerok sűrűn szálltak meg. A boerok egy lövést sem tettek, míg az angol tüzérség harminc yardnyira nem ért. Akkor azután hatalmas puska-tüz zúdult az angolokra. *Az ágyúk lovait a tüzerekkel együtt sorra lelőtték.* Az oranjei boerok *hét ágyút foglaltak el.*

(Mafeking veszedelme.)

London, április 9.

Mafekingből jelentik április elsejéről: Az ételporeik borzasztó módon megapadtak s ha a várost mihamarabb föl nem szabadítják, a helyőrség kénytelen lesz magát megadni.

London, április 9.

A *Daily Mail*nek jelentik Mafekingből e hó 1-ről: A boerok ismét elhagyták a futóárkokat s hátrább húzódtak a várostól. A mafekingi helyőrségben nagy az öröm e miatt.

(Villebois halála.)

London, április 9.

Kimberleyből jelentik: Villebois ezredest tegnapelőtt teljes katonai dísz kifejtésével azzal a három angol katonával együtt temették el, akik ugyanabban a harcban estek el. Gróf De Breda gyászbeszédet mondott, amelyben megköszönte Methuennék embereség bánásmódját, amelyet a hadifoglyok iránt tanusit. Az a boer csapat, amelyet Villebois vezetett, el akarja pusztítani a Kimberleytől délre levő vasutvonalat. A csapat nem vitt magával élelmező traint, hanem csak egy dinamitos kocsi, amelyet az angolok elvettek.

Páris, április 9.

Villebois ezredes végrendelete ezekkel a szavakkal kezdődik: „Azt akarom, hogy ott temessenek el, a hol meghalok.” Villebois öccse ennél fogva lemondott arról a szándékáról, hogy az ezredes holttestét Franciaországba szállíttassa.

Páris, április 9.

Az a gyűjtés, amelyet a *Liberté* a Villebois-Mareuil ezredesnek állítandó emlékre indított, mindjárt az első napon 3216 frankot hozott. Ugyane lap szerint Paul Vivien a párisi községtanácsban azt fogja indítványozni, hogy Páris egyik utóját Villebois-Mareuilről nevezzék el.

(A kroonstadi nemzetgyűlés.)

London, április 9.

Laurence-Marquezból jelentik: A kroonstadi volksraad ülészaka mindössze öt óra hosszágú tartott. A volksraad elfogadott egy határozati javaslatot, amelyvel Kroonstadot tette meg ideiglenes fővárossá. Steyn elnök hosszabb beszédében a következőket mondta:

A harctéri helyzet kedvezőbb, mint valaha volt, de még ha sikerülne is Angliának a két köztársaságot legyőzni, Franciaország, Németország és Németalföld nem fogják tűrni, hogy Anglia a két köztársaságot annektálja. Steyn elnök ezután előterjesztette, hogy Oranje szabadállam a háború folytatására félmillió font kölcsönt vett föl Transvaaltól. A két köztársaság

kormányának tudatta az angol kormányral, hogy ha az angolok a boer hadi foglyokat tovább is Szent Ilona-szigetere küldik, úgy a boerok az angol hadi foglyokat a johannesburgi földalatti bányákba fogják internálni.

(Vegey hírek.)

London, április 9.

A Times jelenti Fokvárosból 5-iki kelettel: Mind azok a részletek, amelyek a koornspruiti katasztrófáról most nyilvánosságra jutnak, olyanok, hogy egyrészt a boerok bámulatra méltó ügyességét, másrészt az angol tisztek csodálatos gondatlanságát és vigyázatlanságát bizonyítják. Az angol tiszteket a balsikerek egész sora sem tanította meg arra, hogy résen legyenek. Ugyanennek a lapnak jelentik Bloemfonteinből 6-iki kelettel: Az öt angol század elvesztése annyiban szerencsétlenség, mert lehetővé tette a boeroknak, hogy keleti szárnymozdulatukat végrehajtsák. A boerok most vékony vonalban megszállva tartják a tért Sanuaposttól egy Jägersfonteinől keletre levő pontig. A vasuti vonalakat és az állomásokat az angolok jól őrzik, de védelmük nagyon nehéz őrzési szolgálatot követel.

London, április 9.

A Timesnak jelentik Bloemfonteinből: Gatacre tábornok a boeroktól megszállva találta Reddersburgot s visszavonult Bethany felé a nélkül, hogy harcba bocsátkozott volna. A lapoknak azt jelenti Fokvárosból, hogy hir szerint a Bloemfontein valé távirati összeköttetés el van vágva.

A Timesnak jelentik Ladysmithből: A tizenhárom huszár egyik őrzőjára Washbanknál érintkezésbe jutott a boerokkal. Ugyanennek a lapnak jelentik Boshofból: Methuen tábornok tegnap Zwartkopfontein irányában Boshoftól keletre tíz mérföldnyire ért a nélkül, hogy ellentállásra bukkant volna. A boerok előtte való nap elvonultak onnan.

London, április 9.

Ladysmithből jelentik: A boerok elhagyták északnyugoti Natáiban elfoglalt hadállásukat s északnyugati irányban visszavonulnak.

London, április 8.

A Reuter-ügynökség jelenti Simonstownból 7-iki kelettel: A múlt éjjel legalább harminc fogoly szökött meg, akik közül azonban bármint csakhamar elfogták. A hatóságok egész alagutat fedeztek föl a folyó partjától öt lábnyira.

London, április 8.

A Reuter-ügynökségnek jelenti Bloemfonteinből tegnapi kelettel: Steyn elnök testvére, aki Karres mellett angol fogságba jutott, ma Bloemfonteinbe érkezett. Egy é hónap 3-án kelt pretóriai jelentés szerint az angolok a bloemfonteini vízmedence mellett tizenegy ágyut és két lövészerrel megrakott szerket vesztettek el.

London, április 9.

A Sun arról értesül, hogy amennyiben nem jönnek közbe újabb szerencsétlenségek, melyek Pretória bevetését késleltetik, juliusban új választások lesznek, melyeknek a jelszó: „A boer köztársaságok anneziója vagy függetlensége” lesz.

London, április 9.

A Reuter-ügynökség lebombái tudósítója az ország helyzetét borzasztónak mondja. A svájci-földi szerecsenek tömegesen megszállják le a nem nagy tekintélyben álló törzsfőnököket családjaikkal és kíséretükkel egyetemben.

London, április 9.

A legújabb boer győzelmek következtében újabb táplálékot nyert az észak-amerikai boer-barát akciója. A boer-barát meetingek újra napirenden vannak az egész országban. A demokrata párt vezetősége kijelentette, hogy a legközelebbi elnökválasztásánál az új elnökötől az intervenciót fogja követelni. A newyorki és filadelfiai diákok nagy lelkesedéssel elhatározták, hogy tizenketvénél több aláírással ellátott szimpátia-átíratot küldenek Krüger elnöknek. Tegnap Filadelfiában monstre-meeting volt, amelyen az összes tanuló jelen voltak s elhatározták, hogy Pretóriába követséget küldenek, mely Krüger és az összes boerokat biztosítani fogja az összes amerikai tanuló-fűség szimpátiájáról.

London, április 9.

Szent-Ilona szigetéről jelentik, hogy Cronje befogadására minden előkészületet megtettek. Az egész helységet körülzárták tövises sodronnyal. Cronje a kormány épületében fog lakni, melyet az erődítvény ural. A kormányzó abban az újra kitározott épületben lakik, mely Napoleonnak lakháza volt. Schill is külön házában lakik.

HIREK.

Eudapest, április 9.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Március 31-én új előfizetés nyílt a Eudapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásuk a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter tegnap családjával Raguzába érkezett. — Szerényi József miniszteri tanácsos egészségi állapotára annyira javult, hogy néhány hétre üdülés céljából a délvidekre utazhatott.

— **A király a fővárosban.** A király május 15-ikén meglátogatja az új budai Vigadó, ahol ő felségét a székes főváros tanácsa fogja fogadni és üdvözölni. A király fogadására már nagyban készülnek és hozzáfoglaltak a Korvin-tér rendezéséhez. Az odavezető utak burkolatát is kijavítják. A munkálatok miatt a Fő-ut egy része a kocsiközlekedés elől el van zárva.

— **Tisza Kálmán Nagyváradon.** Tisza Kálmán a husvét ünnepek alatt meglátogatja kerületét, Nagyváradot. A múlt héten akart Nagyváradra menni, de betegsége miatt az ünnepekre halasztotta az utazását.

— **Arról, ami nem igen van.** Aradme gyében mindenfelé egy esomó kines van a földben. Mi nem tudjuk bizonyosan, hogy igaz-e ez a hír, de Gáll Mátvás akár a fejével áll jót érte. Gáll Mátvás pedig komoly ember, hivatalbeli ember, tiszegény esztendeig mint rendőr szolgált Arad városát, amiről több rendbeli írárok is tanuskodnak, amit tehát Gáll Mátvás mond, az meg van mondva. Gáll Mátvás pedig kérelmet intézett a kinecek irányában a pénzügyminiszterhez, mely ekképpen szól:

Nagyméltóság Magyar Királyi Pénzügyminiszter
Lukács László kegyelmes urnak

Budapest.

Alólírott alázáttal esodezem Kegeyemes Ur zine előtt, méltóztatna ezen kérelmet kegyelmes figyelembe venni. Nekem tudomásomra jött, hogy egy pár helyen Aradme gyében pénz vehetek ki a földből s erre vonatkozólag kérek szépen engedélyt vagy felhatalmazni, hogy bárhol is jön tudomásomra, hogy a földben kines van, azt én semmi bántás nélkül kivehessem és azonnal szállítom fel a Nagyméltóságú Pénzügyminiszter Urnak. Én a saját költségemen ásatom és ha sikerül, kérem a Nagyméltóságú Miniszter Urat, hány százalékot méltóztatik nekem engedélyezni belőle. Remélem, hogy nemsokára jelentkezni fogok a sikerrel, csak az engedélyt méltóztatassék minél előbb elküldeni. Itt lakom Aradon, már 36 év óta adófizető vagyok és Arad városánál szolgáltam mint rendőr 14 évig, amit bizonyítványommal bizonyítok is; kéresemet ismételve maradok legalázatosabb szolgája

Gáll Mátvás.

A minisztériumból a várososhoz küldték vissza az írást azzal a megjegyzéssel, hogy csak ásson Gáll Mátvás, ha kedve tartja. Ha talál valami kincset, majd ráteszi a kezét ugys a finác.

— **Jubileumok.** Eperjesről táviratozzák: Fényes ünnepeket ült az eperjesi ügyvéd kamara, az ügyvédi kamarai intézmény fennállásának huszonöt éves fordulójára alkalmából. Az ünnepélyt összekapcsolták Kubinyi Aurél kamarai titkár és dr. Propper Adolf kamarai ügyész huszonöt éves jubileumával. A díszgyűlést Kovaliczky Mihály kamarai alelnök nyitotta meg. Dr. Sztéhló János kamarai titkár üdvözölte az ünnepeket.

— **A magyar nemzeti zarándoklat.** A magyar zarándoklat sikere már biztosítva van. A hercegprímás ma írt levelet Rómába, amelyben kéri a pápát, hogy az ünnepélyes fogadtatás napját tűzze ki. A püspöki kar megbatalmazásából a zarándoklatot „a magyar katholicusok római zarándoklatát rendezőbizottság iródaja” szervezi, mely Budapestén (L. ker.) a Krisztina-városi plébánia épületében felvilágosítást ad. Jelentkezéseket husvétig fogadnak el. A vasut oda és vissza, a Rómában töltendő öt napi teljes eljátszással I. osztály 130 forint, II. osztály 96 forint, III. osztály 60 forint. Tíz napi tartózkodásra osztályok szerint 170, 126 és 70 forint. Visszafelé a vasuti-egy 45 napig érvényes s némi ráfizetéssel a zarándoklat napolyi kirándulással vagy összekötve s ugyanazt lehet Loreto, Assisi vagy Milano felé is vizsátérni. A zarándoklatban, mely különben több rendbeli fényes ünnepélyvel lesz összekötve, társadalomunk minden rétege képviselve lesz. Eddigi megállapodások szerint a következő püspökök vesznek részt a zarándoklatban a hercegprímás kivül: Császka György kalocsei érsek, Bende nyitrai, Hornig veszprémi, Desselffy esanádi, Steiner tejmárványi, Majláth erdélyi püspök, Fehér Ipoly panonnalmi főpátp stb. Az összes képtalanok hivatalosan lesznek képviselve a zarándoklatban.

— **Dublini visszavonulás.** Az angol királynő most, amint Londonból írják — emlékeinek él. A dublini kis palotába vonult vissza, oda, ahol ötven évvel ezelőtt maga ültetett fákát s amelyeknek ma már az árnyékában is lehet pihenni. A ház maga százötven éves egyszerű épület, egy pár terrasz díszíti mindössze. De körötte csodaszép park terül el, melyben gyakorlati, csendőrkaszárnya és a katonák gyermekei részére szánt nevelőintézet és kórház van. A kastély ablakából messze elátni az országuton, melynek porából régi emlékek szállnak fel. A legutolsó is véres emlék. Ezen az országuton gyilkolták meg 1882. május hatodikán Cavendish lord ir államtitkárt és Burke Tamást, az alkirály helyettesét. A királynő azt kívánta, hogy ugyanazokat a szobákat rendezék be számára, melyekben ötven évvel ezelőtt a férjével lakott, a vindori kastélyból elhozatták a burtorokat s az agg királynő megszokott környezetében idézi fel régi emlékeit, vagy talán feledi a jelent!

— **Ideggyógyászok ülése.** A párisi ideggyógyászok egyesülete a napokban ülést tartott Joffroy elnökése alatt, amelyen Mary és Raymond orvos-tanárok előadásain kívül egy jelenleg Párisban élő magyar orvos, dr. Hudovernig Károly dolgozatát is felolvasták. A fiatal orvos, akit csak a közelmúltban neveztek ki a Laufenauer tanár ideggyógyító klinikájára tanársegédnek, nyolc hónap óta folytat ideggyógyászati tanulmányokat a párisi kórházakban. Felolvasott művét nagy elismeréssel fogadták.

— **A takarékos német császár.** A német birodalom kancellárja, Hohenlohe herceg nemrégiben lett nyolcvanegy éves. Ez alkalmából egy a német császár mint a császárné megajándékozta. A császár körülnézett a könyvtárban, s szemere ráakadt egy albumra, amely a római német nagykövetség freskóit ábrázolja színyomatú képekben. Ezt ajándékozta oda a kancellárnak. A császárné is megajándékozta a kancellárt. Adott neki egy csokor rózsát . . .

— **Táncozta.** Cséry Lajos előkelő szalonjában pompás mulatság volt tegnap este. Diszes társaság előtt ment végebe a táncanfolyam vizsgája, amelynek a során az apró táncosifjak bemutaták a Babatündér egy-egy kápráztatóna szép jelenetét. A fővárosi társaság színe-jáva gyülekezett egybe Cséry Lajos pazar termeiben s a háziasszony szeretetreméltó gondossággal sürgött-forgott vendégei között. D. Müller Katica, az Operaház volt kitiño első táncosnője, vezette a tanfolyamot, amely dícséretére válik a birneves mesternek. Egy néhány körténe után beperdültek a nyulacsokkák, a bájos tündérek, a csöpp japáni, kínai, spanyol, magyar, tiroli, angol babák, a keves gigerlik, meg az aranyhaju, a nevető és a beszélő babák, aztán megkezdődött a Babatündérek tánca. A háziasszony kedves kis leánya, Cséry Katica pompásan festett gyönyörű jelmezében.

Bóky Nadin és Bóky Edith (japáni és kínai babák) bájosággal és eleganciájukkal tündek ki, Cséry Ida vevvel s temperamentummal adta a spanyol babát, Györfi Pálma és Cséry Lajoska remek magyar babapár volt, Mészáros Cica szép tiroli baba és Cséry Sárka elragadó aranyhaju beszélő baba, Bóky Juci és Rudnyánszky Magda igen kedvesen adták a nevető babákat. Sárka a szolgált, Bóky Zoltán és Földváry Gábor a kereskedő és segédeje, Söhöra Béla, Helén és Szerike az angol család szerepeiben ügyeskedtek. Nagyon tetszettek a kedves kis nyulacsokkák: Vési Gyula, Bóky Jancsi, Makhos Béla és Nyeviczky Feri és a sikkes gigerlik: Kiss B., Kiss Pista, Jordán és Nyeviczky.

A Babatündérek előadása után a fényes társaság még soká együtt maradt a vendéglátó házában s aztán a nagyok mulatsága következett, amely késő éjjelig tartott.

— **Volt iskolatársak találkozás.** Schwarz Gyula mérnök és dr. Vidék Rikárd orvos felkértek volt iskolatársait, kik az 1889/90-iki tanévben a VII. kerületi magyar királyi állami főgimnázium VIII. osztályának tanulói voltak és ott érettségiztek, hogy folyó évi május 1-én egy később ugyancsak a Budapesti Napló útján közelebből meghatározandó helyen és időben összejönni sziveskedjenek.

— **Uj konzul.** Sándor szerb király budapesti szerb konzullá nevezte ki Veisz Soma eddigi alkonzult.

— **Az élelmi főpénztáros sikkasztása.** Bécsből táviratozzák: A Haas-féle részvénytársaság könyveit ma megvizsgálták. A vizsgálat folyamán konstalták, hogy 160.000 korona nincsen kellően kimutatva, 30.000 korona pedig hiányzik az alkalmazottak nyugdíjpénztárából. A végleges vizsgálat később fog megtörténni.

— **Egy tanító emléke.** A pesti ágostai evangélikus egyház elhunyt főtanítójának, Luttenberger Ágostonnak emléket állítanak volt tanítványai. Az emlékbizottság gyűjtőleveket bocsátott ki és most felhívja az ívtartókat, hogy a gyűjtőleveket az adományokkal együtt április végéig Scholta Lajos pénztároshoz (IV. Deák-tér 4. sz.) küldjék be.

— **Apró ajándékok a barátság szolgálatában.** A óár mappát készítettett Franciaország-ról. Nem valami veszedelmeset, arra az esetre, hogy ha fölbomlanék a barátság, hanem szepet, drágát — s odaajándékozta Páris városának. A folyók platinából vannak megcsinálva rajta, a tenger lapos lazuli, a sima terület szinarany, a városok pedig — ki kicsodás — akkora gyémánttal vannak elpötyögtetve a térképen. Páris óriás briliántkő, ami bevilágosítja az egész térképet a tűzével. Az ajándékokat bemutatják a publikumnak is a kiállításban.

— **Műkedvelői előadásból szerelmi dráma.** A biharmegyei *Tenke* községben, mint nagyváradi levelezők távirata jelenti, egy műkedvelői előadásból szerelmi dráma lett. A műkedvelői előadást az iparos ifjak rendezték s a két főszerepet *Kovács Margit* és *Pinty Gábor* játszották. A fiatal ember azután valóságosan halálosan beleszeretett a leányba, akivel színpadi csókokat váltott. A leány azonban nem akarta átállni az életbe a színpadi szerelmet. Minap is együtt ment haza a próbáról a két főszereplő, amikor a fiatal ember egyre ostromolta szerelmével a leányt, aki azonban tudni sem akart az udvarlójáról. Nevete mondta neki:

— Maga itt is komédiázik, mint a színpadon! Az elkészedett szerelmes erre revolvert rántott és a lányra szegezte:

— No hát lásd, hogy nem komédiázok!
Azzal a lányra sűtötte a fegyvert. A golyó azonban szerencsére nem talált, a lány pedig bemelegült a házuk kapuján. *Pinty* erre az imádatja ablaka alá állott és ott szíven lötte magát. A lövés azonnal megölte a fiatal embert, akit a halálba kergetett az a tapasztalás, hogy az élet nem úgy osztja ki a szerepeket mint a színműörök...

— **Házasság.** *Jász* Dezső miniszteri főmérnök eljegyezte özv. *Szegesváry* Lászlóné leányát, *Rózsát* Dabason.

Salgó Miksa építési vállalkozó Ujpestről eljegyezte *Kiss* Zsigmond, Fáy Antal és társa nyelvtanárkedő cég főnökének leányát, *Margitot*.

Kókai Margit kisasszonyt, *Kókai* Lajos fővárosi könyvkiadó leányát eljegyezte *Lührbach* *Loehr* Hugó Budapesten.

— **Sok az akta.** Addig-addig szaporodtak a főváros aktái, míg végre a szerény kézbesítőket is megsajnálta. Vagy hogy a cipótápalási illedeketek sajnálták fölök. Az ok mellékes, fő az okozat, hogy tanácskoztak a kézbesítések szabályozása végett. A polgármester elhívtást intézett a főváros összes kerületi előljáróhoz, hogy a hivatalos kézbesítések teljesítése körül követelt eljárás rendezésére tegyenek javaslatot. A főváros ugyanis rendkívül módon túl van halmozva mindenféle idegen hatóság megkeresésével, amelyek mindannyian kézbesítések eszközlésére kérik a fővárost. A fővárosi közegek alkig győzik a rengeteg munkát s a fővárosnak igen nagy költségre kerül e kellemetlen közvetítés. A kerületi előljárók tegnap tartott értekezlete beható tárgyalás alá vette a kézbesítő eljárás anomáliáit és jól megokolt előterjesztéseket tett a kérdés rendezése tárgyában a tanácsoshoz.

— **Halálozás.** *Egyed* István, Heves város első aljegyzője 7-ikén ötvenhét éves korában meghalt. A megboldogult 25 évig szolgált a várost. Tegnap temették nagy részvét mellett.

— **Az Országos Nőképző Egyesületnek** április 25-ikén az Urániaiban tartandó jótékonycélú műkedvelői előadása iránt nagy az érdeklődés. Az előképekhez a jelek már készülnek. *Huszár* Ilona bárónő műtermében tegnap tartottak értekezletet az általa rendezendő *Török jour* című előkép tárgyában.

— **Elfogott diákszökevények.** *Szegedről* táviratozza tudósítónk: *Mészáros* Ferenc és *Mokacsák* Gyula Budapestről megszökött *Ferenc József*-intézeti tanulókat ma délután Szegeden elfogták. A szökevények Romániába szándékoztak menni.

— **Iskolai ünnep.** *Wagner* Manó rákos-palotai nevelő és tanintézetében a 48-iki törvények szentesítésének ünnepét fényes programmal ülték meg ma reggel 9 órakor. Az ünnepen egy a vidékről, mint a fővárosból igen sok szülő vett részt.

— **Felolvasás.** A hold-utcai iskola dísztermében kedden este 7 órakor felolvasás lesz, amelynek keretében *Egyptomot* mutatják be vetített képekkel.

— **Életuntak.** *Lipsitz* Róza cselédeány tegnap gazdájának Szerencsés-utca 26-ik szám alatt lévő lakásán lügköldöttal megmérgezte magát. A mentők súlyos sérülésekkel vitték a Rókus-kórházba. — *Berger* Leó kádársegéd Halom-utca 26-ik szám alatt lévő lakásán forgópisztolyjal mellbe lötte magát. A mentők súlyos sebével a Rókus-kórházba szállították.

— **A szénázás halottja.** *Ostovány* János nap-számos az éjél a kőbányai Dreher-féle sűrűfőző egyik szárítás alatt álló pincéjébe ment aludni. Hogy melegebb legyen, a nyitott kályhát jól megrakta. Ma korán reggel eszméletlenül akadtak rá. Nyomban orvosot szaladtak, a mentőket is hívták, de hiába való volt fáradságuk, a szerencsétlen már nem lehetett megmenteni. A szénázás megölte.

x **Legjobb egyenruhák, legszebb díszöltönyök,** olcsóbb libériák, revolverek és fegyverek *Tiller* Mór és társa, cs. és kir. udv. szállítóknál Budapest, Központi városháza.

(x) **Linhart Vilmos** festő műtermében készülnek: Arcképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquarell stb. festmények művészi kivitelben. Festett fényképfészeti hátterek és színpadok kölcsönbe kaphatók.

(x) **A tavaszi időnyre** ajánljuk a legelső párisi cégek által eredő teljes kollekciót legegységesebb párisi konfekció és ruha-moделlekéből. *Monastery* és *Kuznik* utóadi császári és királyi udvari szállítóknál az újdonság megtekinthető.

(x) **Husvétii tojások és fecskendők** Kertész T.-nál.

Tanítók gyűlései.

Budapest, április 9.

Az Állami Tanítók Országos Egyesülete ma tartotta *Kozma* László elnöklelte alatt V-ik évi rendes közgyűlést, amelyre az ország minden részéből nagy számban jelentek meg a tanítók és tanítóknok.

Az elnök megnyitó beszédében arra utal, hogy a magyar néptanító csak az 1868: XXXVIII. törvények életbelépése után lett igazi komoly tényező a nemzeti művelődés nagy munkájában. Nagy fontosságunk a nemzet életére korszakalkotónak tartja a gazdasági ismétőliskolák föállítását. A magyar nép életében még gyökeret nem vert humánus segítő-egyesületek, népkönyvtárak, dalos-együletek, mértékességű egyesületek, mind-mind a tanító munkásságára várnak. A számszerű adatok tanúsítják, hogy mióta *Wlassics* miniszter áll a nemzeti kultúra hajójának a kormányán, azóta az töbet haladt, mint azelőtt 25 év alatt. Indítványozza, hogy *Wlassics* Gyula miniszter a közgyűlést üdvözölje.

Mosdóssy Imre tanfelügyelő, mint a kultuszminiszter megbízója melegen üdvözli a közgyűlést. Nemcsak hivatalos hangon, hanem a szeretet melegeivel kívánja tisztelt teljesíteni. Mi indította a tanítókat arra, hogy mint állami tanítók külön is szervezedjenek? Bizonyára az az eszme, ami alig fél évtized alatt megkészteterte az állami elemi iskolai tanítóság számát, a nemzeti irányú népoktatás hiányainak pótlását ezert szükség. Már azért is szükséges az egyesületnek buzgó működése, hogy ez a legtisztább öntudattal emelje az állami tanítóság feladatát, a nélkül, hogy ez által a legkisebb választásnál is emelne kartsarait és maga közé. Az állami tanítóság nagy és nehéz munkát végez, csekély, verejtékekkel szerzett anyagi javakért lelkesedéssel végzi munkáját és a magyar kultuszminiszter, mikor az állami tanítóság anyagi helyzetének javítására minden tőle telhető áldozatot meghoz, a legzemesebb és legizagabb lelkesedés és eszmei munkának jutalmazására keresi az eszközöket. Senki sem áll úgy szemtől-szemben a társadalom hibáival, mint a tanító és nevelő s a társadalom jóformán az ő képét veszi fel; mert jórészt az iskola gyurja a társadalom szellemét, fölfogását és erényét. Ismételtlen üdvözli a közgyűlést.

Szentgyörgyi Alajos (Ujpesti) előterjesztette a titkári jelentést, amely konstatálja, hogy ezernél több tagja van ma az egyesületnek és hogy a hazai tan-szeriparért akciózt kezdettek.

Ezután *Jósa* Dániel upesti tanító az állami tanítók erkölcsi és anyagi érdekei biztosítása céljából készített memorandumát tárgyalta. E szerint óhajtják: hogy egy oly törvény alkotassék, amelyben kimondják, hogy az iskola közhivatal s a benne működő tanító állami tisztviselő.

Ily szellemű törvény keretében kérik:

1. Az állami iskolai tanítók képesítése legyen a képzelt tanárok országos egyesülete által benyújtott „Tervezet” szerint megállapítva.

2. Fizetésük 600 ft minimum mellett 1200, 1400, 1600 koronás fokozatokban az 1893: XXVI. t.-c. 2. §-ában biztosított korpótlék fenntartásával. Szálláspénz még taln helyen is a katonai lakbértálanak megfelelő. Működési pótlék a fővárosi, főváros környéki, fumei tanítóknak a fővárosi tanítók fizetéseié, a megyei székhelyeken, törvényhatósági joggal felruházott és exponált városokban a megelhetés biztosításáig. Nők fizetése legyen egyenlő. Nevelési pótlék az V., VI., VII. és VIII. vagy ezen osztályoknak megfelelő oly fiú- és leány-tanulóknak, kik semmi ösztöndíjban sem részesülnek.

3. Nyugdíjuk legyen az 1885. évi XI. törvényi rendelkezéseinek megfelelő. Részleteiben a mult gyűlés határozata képezi a közérteket.

4. Az állami iskolák igazgatásáról kívánják, hogy az igazgatói, tanfelügyelői intézmény átalakítása szorúl, a gondnokság éppen előrendő. A gondnokság hatásköre esszöklik meg a tantesület és községi képviselőtestület között. Legyenek közigazgatók, az elemi iskolákat csak elemi tanító igazgassa. A központi tanfelügyelő végrehajtási hatáskörrel ruháztassék föl, az anyagi ügyekben a közigazgatás, pedagógiai dolgokban a minisztériummal álljon összekötötésben. Igazgatók a III. fokozat érdemesebb tanítói közül legyenek.

A tanítók az igazgatóságra vizsga nélkül, a kir. tanfelügyelőségre szakvizsgálat kiállása után előjoggal bírnának.

5. A szolgálati pragmatikáról való határozatok: Fegyelmi ügyek tekintetében itéleten erkölcsi és pedagógiai ügyekben az esküdtészek minia-

jára az állami tanítókból a kir. tanfelügyelő elnöklelte alatt alakított 12 tagú fegyelmi bíróság; anyagi ügyekben a közigazgatás fegyelmi választmánya, esetleg a büntető bíróság. Pedagógiai ügyekben II. fokú bíróság, a minisztérium, hivatásvesztési ítélet a közigazgatási bírósághoz legyen fölebezhető.

A gyűlés a javaslatot elfogadta.
Az új népkolai tanterv kérdésében *Szentgyörgyi* Lajos, az egyik előadó, külön tantervet kíván a falusi osztaltn és a városi osztott népkoláknak. Ezzel szemben *Jósa* Dániel szintén határozati javaslatot terjesztett be.

Nagy vita indult meg a határozati javaslatok előterjesztése után. Hozzászóllottak: *Somogyi* Géza (Znióvárja), *Imrich* János (Nagylak), *Nagy* László (Budapest), *Radoch* József (Ujpest) és *Merényi* Kálmán (Budapest). Végre a nagy többség *Szentgyörgyi* előadónak következő javaslatát fogadta el:

Örömmel üdvözli az egyesület az osztott tanítók iskolák részére már elkészített külön tantervet, mint olyan művet, amely teljesen megfelel a történelmi fejlődés folyamán előnyösebb helyzetbe jutott iskolák viszonyainak. Kimondják egyuttal, hogy az egy tanító osztatlan iskolák részére olyan külön tanterv készítenő, amelyre mint minimális ismeretre minden honpolgárnak szüksége van. Tekintetbe vevendő itt a korlátolt idő és erő, amely az egy tanító iskolában az előhaladást akadályozná túlterhelés mellett.

Ezzel a gyűlés véget ért.

(Az országos bizottság.)

A Tanítók Házának tanácsstermében délután 4 órakor gyűlésezett az országos bizottság igazgató tanácsa.

Lakis Vendel elnök megnyitó beszéde után *Schmidt* Boldizsar (Pécs) adta elő az új népkolai tantervről való javaslatát, amelyek meggyezők az állami tanítók által délelőtt elfogadott javaslatokkal. Utána *Schön* József (Budapest) ugyanebben a tárgyban adta elő hosszabb tanulmányát.

Az elnök előterjesztette a Tudományos Akadémia hivatalos iratát, melyben a *Wodianer-féle* 25.000 forintos alapítvány odsítelésére alakult bizottságba kéri az országos bizottság kiküldötöteit is megválasztani. Ebből az alapítványból évenként 3—3 tanító 500—500 forint jutalmat kap, ha a gyakorlati tanítás terén tünteti ki magát. A gyűlés örömmel fogadta az Akadémia meghívását.

Péterffy Sándor indítványt terjeszt be, hogy a Magyarország 900 éves fennállása alkalmából rendezendő országos ünnepen a tanítók országos bizottsága és az Eötvös-alap országos bizottsága együttesen vegyen részt. Az ünnepi alkalmából díszes album készítését határozta el, amelyben ő felségének bódoló tisztellett fejezi ki a magyar tanítókat. A titkári jelentése szerint a tagok száma: 94 egyesület 16.596 egyénnel.

A gyűlés azután választ adott a vallás- és közoktatásügyi miniszternek arra a kérdésre, hogy az osztatlan iskoláknál szükséges-e külön tanterv készítése? *Schmidt* Boldizsar előadó terjesztett be határozati javaslatot, hogy az igazgató-tanács mondja ki a külön tanterv készítésének szükségességét. Ezzel szemben, többek hozzájárulása után, a *Feres* Sándor natarozati javaslatát fogadtak el, amely az egyeségek tanterv mellett foglal állást.

Áradások.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, április 9.

Az ország minden részében fenyeget az árvíz veszélye. A legutóbbi napok eszései, a hóolvadás az idén is, mint minden tavasszal sok kárt okoznak a védetlen helyeken. Eddig leginkább a nyugati határon okozott nagyobb károkat az áradás. A hatóság mindentűt sürgősen intézkednek, részben, hogy a veszélyt csökkenték, másrészt, hogy megakadályozzák.

Mai tudósításaink a következők:

(Árvizek.)

Sopron, április 9.

A legnagyobb veszedelem *Hárombükön* van a Répce két ágának megáradása következtében. *Felsőbükön* a nép vasárnap lázongani kezdett és át akarta vágni a vasúti töltést, hogy a víz lefolyását siettesse. *Jánosa* állomásfőnök és a cukorgyár tisztviselői alig tudták a népet tervben megakadályozni. A vasut hatósági segélyt kért, mire *Badn* alispán *Tertsák* Jenő aljegyzőt küldte ki, aki egy, a *Pekéry* főhadnagy vezetésével álló utászszakasszal éjjel különvonaton a helyszínére utazott. *Tertsák* figyelmeztette a lakosságot a töltés átvágásának veszélyére és beláthatatlan következményeire, kijelentvén, hogy a vasutöltést karhatalommal is megvédi a merénylőtől. A jegyző erélyével lecsillapította a tömeget. Reggelre a víz némileg apadt.

Csepregen és *Fertő-Szent-Miklóson* a hízak bedőltek. *Harka* község alsó részét előntötte a víz. *Sopronban* nagy a kár. Az *Ika* folyó több hidat s az uszodát elpusztította. A Fesztettismajor lakói az emeletre és a padlásra menekültek gödösgaikkal együtt. Szivfacsoró jelenetek játszódtak le. *Steiner* műkertészetében nagy a pusztítás. *Fr.konál* a *Vulka* apadóban van. A törvényhatósági ut és a kaboldi töltés át van szakítva.

Bécsújhelyből jelentik, hogy a Lajta áradása is várható. Csepregnél apad. Körmenénel 482, Sárvarnál 453, Szent Gotthárdnál 380 cm. a vízállás. Itt mindenütt apad. A déli vasut Kanizsára megindult. A vármegye tisztikara éjjelre permanenciában van.

Szombathelyről táviratozzák, hogy Nagykanizsa és Szombathely között az egész vidék egy nagy tengerhez hasonlít, amelyből csak a vasúti sínek látszanak ki. A tegnap érkezett vonatnak, amelyben a Boszniából visszatért balneológusok voltak, Szombathelyre kellett visszatérnie, mert Sopron felé nem tudott tovább jutni. Azt remélik, hogy namokára helyreállítják a forgalmat. Ha ez nem volna lehetséges, a déli vasut vonatait Győr felé küldik.

Vasútvonon az áradás növekedésben van. Az alsó házak már vízben állanak. A közlekedés a Rába felé el van zárva.

Hővíz sopronmegyei község teljesen körül van árasztva. A közlekedés csak ladikkal lehetséges. Több ház víz alatt van. A veszély, amennyire lehet, el van hártva.

Vitnyéd mellett az árvíz négy helyen is átszakította a töltést, úgy hogy a Répce őrjátsi zuhatagokban rövid idő alatt 10.000 holdnál nagyobb területet elöntött. Az ár két hidat elvit, de ezt a balesetet már helyrehozták.

Répceszeremén az ár a Fertővasut pályatestét 300 méter hosszúságban elmosta. Ennek a vasutnak kevés hidja és átveszt a vízfolyást gátolja és csak növeli a veszedelmet. Az árvíz a vasut vashídját is elsodorta. A közlekedés legalább 14 napig szünetelni fog.

Csatorfőn és Jánofán a házak nagyrészt vízben állanak, sőt többet el is sodort az áradat. Kapuvár körül éjjelre várható a kulmináció. A Rábafolyó is árad. Acsalag, Bőcsárkány községet és a Hanságot komoly veszedelem fenyegeti. A védekezést a Rábaszabályozó társulat végzi.

Az árvíz által okozott kár már eddig is több egy millió forintnál.

(A Duna.)

A Duna az egész folyamzszakason erősen árad. A földművelésügyi minisztérium vízrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a mai vízmagasságok a következők:

Schärding 165 (+30), Passau 382 (+48), Asehach 222 (+39), Linz 125 (+67), Struden 490 (+193), Stein 150 (+53), Bécs 146 (+66), Pozsony 383 (+43), Komárom 403 (+54), Budapest 353 (+45), Paks 276 (+8).

A Duna innen lefelé apadóban van. A vízrajzi osztály jelentése szerint a Duna mentén eddig semmiféle veszedelemtől nincs szó s arra kilátás nincs, mert a víz mindenütt csak a közepes magasságot érte el. Sokkal rosszabbak az állapotok a Rábamentén. Itt főleg Körmené és Sárvár mellett igen nagy a víz, amilyen évtizedek óta nem volt. Erősen védekeznek az ár ellen, de a roppant víztömeget alig tudják megfékezni. Veszedelem van a Répce mellett, ahol a gátak az erősítések dacára is erősen megrongálódtak, s a víz egyes területeket már elborított. A Rába mentén a mai jelentések szerint a víz így áll: Szt. Gotthárd 380, Körmené 482, Sárvár 443 centiméter.

(A külföldön.)

Bécsben péntektől kezdve esett az eső, aminek következtében a Duna és a Wien rohamosan áradnak. A városi vasut beszüntette a forgalmát. Mőding nagy része víz alatt van. Badenből és Brunnból szintén árvizet jelentenek.

Kaiser-Ebersdorf község tegnap egész nap nagy veszedelemben forgott, amely azonban este felé, mikor az ég kiderült, esőkent. Ma már ugyiszólván elmúlt a veszedelem, a kár azonban igen nagy. Sok lakót ki kell költöztetni.

Dreadből jelentik, hogy az áradás miatt holnapról kezdve szünetel a szász-osch gőzhajózási társaság forgalma. Az Elba az eső következtében folyton árad.

Közép-Texasból érkezeti újabb jelentések szerint a felhőszakadás nagy károkat okozott. Negyven ember életét veszítette. Ausztóban a Kolorado folyó töltési átszakadtak. A nagy vízmedence elárasztotta a vidéket. Sok ház elpusztult. Az austini hídról lezuhant vonat személyzele közül senkinek sem esett baja.

(Forgalmi akadályok.)

A Déli Vasut bükks-acsádi vonalán a forgalmi akadályokat már elhárították.

A Körmené-németújvári és sopron-pozsonyi helyi érdekű vasutakon, valamint a magyar-északnyugati helyi érdekű vasut nagyszombati-kutti vonalán, az összes forgalmat bizonytalan időre megszüntették. A

szombathely-fehéringi vonalon Körmené és Csákány közt vízáradások által okozott pályarongálások miatt az összes forgalmat bizonytalan időre szintén megszüntették. A helyi személy- és áruforgalmat 10-ikétől Szombathely—Körmené közt az 1304, 1305, 1306, 1307, 1361 és 1362 sz., Fehéring és Csákány közt pedig az 1313, 1304, 1305, 1306, 1307 és 1314 sz. vonatokkal tartják fenn.

A sárosi kivándorlás.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Bárta, április 9.

A sárosi tótságnak két hazája van: az állandó, a hová mindég visszavárog, a másik Amerika, a hová a lakosság szino-java, munkabíró ereje kivándorol. A kivándorlás évről évre nagyobb arányokat öl, korlátozni a kivándorlást alig lehet, sőt — úgy látszik — nem is tanácsos. A tót nem megy addig Amerikába, amíg van mit aprítania a tejbe, de ha eladósodik az orvosságot mindég Amerikába keresi; talán meg is találja, mert az adósságot onnét fizeti ki s rendszeren több-kevesebb pénzzel haza is jön. De aztán egy pár év múlva újra eladósodik s kezdeti elől, ha van ereje hozzá. A kosaras-tótot és a drótosok az egész világon bolyognak. Drótos azonban Sárosból csak egy-két faluból járja a világot, kosaras-tót is csak Biloversa, Hazslyin, Andrejava és Bárta-U falu környékéről kerül, de Amerikába kimegy, úgy szólván, az egész sárosmegyei tótság. Utának mennek a leányok is, mert minden valamire való tót legény, aki bírja a karját, Amerikában van, a szegény szerelemre vágyó tót leányzó mit csináljon egyebet, utána megy. És nincs rá eset, hogy a kivándorolt tót leány férj nélkül jöjjön haza. A tótok manapság Amerikában házasodnak.

A szekesői járásból a múlt évben 1300 tót kapott utlevelet Amerikába, ez év április 1-éig 400, de mint-hogy egy ulvelelen a család férfi és nő tagjai utaznak, vagy háromtól ötig van olyan ember, aki azt állítja egymásról, hogy testvér, így az évi kivándorlók számát legalább 4000 főre lehet tenni. A most folyó sorozáson is 250 katonaköteles helyett csak 100 jelentkezett, a többi már Amerikában van; ebből is csak 68 vált be katonának.

Van azonban más veszedelem is. A sárosi tótságot, azt hiszem, a többi kivándorló tótokat is a panszlavizmus veszedelme környékezi, amely a valóság örvével dolgozik odaát a tengeren túl. A muszka fizetett eszköze s a panszlavizmus főpótolata: Tóh Elek, volt eperjesi hitmanár, aki könnyelmű adósságcselekedés miatt volt kénytelen Amerikába költözni. Ott a görög-keleti vallásra tért át s muszka pénzzel, támogatással a tótokat a görög-keleti vallásra csábítja s panszláv eszméket oltogat beléjük. A baj annál nagyobb és veszedelmesebb, mert aki nem hallgat a csábítókra, munkához nagyon nehezen jut, amennyiben egész társulatok vannak, amelyek a munkát csak a görög-keleti vallásra áttért tótoknak juttatják. A veszedelem oly nagy, hogy a papság egyre küldi a jelentéseket az eperjesi görög-katolikus püspöknek, hogy híveik teljesen meg vannak metelyezve, a római pápáról tudni sem akarnak, az orosz cár és a muszka pátriárka az ő egyházi főlő emberük. A papok az orvosságot csak abban találják, hogy Sáros vármegyét Amerikától el kell zárni, de azt könnyebb követelni, mint végrehajtani. Mert a kivándorlás kenyér-kérdős.

A szomszédos makovicei járásban még komolyabb a helyzet, mert ott a vidék terméketlenebb. Bár a makovicei járás kisebb a szekesőinél, ott 5—6000 főre lehet tenni évenként a kivándorlók számát. Ott a falvakban az üregekben és gyermekokon kívül mást alig lehet látni. De szintén úgy van a szekesői járásnak különösen a falvaiban: Maleón, Sznakón, Lenartón, Lukón, Alsó-, Felső-Twaroszon, Livón és Livóhuttán. A makovicei járásban még inkább el vannak telve a görög-keleti vallás eszméivel az odaváló parasztok, így például Becherón görög-keleti templomot is akartak építeni, hogy milyen pénzen, azt nagyon könnyű kitalálni.

A kivándorlásnak efféle bajai a közigazgatást is gondolkodóba ejtették. Finkler Ádám makovicei főszolgabíró arképpel ellátott utlevelekkel akarja korlátozni a kivándorlást, hogy így csak egy személy mehessen egy utlevéllel. Ezt az indítványt a minisztériumhoz is felterjesztették. Hát igaz, a tótokat arra is rá lehet kényszeríteni, hogy levétesék magokat, de a sok tót fotográfia még nem lesz orvosság. Foglalatosságot, munkát és így kenyeret kellene adni a szegény népeknek, neki való ipart kellene teremteniük. De hát lesz-e nekünk valaha iparunk?

Gy. L.

A szójátékmételey.

Influenza, nátha, eszű, gyereketegség, Kopaszság, főfájás, csömör, idegesség: Kit ez meg nem támad, tán akad kivétel, De alólad ninosen, ó szójátékmételey!

Adósságsinálás, divat újramolása, Szecseszjő, címkőrság, urhatnáság láza, Szorelem és alsós, politika, párbaj, Annyi embert, mint te, nem ragad magával!

Rendőr annyi polgárt nem faggat, nem üldöz, Másvilágra annyit villamos nem küldöz, Annyit meg nem rontott Feydeau szindarabja, Mint a hány hatalmad tehetetlen rabja!

Nincs tehozzád képest baj oly általános, Nem kerül ki téged se Péter, se János, Befészkeled magad jeles, gyenge agyba, Gazdagba, szegénybe, kicsinybe és nagyba.

Már a gyerekeknek megszólaltat eszit: Papagájnak nejét mamagájnak tesszik, Az isteni nektárt lekvárnak nevezik, Fiume mellett ők Leányt keresik!

Ó milyen elmések az ifjak a szúron, Milyen kegyetlenül mulatnak a búron: Burkus! Burkolt! Bár! Kuss! — csak úgy sziporkázik, S a többi burzaszót élceol ráduplázik.

Nem szeretik Zoldát, csak a Gorgonzolát, Coppét mint nagy kópét hamarost leszólják, Ők nem trubadurok, csupán trubamollok, S Apalónak hívják a dicső Apollót.

Ó vagy hallgatózzál színház körökben, A járvány dühétől lelked visszadöbben: Prém! Prémier! Vessz-prém! Ó a prémes drámás, Kire vérosszáju kritikus had rámás!

Zangi a hős: Küry megpiben rózsákon, S a kórista búsul: Mi fekszünk strózsákon, Dicsérik Matildát: utóbb milyen fess lett, Habitűe ráint: a mióta fesslett.

Művészek közt szintén ó hogy dúl a szóvico! — Ki ahhoz ne értsen, ninosen olyan kőfic! — Nem mennek ők soha az Abbaziába, Hanem belebujnak abba a csihába!

Kapucimer mellett véget vetnek gondnak, Márk a Lajos helyett Márk a Twaint mondnak, Hoek hokoskodása kelti mind haragot, S mind az enterpise de pump funebre tagja.

Irók közt említend nagykomolyan Voltairet, Rögön hallod: nem ad a zsidó a voltért, Asszonyról vitáznak és egy szodetevette Hetykén fitymál: Tant de bruit pour une molette!

Asztaltársaságban szaval Marquis Posa Némelyeknek: Nomina sunt Bródysia! Ez tud komponálni, az csak kompon állni! Gyulai Pál mindent kurtán lepipálni!

Tán jobb levegőt szívsz a politikából?! Figyeld csak egy porcig s fejed belekábul! Szélvész! Szélesend járja! Jól darál Darányi; Ugron tekintélye már csak Zabonbáni!

A családban: férj nem mondja: Feleségem! De szellemes gúnynyal: Feles-legességem! Após, mert sok pénze van neki à la poche — Kerülget már tégei a guta, a lapos!

Am hiába futsz ki a szabad utcára, Ott is utólr a szóvico nyavalyája: Az utcaseprő is így kiált: Pá Linka! Nem vigasztal engem már csak a pálinka!

Mint az éhes farkas az ártatlan vadra, Ugy csap le mindenki a szegény szavakra, Izzé, taggá szedik, össze-visszahányják Mi belőlük marad, vinetik a kányák!

Egy-iptomi csapás a szójátékverseny! Ezt — hiszed olvasom! — hirdeti e versem. De, félek, csak azért irtam csempé ésszel Hogy pár új élceom hozzád becszempésszem!

Lenkel Henrik.

FŐVÁROS.

(*) A főváros közbiztonsága. A főváros közbiztonsági bizottságának mai ülésén Rudnay Béla főkapitány beszámolt a múlt hónap közbiztonsági állapotáról. E szerint márciusban 1167 bünetben fejeződött a rendőrség a nyomosztás. Ezek közül 114

eset az ember élete ellen irányult, a többi közt három nagy föltűnést keltő gyilkosság is történt, amelynek elkövetői azonban kérezerültek. A vagyon ellen irányuló bűnesetek száma 849. A fogház- és telenyűgöztetvényben 2157 ember került rendőri elbánsára. A főváros területéről kiiltottak 50 embert, köztük 10 külföldit.

(*) **Aa igazoló-választmány.** Ma délelőtt *Morzsányi* Károly elnökletével ülést tartott az igazoló-választmány, amelyen megalkultak az egyes összeíró küldöttségek, amelyek mindegyike megválasztotta elnökét és alelnökét. Az I. kerületi küldöttség elnöke dr. *Aldassy* Antal, alelnöke *Dragon* János, a II. kerületben elnök *Freyberger* Pál, alelnök dr. *Erney* Mór, a III. kerületben elnök *Gebhardt* József, alelnök *Birkli* Károly, a IV. kerületben elnök *Fridvaldszky* Sándor, alelnök *Véri* Károly, az V. kerületben elnök *Hüttl* Tivadar, alelnök dr. *Süller* Mór, a VI. kerületben az I. küldöttség elnöke *Vuk* Lajos, alelnök *Wolfer* József, a II. küldöttség elnöke dr. *Rószavölgyi* Manó, alelnöke dr. *Felék* Béla, a VII. kerületben elnök *Ehrlich* G. Gusztáv, alelnök *Beliczay* Béla, a VIII. kerületben elnök dr. *Ebner* János, alelnök dr. *Kiss* József, a IX. kerületben (Ferenyváros és Kőbánya) elnök *Hindy* Kálmán, alelnök *Bálint* Sándor.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **A Máthé-passzió.** Esemény-számba ment a filharmonikusok mai, utolsó hangversenye. *Bach* Sebastyen legnagyobb oratoriumát, *Jézus Krisztus kinszenvedését* adták elő a budapesti Zenekedvelők Egyesületének közreműködésével. Óriás tömegek foglaltak helyet a Vigadó széles dobogóján: az Opera zenekarán kívül száz főre menő énekkar, hölgyek és férfiak, akik kettős csoportban ültek a jobb és a baloldalon. Fönt az erkélyen, a zenekar fölött, volt elhelyezve a gyermekek kara, akik az oratorium kezdetén énekeltek egy szép, busongó chorált. A karnagy melvény körül két oldalt ültek a magánzereplők, az Opera tagjai: *Arányi* Dezső (Evangelista), *Takáts* (Jézus), *Kornay* Rikárd (Judas), *Vasquez* grófné (szoprán-szóló), *P. Bartolucci* Viktória (alt-szóló), *Ney* Dávid (basszus-szóló), *Semsey* Mariska (első szolgáló leány), *Berts* Mimi (második szolgáló leány), *Mihályi* Ferenc, *Várady* Sándor, *Kertész* Ödön, *Ney* Bernát — majdnem az egész operai személyzet. *Richter* János állott a karnagy melvényen és *Kerner* István ült a recitativet kísérő zongora előtt. A nagy és a kis terem megtelt előkelő közönséggel. Még a szokottnál is többen voltak, mert a dobogón éneklő asszonyok és kisaszonyok garde de dame-jait mind elhelyezték külön széksorokon a terem végén. — *Bach* nagy oratoriumát most először mutatták be a filharmonikusok. Nem hiszem, hogy egyhamar megismételjék. A német protesztantizmusnak, a vallásos szellemnek és a kontrasztnak ez a remeke nálunk nem tudta föltűnődni a kellő áhitatos hangulatot. Budapest nem London, ahol *Madrigal-Society*-k klasszikusan iskolázott s *Bach* és *Händel*-tradiciókban felnőtt közönsége hallgatja ezeket a nagy oratoriumokat. És nem is *Lipsee*, *Magdeburg*, *Drezda*, ahol *Bach* nemzeti nagyság, a ki *Luther*-rel osztja a német evangélikusok tiszteletében, százados kultuszában. Nálunk az amatőrök kis csoportján és az országos zeneakadémia tanulókon növendékein kívül nagyon kevesen csünytek igazi mély figyelemmel a hosszú oratoriumon; nagyon kevesen állottak benső kapcsolatban a mai előadással. Német és angol földön (ahol a vallásos érzés épp olyan nagy, mint a valóságosság ügyes tetteit tartózkodás) illemben ütköző kihágásnak minősíték, ha valaki őszintén bevallaná, hogy ennek a zenének a legnagyobb része nem jellemzi hatalmas erővel a megváltó tragédiáját; hogy a kor sötét, meg-rázó, disharmonikus színeiből semmi sincs ezekben a látgy, édes, panaszos chorálokban; hogy a recitátorok tulnyomó része szintelen, kevesetmondó; hogy akár az evangelista beszél, akár *Judas*, akár a főpap, akár *Péter*, akár *Jézus*, akár a szolgálóleányok: a hang egyforma, nem változik el szingadaggon a különböző egyének kaliberéhez képest. A mult vak dicsőítése mondatja csak, hogy ez a — formában, egyszerű szerkezetében tökéletes — zene egyuttal a drámai kifejezés netovábbja és hogy ezekben a chorálokban megszólal az „egész emberiség”. Az egész emberiség, az érzések univerzuma *Beethoven*-nél szólalt meg először. *Bach*-nál a nagy tudomány, a csodálatos formaérzék és a protesztáns kántor mély, naiv vallásossága szólalt meg. A végtelenségéből nincs még semmi ezekben a szép, klasszikus, de nagyon szűk és kicsinyes formákban. — Az oratorium második részének mélyebb hatása volt; egyes chorálok a megváltó szentvedését csodaszépen írták; de az arcon faradt

ság ült és az oratórium szelleméhez méltó vallásos hangulat hiányzott a szivekből. A koncert-terem sem alkalmas az ilyen előadásokra. Nehéz megőrizni az illuziót, amikor *Máté* evangelista felsült bajszszal, frakkban, lakkeipőben recitál és *Jézus* hasonló toalet-cikkkel birtokában sághajtja el a Golgothán az „Eli, Eli, lama sabakhtami-t.” Nem volt illuzió se a publikumban, se a közreműködőkben, akik egyébiránt buzgó, önfeláldozó, teljes dicsőretet érdemlő munkát végeztek a jól betanított énekkarokkal és az orkeszterrel együtt. A zenekarnak ezuttal kevesebb munkája akad. Az oratórium instrumentális része nem ad alkalmat briliáns feladatokra. A magánzereplők éneke is alárendelt jelentőségű. A mi erő, szépség, hangulat van ebben a műben, azt a chorálok képviselik. Az énekkarok játszották ma este a vezető szerepet és a *Zenekedvelők Egyesület* magas színvonalon mutatta be az a biztosság, az a művészi lendület, amelylyel a chorálok legnagyobb részét előadniuk sikerült. (d. e.)

** **Jókai Mór vigjátéka.** Adtunk róla hírt, hogy *Jókai* Mór, a magyar irodalom koszorosa, a jövő évadra a *Vigszínház* számára vigjátékot ír, amelynek *Cicero felesége* lesz a címe. A koszoros író, mint értesülünk, elkészült három felvonásos vigjátékának bő vázlatával és azt már át is adta a *Vigszínház* dramaturgjának. *Jókai* az idei nyár során írja meg darabját, amely a jövő évadnak irodalmi eseménye lesz.

** **Jutalmazások a Nemzeti Színházban.** Mai számunkban több lapársunkkal egyetemben egy köznyomat jelentése alapján megírtuk, hogy gróf *Keglevich* István intendáns a *Nemzeti Színház* tagjai közül *Vizvárinának* ezer forint, *Szacsavay* Imrénék ötszáz forint és *Pálffy* Györgynek kétszázötven forint működési jutalmat utalványozott ki.

Erre a hirre vonatkozólag az intendáns a következő kommunikéké teszi közzé:

Több mai napilapban egy közlemény jelent meg, amely nem felel meg a valóságnak.

Mert *Vizváriné* életbiztosítási kötvényvel fedezett 1000 forint kölcsönt, illetve fizetési előleget kapott, amelyet 2%-os kamattal, szerződése tartására beosztott havi részletekben tartozik visszafizetni.

Szacsavay Imre ugyanazok 500 frt, havi részletekben törlesztendő előleget kapott.

Pálffy György pedig a jöteknycélú kiadásokra szolgáló alapból 250 forint segélyben részesült, hogy veszélyes betegségének gyökeres orvoslása céljából felmerült rendkívüli költségeit részben fedezhesse.

Nagyon sajnáljuk, hogy ezeken a hásábokon, a honnét minden magánügynek szellőztetése és taglalgatása a legeziorubbán ki van zárva, egy ófólat révén magándolgokat vagyunk kénytelenek konstatálni. A működési jutalom anyagi ajándék és erkölcsi elismerés; erről beszélhetünk. Most, hogy kislül, hogy nem működési jutalomról, hanem kölcsönökről és segélyről van szó, a helyzet ránk kényszerít ke-rül uton azt, hogy a mitől mindig tartózkodtunk, ezt a merőben magántermészeti dolgot pertraktáljuk. Operai dolgokban rendszeres jól értesült köznyomat hozta ezt a hírt, tehát mint valószínűt átvettük. Nyilvánvalónak tetszett, hogy az intendáns a takarékosági elv kibirhede után rögtön ezer forintos ajándékokat osztogat. Jöhet a mai viszonyok közt cifrábó dolog is a két müintézetből: mi semmin se ámulunk el és mindent elhiszünk.

** **Diszoldadás a Magyar Királyi Operában.** A Magyar Királyi Opera szerdán, április tizenegyedikén, mint a 48-iki törvények szentesítési napjának fordulóján, diszoldást rendez, amelyen *Hunyadi László* kerül színrre. A dalművet bérletszünetben, mér-sékelt helyárák mellett adják elő.

** **Blaha Lujza a Vigszínházban.** *Blaha* Lujza a napokban zsufolt ház mellett és olyan óriási sikerrel játszotta a *Vigszínházban* az *Arany Kakas* fogadósnéjának a szerepét, hogy a színház igazgatósága egy újabb vendégzereplésre nyerte meg a művésznőt ugyanebben a szerepben. Ez a vendégfellépése a művésznőnek szerdán, április 11-én lesz.

** **Hirek a Népszínházról.** A *Csillag* fa mai negyedik előadását a rendes közönségen kívül, mely a nézőteret megtöltötte, egy érdekes csoport nézte végig. Az özevgy *Komjáthy* Jenő vezette alatt álló Komáromi állami polgári leányiskola növendékei, igazgatónőjükkel és két tanárnővel tanulmányi kirándulás a fővárosban időznek s megnézték a Népszínház új darabját, amely komolyságánál és értékességénél épp úgy, mint látványosságánál fogva alkalmas is arra, hogy szívet és szemet egyiránt gyönyörködtesen. — Egy másik, tanulmányi utra indult csoport a nagszabeni állami főgimnázium ifjúságának egy része — *Fiuméba*, *Szegedre* és *Aradra* igyekezve, holnap érkezik Budapestre és

mint *Fereny* István gimnáziumi igazgató előre tudatta, szintén vendége lesz a Népszínháznak, ahol ugyancsak a *Csillag* fát nézik meg. — Szerdán este szintén a *Csillag* fia kerül színrre, délután pedig a hazafias *1848. Hadak utja* című látványos színmű, amelyben — *Eszter* szerepében — *Blaha* L. asszony is közreműködik.

** **A Vigszínház közgyűlése.** A Magyar Vigszínház Részvénytársaság tegnap délelőtt tartotta meg rendes évi közgyűlést a Vigszínház épületében gróf *Andrássy* Tivadar elnökléte alatt. A közgyűlés során tudomásul vették a részvénytársaság igazgatóságának jelentését. Gróf *Andrássy* Tivadar bejelentette *Szél* Kálmán miniszterelnök és gróf *Széchenyi* Béla lemondását az igazgatóságban viselt tagságáról s felolvastatta a miniszterelnöknek ebben a tárgyban hozzá intézett levelét:

Nagyságos Alelnök ur!

A Vigszínház részvénytársasulat igazgatósági tagságát hivatali állásommal összeegyeztethetőnek nem tartván, van szerencsém rövid uton már régebben kifejezett azon elhatározásomat most ez uton tudatni, hogy igazgatósági tagsági állásomról lemondok.

Kiváló tisztelettel
Szél.

Ezzel a levéllel kapcsolatosan kijelentette gróf *Andrássy* Tivadar, hogy az a hir sem felel meg a valóságnak, mintha a miniszterelnök oly értelmű levelet intézett volna hozzá, hogy tiltás meg a Vigszínház bérlőinek a komolyabb műfajok kultiválását. Különbön is a miniszterelnök lemondása régebbi keletű, de nem volt eddig hivatalosan elintéztető, mivel a közgyűlés csak most áll össze.

A Vigszínház újabb, komolyabb műsorával szemben különben a közgyűlés teljes bizalmának és megelégedésének adott kifejezést. Még a mérleget és a felügyelő-bizottság jelentéseit olvasták föl, a közgyűlés ezzel véget ért.

** **Műsorváltozás a Magyar Királyi Operában.**

A Magyar Királyi Operában holnap, kedden, *Carmen* előadása *Bartolucci* Viktória gyengélkedése miatt elmarad s helyette *Figaro lakodalmá* kerül színrre. A dalműben *M. Rottler* Gizella, *Szilágyiné* B. Ilona, *Payer* Margit, *Valent* Vilma, *Várad* Margit, *Berts* Mimi, *Takáts*, *Ney* D., *Kornai*, *Kiss*, *Dalnoki*, *Hegedűs* működnek közre.

** **Vendrei Ferenc bucsuja.** *Vendrei* Ferencet, a kolozsvári *Nemzeti Színház* komikai művészt, akit a *Vigszínház* szerződött tagjai sorába, nagyon melegen bucsuztatták el a kolozsvári színpadtól. A művész tegnapelőtt lépett fel utoljára *Kolozsvárról* zsufolt ház előtt és a közönség meleg ovációi közben. Előadás után kartárei a színpadon egy kis rögtönzött bucsuünnepséget rendeztek a tiszteletére, amelyen pályatársai nevében *Leöuey* Leo intézett hozzá meleg bucsuzavakat. A művész szintén beszéddel bucsuzott társaitól.

** **A Magyar Színház husvét előadása.** A husvét ünnepek alatt a Magyar Színházban négy előadás lesz, amelyek közül kettőben *Miss Mary Halton* is fellép. Husvét vasárnapjának délutánján a *gésák*-at adják *Miss Halton*nal *Mimóza* szerepében rendes helyárák mellett; este a *Kleopátra* kerül színrre. Husvét héttő délutánján *Szulamit*ot, este pedig *Miss Halton* fölléptével: a *gésák*at adják fölemelt helyárákkal.

** **Hangverseny.** A miskolci zenekonzervatórium a napokban táncos egybekötött hangversenyt rendezett, amely bizonyosságát adta a jó vezetésnek és tanítási módszernek. A közreműködők közül *Márkus* Frida csengő mezzoszoprán hangjával és *Weisz* Irma kiltűnő zongorajátékával váltak ki.

** **Egy hat esztendő komponista.** *Ernst Lengyel von Bagotai* — a hat esztendő komponista, akinek ma megjelent az első szerzeménye. Négy dal zongorára, mind a négynek — furosa a dolog — német a szövege. A hat éves szerzenző kompozitóióiból kilátásnak az orszánláknörmök, a dalok csinosak, a művészi kvalitásuk a melódiák egyszerűségében nyilatkozik meg. A zenemű legérdekesebb része mégis a címlap, amelyen rajta van a legfiatalabb magyar komponista arcképe. *Bagotai* Ernő szép fiu, merész a tekintete, persze még nincs hosszú művészhaja. Kolozsvárról tünt fel a csodafücska és a közoktatásügyi miniszter már tavaly háromszáz forint stipendiumot juttatott neki. Özvegy édesanyja fölhozta Budapestre és beíratta a zeneakadémiába. A csodagyermek fejlődik, erről tanuskodik a szerzemény is. Dalait a Rószavölgyi és Társa óeg adta ki, ugyanott két korona ötven filléért kapható a csinosan kiállított szerzemény, amelyet *Bánffy* Cecília bárónának ajánlott a szerző.

** **Miss Mary Halton vendégjátéka.** Megírtuk, hogy *Miss Mary Halton*nak bétőre hirdetett vendégjátéka holnapra, szerdára marad. A művésznő a *gésák* Mi-

EDLACH gyógyintézet

Aldo-Ausztria, 15 peronyire Payerbachtól. Tulajdonos: Dr. Konrad. Gyönyörű, napos, szélitől óvott fekvésben, 600 m. mag. a tenger színe fölött. Teljes vizgyógyász. — Intézet gyógytorna számára. — Összes diéta-kurák. — Legnagyobb németem. — Vill. világítás. — Egész éven át nyitva. — Edlachi városközi telefon 2. sz. az igazgatóság

mozájában lép fel s erre a fellépésre a hétfőre választott jegyek érvényesek.

A szegedi színház évad. Krecsányi Ignác jeles társulata most lejezi be a téli színház évadot Szegeden, s mint ilyenkor szokás, egymást követik a jutalomjátékok és bucsuloadások. Tegnapelőtt volt a karszemélyzet jutalomjátéka, tegnap pedig először adták a *Boszorkányvár* című operettet, s ez alkalommal a közönség igen melegen bucsuzkodott a társulat kedvelt primadonnáitól, Aidor Julisától és Andai Blankától. Kivülről Krecsányi Vera, Foltár Sándor, Saigeti, Bókési, Bejczy arattak szép sikert. Krecsányit is kitapsolták az izléses rendezésért. Tegnap este volt T. Szakáll Rózsa negyven éves színésznői jubileuma, melyen gyönyörű ajándékokat kapott a színpadtól visszavonuló művésznő.

A Magyar Színház bemutatója. A Magyar Színház, mint már említettük, *Message*nek Veronka című operettje, lesz a legközelebbi újdonsága Miss Mary Haitonnal a címszerepben. Az operett bemutató előadását a hónap tizenhetedikén tartják meg.

Vidéki színház. Ráday Károly jól szervezett társulata jelenleg Zólyomban játszik a közönség meleg érdeklődése mellett. Szombaton volt Ráday igazgató 30 éves jubileuma, mely alkalommal színrépertület a „Dolovai nábob lánya.” A jubiláris előadást nagyban emelte az, hogy az előadásban részt vettek a zólyomi műkedvelők is és pedig: Rosenbach József (Lóránt), Hegedűs Győző (Tarján), ifj. Nádosy Gyula (Bilitzky), Zorkóczy Gyula (Merlin), Mocsáry Ignác (orvos), Barnay Ferenc (Miska) és Maklár Papp Árpád (ügyvéd). Az előadás minden tekintetben jesszesen sikerült. A társulat jelesebb tagjai: B. Csányi Juszt primadonna, Kohary Mariska, Szabóné Róza, Makó Rózi, Havasyné, továbbá Prágy Sándor, Pinter István, Völgyi József, Bogdy Zsiga és Kiss Sándor. A társulat husvét után Zólyomból Salgó-Tarjánba megy.

Carmen a Telefon Hírmondóban. A Telefon Hírmondó ma esti programját a magyar királyi Operaházban színrekerülő Carmen előadásának közvetítése tölti be. Bizet ez operája mai előadásának kiváló érdekességét fog kölcsönözni, hogy a címszerepet Pártosné Bartolucci Viktória asszony fogja énekelni. Az opera előadása után a rendező esti felolvasás következik, majd még katonai- és cigányzenét közvetít a Telefon Hírmondó 11 óráig.

A Nemzeti Színház válsága.

Budapest, április 9.

Istennek hála, eljutottunk az aktáig. Ez épületes dolog és tessék elhinni, hogy a közlésükben az újságíróknak nem telik semmiféle gyönyörűsége. Megvalljuk egész őszintén, hogy annak a kis végkielégítési dolognak a színház egzisztenciája, tartalma, jövődjéje köré szövedő vitába való bevonása nem szerencsés dolog. Minthogy a nyilvánosság színe előtt megjelent, tudomást kellett venni róla. Valamint tudomást kell venni most már gróf Keglevich István válaszárol is, amely ime hangzik következőképpen:

Midőn a kezdeményezésemre megalapított Víg-színháznak a Víg-színház-részvénytársaságtól való kiberlése véget néhány urat közreműködésére felhívtam, mindenekelőtt kijelenttem, hogy készpénzzel nem rendelkezvén, a vállalkozásban csak tapasztalataimmal és munkámmal vehetek részt. Az egyezkedés tehát akképp is történt, hogy bérletársaim a berendezkedés és az üzemfenntartás költségeinek rám eső hányadát helyettem befizetik, szintén ők előlegezik a bérlet 10 évi tartama alatt keletkező veszteségeknek rám eső részét, viszont a tiszta nyereségnek egyharmad része engem illet, ebből azonban én csak annyit kapok kézhöz, amennyi a helyettem történt befizetések összegének levonása után fennmarad; amennyiben pedig a bérlet megszüntével veszteség lenne, köteles vagyok az ebből rám eső részt bárhol található ingó és ingatlan vagyonomból megfizetni.

Enniből állott az eredeti egyezmény. Az 1898-ban kelt s a lapokban ma közzé tett okmány szerint lemondam az elnökségről, lemondam a tiszta nyereségben való részesedésről is úgy a mult, mint a jövőre nézve. A részvénytársaság megalakulásakor aláírtam 200 frt, később 2000 frt, azaz egy félpályának megfelelő értékű törzsrészvényeket, melyeknek értékét sajátomból be is fizettem, ezeket a részvényeket lemondásom után eladtam Hadik-Barkóczy Endre grófnak.

Ezeket kívül mindegyik bérletárs köteles lévén bizonyos számú részvényt átvenni és kifizetni, ezeknek rám eső részét egyezményünk szerint bérletársaim fizették be helyettem előlegképpen. Ezeket a részvényeket lemondásom után a bérletársaságnak visszaadtam.

A jogaimról való lemondásom fejében kiköttem magamnak, hogy volt bérletársaim kötelesek nekem végkielégítésképpen 1906-ig évenként 8500 forintot fizetni, még pedig 3 éven át feltétlenül, a 4-ik évtől kezdve pedig csak abban az esetben, ha nem vállalko oly állást, állami, törvényhatósági vagy magánalkalmazást, amelylyel ugyanoly összegű vagy magasabb javadalmazás jár.

Ebből áll az egész. En tehát nem hozok elnöki fizetést a Víg-színházról, hanem kaptam végkielégítést azért, hogy lemondam az engem illető haszonrészesedésről.

Hát hiszen az intendánsnak ez a nyilatkozata az aktának egyetlen betűjét sem erőltenti meg. Legfeljebb bámulókat szerezhet gróf Keglevich István ügyességének, amelylyel egy pozíciót, amelynek elfoglalása és betöltése semmiféle kockázatával nem járt, úgy tudott elhagyni, hogy anyagi előnyöket biztosított vele magának. Ami ebből a két nyilatkozatból kiviláglik, teljességgel nem inkorrekt dolog. Ezért tehát gróf Keglevich Istvánnak nem kell buknia. Helyesebben, nem ezért kell buknia. Ha rajtunk áll, soha gróf Keglevich Istvánnak a Víg-színházal való elszámolásáról szó nem esik. Gróf Keglevich bűne a Nemzeti Színház műsorának, jó hírnevének, integritásának, látogatottságának megrontása, a színház művészi erőinek elkedvetlenítése, lefőrtése, meggyőrtése, a testület összetartozandóságának meglazítása, a színház és a magyar drámaírás közt való összhang és harmonikus munka megbontása, és az a mennyei semmibevevése, amelylyel a közönséget és a közönség hű szolgáját, a sajtót traktálta. Hogy most aztán az intendáns a *Magyar Nemzet* hasábjain bizonytalan izü könnyeket hullajt a sajtó magatartásán, amelylyel csak a támadásoknak ad helyet, és a védelem elől ah! elzárkózik, ez a kis sápadozás nem indíthat meg senkit. Az intendáns, aki nem akarta vagy nem tudta a közönséget és a sajtót a vezetéssel egyenrangú tényezőnek felismerni, most megérzi a két faktor súlyát, amikor ostorként suhint végig romboló munkáján. És az intendáns panaszkodik. Ime egy új szerep. Ha a színház tagjainak tudott volna ilyen változatos repertoárt adni, baj bizony nem esik. Hát kérem, csak maradjunk meg a művészi kérdések határai közt. A rossz izü dolgokat nem keresi senki, kerülí mindenki. A Nemzeti Színház legragyogóbb tehetségeinek elűldözése, a színház nézőterének kiürítése, a publikumnak a színházal szemközt való elkedvetlenítése, a darabok megválasztásában való fátumszerű avatatlanság és mind az a szerencsétlen botlás, ami ehhez a rezsimhez fűződik, megelélték gróf Keglevich Istvánt arra, hogy tehetségeinek más teret keressen. Más teret, olyan teret, ahol tévedései, szeszélyei, romboló hajlamai nem járnak egyszersmind nevezetes művészi érdekek megbuktatásával. Nem uralkodhatik akkora közöny az ország becses közjára, a művészet iránt, hogy akikre tartozik, zseberakott kezekkel nyugton nézzék azt a vandál gazdalkodást, amely az ország legelső műintézetét a züllés útjára vitte. Ebben a tudatban mindazok, akik nyílt csatában akarják magát az intendáns is meggyőzni arról, hogy minden cselekedete a színház életereibe vág és tehát távoznia kell arról a helyről, amelyen csak a saját tekintélyét pazarolta jobban a színház érdekeinél — mindazok, akik utaszéle dobják az ide nem tartozó dolgokat és a Nemzeti Színházal az esatétről vissza akarják terelni a dologtevés termékeny talajára, nyugton elviselhetik azokat a gyanúsításokat, amelyek nemtelen előokat akarnak belemagyarázni a legűrtéstelenebb munkába. Az ember az ilyesmit előlvassa és ha van humora, mosolyog rajta. Aki-nek nincs, annak adjon az Isten.

Hát kérem, csak maradjunk meg a művészi kérdések határai közt. A rossz izü dolgokat nem keresi senki, kerülí mindenki. A Nemzeti Színház legragyogóbb tehetségeinek elűldözése, a színház nézőterének kiürítése, a publikumnak a színházal szemközt való elkedvetlenítése, a darabok megválasztásában való fátumszerű avatatlanság és mind az a szerencsétlen botlás, ami ehhez a rezsimhez fűződik, megelélték gróf Keglevich Istvánt arra, hogy tehetségeinek más teret keressen. Más teret, olyan teret, ahol tévedései, szeszélyei, romboló hajlamai nem járnak egyszersmind nevezetes művészi érdekek megbuktatásával. Nem uralkodhatik akkora közöny az ország becses közjára, a művészet iránt, hogy akikre tartozik, zseberakott kezekkel nyugton nézzék azt a vandál gazdalkodást, amely az ország legelső műintézetét a züllés útjára vitte. Ebben a tudatban mindazok, akik nyílt csatában akarják magát az intendáns is meggyőzni arról, hogy minden cselekedete a színház életereibe vág és tehát távoznia kell arról a helyről, amelyen csak a saját tekintélyét pazarolta jobban a színház érdekeinél — mindazok, akik utaszéle dobják az ide nem tartozó dolgokat és a Nemzeti Színházal az esatétről vissza akarják terelni a dologtevés termékeny talajára, nyugton elviselhetik azokat a gyanúsításokat, amelyek nemtelen előokat akarnak belemagyarázni a legűrtéstelenebb munkába. Az ember az ilyesmit előlvassa és ha van humora, mosolyog rajta. Aki-nek nincs, annak adjon az Isten.

Hát kérem, csak maradjunk meg a művészi kérdések határai közt. A rossz izü dolgokat nem keresi senki, kerülí mindenki. A Nemzeti Színház legragyogóbb tehetségeinek elűldözése, a színház nézőterének kiürítése, a publikumnak a színházal szemközt való elkedvetlenítése, a darabok megválasztásában való fátumszerű avatatlanság és mind az a szerencsétlen botlás, ami ehhez a rezsimhez fűződik, megelélték gróf Keglevich Istvánt arra, hogy tehetségeinek más teret keressen. Más teret, olyan teret, ahol tévedései, szeszélyei, romboló hajlamai nem járnak egyszersmind nevezetes művészi érdekek megbuktatásával. Nem uralkodhatik akkora közöny az ország becses közjára, a művészet iránt, hogy akikre tartozik, zseberakott kezekkel nyugton nézzék azt a vandál gazdalkodást, amely az ország legelső műintézetét a züllés útjára vitte. Ebben a tudatban mindazok, akik nyílt csatában akarják magát az intendáns is meggyőzni arról, hogy minden cselekedete a színház életereibe vág és tehát távoznia kell arról a helyről, amelyen csak a saját tekintélyét pazarolta jobban a színház érdekeinél — mindazok, akik utaszéle dobják az ide nem tartozó dolgokat és a Nemzeti Színházal az esatétről vissza akarják terelni a dologtevés termékeny talajára, nyugton elviselhetik azokat a gyanúsításokat, amelyek nemtelen előokat akarnak belemagyarázni a legűrtéstelenebb munkába. Az ember az ilyesmit előlvassa és ha van humora, mosolyog rajta. Aki-nek nincs, annak adjon az Isten.

Hát kérem, csak maradjunk meg a művészi kérdések határai közt. A rossz izü dolgokat nem keresi senki, kerülí mindenki. A Nemzeti Színház legragyogóbb tehetségeinek elűldözése, a színház nézőterének kiürítése, a publikumnak a színházal szemközt való elkedvetlenítése, a darabok megválasztásában való fátumszerű avatatlanság és mind az a szerencsétlen botlás, ami ehhez a rezsimhez fűződik, megelélték gróf Keglevich Istvánt arra, hogy tehetségeinek más teret keressen. Más teret, olyan teret, ahol tévedései, szeszélyei, romboló hajlamai nem járnak egyszersmind nevezetes művészi érdekek megbuktatásával. Nem uralkodhatik akkora közöny az ország becses közjára, a művészet iránt, hogy akikre tartozik, zseberakott kezekkel nyugton nézzék azt a vandál gazdalkodást, amely az ország legelső műintézetét a züllés útjára vitte. Ebben a tudatban mindazok, akik nyílt csatában akarják magát az intendáns is meggyőzni arról, hogy minden cselekedete a színház életereibe vág és tehát távoznia kell arról a helyről, amelyen csak a saját tekintélyét pazarolta jobban a színház érdekeinél — mindazok, akik utaszéle dobják az ide nem tartozó dolgokat és a Nemzeti Színházal az esatétről vissza akarják terelni a dologtevés termékeny talajára, nyugton elviselhetik azokat a gyanúsításokat, amelyek nemtelen előokat akarnak belemagyarázni a legűrtéstelenebb munkába. Az ember az ilyesmit előlvassa és ha van humora, mosolyog rajta. Aki-nek nincs, annak adjon az Isten.

Hát kérem, csak maradjunk meg a művészi kérdések határai közt. A rossz izü dolgokat nem keresi senki, kerülí mindenki. A Nemzeti Színház legragyogóbb tehetségeinek elűldözése, a színház nézőterének kiürítése, a publikumnak a színházal szemközt való elkedvetlenítése, a darabok megválasztásában való fátumszerű avatatlanság és mind az a szerencsétlen botlás, ami ehhez a rezsimhez fűződik, megelélték gróf Keglevich Istvánt arra, hogy tehetségeinek más teret keressen. Más teret, olyan teret, ahol tévedései, szeszélyei, romboló hajlamai nem járnak egyszersmind nevezetes művészi érdekek megbuktatásával. Nem uralkodhatik akkora közöny az ország becses közjára, a művészet iránt, hogy akikre tartozik, zseberakott kezekkel nyugton nézzék azt a vandál gazdalkodást, amely az ország legelső műintézetét a züllés útjára vitte. Ebben a tudatban mindazok, akik nyílt csatában akarják magát az intendáns is meggyőzni arról, hogy minden cselekedete a színház életereibe vág és tehát távoznia kell arról a helyről, amelyen csak a saját tekintélyét pazarolta jobban a színház érdekeinél — mindazok, akik utaszéle dobják az ide nem tartozó dolgokat és a Nemzeti Színházal az esatétről vissza akarják terelni a dologtevés termékeny talajára, nyugton elviselhetik azokat a gyanúsításokat, amelyek nemtelen előokat akarnak belemagyarázni a legűrtéstelenebb munkába. Az ember az ilyesmit előlvassa és ha van humora, mosolyog rajta. Aki-nek nincs, annak adjon az Isten.

Hát kérem, csak maradjunk meg a művészi kérdések határai közt. A rossz izü dolgokat nem keresi senki, kerülí mindenki. A Nemzeti Színház legragyogóbb tehetségeinek elűldözése, a színház nézőterének kiürítése, a publikumnak a színházal szemközt való elkedvetlenítése, a darabok megválasztásában való fátumszerű avatatlanság és mind az a szerencsétlen botlás, ami ehhez a rezsimhez fűződik, megelélték gróf Keglevich Istvánt arra, hogy tehetségeinek más teret keressen. Más teret, olyan teret, ahol tévedései, szeszélyei, romboló hajlamai nem járnak egyszersmind nevezetes művészi érdekek megbuktatásával. Nem uralkodhatik akkora közöny az ország becses közjára, a művészet iránt, hogy akikre tartozik, zseberakott kezekkel nyugton nézzék azt a vandál gazdalkodást, amely az ország legelső műintézetét a züllés útjára vitte. Ebben a tudatban mindazok, akik nyílt csatában akarják magát az intendáns is meggyőzni arról, hogy minden cselekedete a színház életereibe vág és tehát távoznia kell arról a helyről, amelyen csak a saját tekintélyét pazarolta jobban a színház érdekeinél — mindazok, akik utaszéle dobják az ide nem tartozó dolgokat és a Nemzeti Színházal az esatétről vissza akarják terelni a dologtevés termékeny talajára, nyugton elviselhetik azokat a gyanúsításokat, amelyek nemtelen előokat akarnak belemagyarázni a legűrtéstelenebb munkába. Az ember az ilyesmit előlvassa és ha van humora, mosolyog rajta. Aki-nek nincs, annak adjon az Isten.

Hát kérem, csak maradjunk meg a művészi kérdések határai közt. A rossz izü dolgokat nem keresi senki, kerülí mindenki. A Nemzeti Színház legragyogóbb tehetségeinek elűldözése, a színház nézőterének kiürítése, a publikumnak a színházal szemközt való elkedvetlenítése, a darabok megválasztásában való fátumszerű avatatlanság és mind az a szerencsétlen botlás, ami ehhez a rezsimhez fűződik, megelélték gróf Keglevich Istvánt arra, hogy tehetségeinek más teret keressen. Más teret, olyan teret, ahol tévedései, szeszélyei, romboló hajlamai nem járnak egyszersmind nevezetes művészi érdekek megbuktatásával. Nem uralkodhatik akkora közöny az ország becses közjára, a művészet iránt, hogy akikre tartozik, zseberakott kezekkel nyugton nézzék azt a vandál gazdalkodást, amely az ország legelső műintézetét a züllés útjára vitte. Ebben a tudatban mindazok, akik nyílt csatában akarják magát az intendáns is meggyőzni arról, hogy minden cselekedete a színház életereibe vág és tehát távoznia kell arról a helyről, amelyen csak a saját tekintélyét pazarolta jobban a színház érdekeinél — mindazok, akik utaszéle dobják az ide nem tartozó dolgokat és a Nemzeti Színházal az esatétről vissza akarják terelni a dologtevés termékeny talajára, nyugton elviselhetik azokat a gyanúsításokat, amelyek nemtelen előokat akarnak belemagyarázni a legűrtéstelenebb munkába. Az ember az ilyesmit előlvassa és ha van humora, mosolyog rajta. Aki-nek nincs, annak adjon az Isten.

Hát kérem, csak maradjunk meg a művészi kérdések határai közt. A rossz izü dolgokat nem keresi senki, kerülí mindenki. A Nemzeti Színház legragyogóbb tehetségeinek elűldözése, a színház nézőterének kiürítése, a publikumnak a színházal szemközt való elkedvetlenítése, a darabok megválasztásában való fátumszerű avatatlanság és mind az a szerencsétlen botlás, ami ehhez a rezsimhez fűződik, megelélték gróf Keglevich Istvánt arra, hogy tehetségeinek más teret keressen. Más teret, olyan teret, ahol tévedései, szeszélyei, romboló hajlamai nem járnak egyszersmind nevezetes művészi érdekek megbuktatásával. Nem uralkodhatik akkora közöny az ország becses közjára, a művészet iránt, hogy akikre tartozik, zseberakott kezekkel nyugton nézzék azt a vandál gazdalkodást, amely az ország legelső műintézetét a züllés útjára vitte. Ebben a tudatban mindazok, akik nyílt csatában akarják magát az intendáns is meggyőzni arról, hogy minden cselekedete a színház életereibe vág és tehát távoznia kell arról a helyről, amelyen csak a saját tekintélyét pazarolta jobban a színház érdekeinél — mindazok, akik utaszéle dobják az ide nem tartozó dolgokat és a Nemzeti Színházal az esatétről vissza akarják terelni a dologtevés termékeny talajára, nyugton elviselhetik azokat a gyanúsításokat, amelyek nemtelen előokat akarnak belemagyarázni a legűrtéstelenebb munkába. Az ember az ilyesmit előlvassa és ha van humora, mosolyog rajta. Aki-nek nincs, annak adjon az Isten.

Hát kérem, csak maradjunk meg a művészi kérdések határai közt. A rossz izü dolgokat nem keresi senki, kerülí mindenki. A Nemzeti Színház legragyogóbb tehetségeinek elűldözése, a színház nézőterének kiürítése, a publikumnak a színházal szemközt való elkedvetlenítése, a darabok megválasztásában való fátumszerű avatatlanság és mind az a szerencsétlen botlás, ami ehhez a rezsimhez fűződik, megelélték gróf Keglevich Istvánt arra, hogy tehetségeinek más teret keressen. Más teret, olyan teret, ahol tévedései, szeszélyei, romboló hajlamai nem járnak egyszersmind nevezetes művészi érdekek megbuktatásával. Nem uralkodhatik akkora közöny az ország becses közjára, a művészet iránt, hogy akikre tartozik, zseberakott kezekkel nyugton nézzék azt a vandál gazdalkodást, amely az ország legelső műintézetét a züllés útjára vitte. Ebben a tudatban mindazok, akik nyílt csatában akarják magát az intendáns is meggyőzni arról, hogy minden cselekedete a színház életereibe vág és tehát távoznia kell arról a helyről, amelyen csak a saját tekintélyét pazarolta jobban a színház érdekeinél — mindazok, akik utaszéle dobják az ide nem tartozó dolgokat és a Nemzeti Színházal az esatétről vissza akarják terelni a dologtevés termékeny talajára, nyugton elviselhetik azokat a gyanúsításokat, amelyek nemtelen előokat akarnak belemagyarázni a legűrtéstelenebb munkába. Az ember az ilyesmit előlvassa és ha van humora, mosolyog rajta. Aki-nek nincs, annak adjon az Isten.

Hát kérem, csak maradjunk meg a művészi kérdések határai közt. A rossz izü dolgokat nem keresi senki, kerülí mindenki. A Nemzeti Színház legragyogóbb tehetségeinek elűldözése, a színház nézőterének kiürítése, a publikumnak a színházal szemközt való elkedvetlenítése, a darabok megválasztásában való fátumszerű avatatlanság és mind az a szerencsétlen botlás, ami ehhez a rezsimhez fűződik, megelélték gróf Keglevich Istvánt arra, hogy tehetségeinek más teret keressen. Más teret, olyan teret, ahol tévedései, szeszélyei, romboló hajlamai nem járnak egyszersmind nevezetes művészi érdekek megbuktatásával. Nem uralkodhatik akkora közöny az ország becses közjára, a művészet iránt, hogy akikre tartozik, zseberakott kezekkel nyugton nézzék azt a vandál gazdalkodást, amely az ország legelső műintézetét a züllés útjára vitte. Ebben a tudatban mindazok, akik nyílt csatában akarják magát az intendáns is meggyőzni arról, hogy minden cselekedete a színház életereibe vág és tehát távoznia kell arról a helyről, amelyen csak a saját tekintélyét pazarolta jobban a színház érdekeinél — mindazok, akik utaszéle dobják az ide nem tartozó dolgokat és a Nemzeti Színházal az esatétről vissza akarják terelni a dologtevés termékeny talajára, nyugton elviselhetik azokat a gyanúsításokat, amelyek nemtelen előokat akarnak belemagyarázni a legűrtéstelenebb munkába. Az ember az ilyesmit előlvassa és ha van humora, mosolyog rajta. Aki-nek nincs, annak adjon az Isten.

Hát kérem, csak maradjunk meg a művészi kérdések határai közt. A rossz izü dolgokat nem keresi senki, kerülí mindenki. A Nemzeti Színház legragyogóbb tehetségeinek elűldözése, a színház nézőterének kiürítése, a publikumnak a színházal szemközt való elkedvetlenítése, a darabok megválasztásában való fátumszerű avatatlanság és mind az a szerencsétlen botlás, ami ehhez a rezsimhez fűződik, megelélték gróf Keglevich Istvánt arra, hogy tehetségeinek más teret keressen. Más teret, olyan teret, ahol tévedései, szeszélyei, romboló hajlamai nem járnak egyszersmind nevezetes művészi érdekek megbuktatásával. Nem uralkodhatik akkora közöny az ország becses közjára, a művészet iránt, hogy akikre tartozik, zseberakott kezekkel nyugton nézzék azt a vandál gazdalkodást, amely az ország legelső műintézetét a züllés útjára vitte. Ebben a tudatban mindazok, akik nyílt csatában akarják magát az intendáns is meggyőzni arról, hogy minden cselekedete a színház életereibe vág és tehát távoznia kell arról a helyről, amelyen csak a saját tekintélyét pazarolta jobban a színház érdekeinél — mindazok, akik utaszéle dobják az ide nem tartozó dolgokat és a Nemzeti Színházal az esatétről vissza akarják terelni a dologtevés termékeny talajára, nyugton elviselhetik azokat a gyanúsításokat, amelyek nemtelen előokat akarnak belemagyarázni a legűrtéstelenebb munkába. Az ember az ilyesmit előlvassa és ha van humora, mosolyog rajta. Aki-nek nincs, annak adjon az Isten.

Hát kérem, csak maradjunk meg a művészi kérdések határai közt. A rossz izü dolgokat nem keresi senki, kerülí mindenki. A Nemzeti Színház legragyogóbb tehetségeinek elűldözése, a színház nézőterének kiürítése, a publikumnak a színházal szemközt való elkedvetlenítése, a darabok megválasztásában való fátumszerű avatatlanság és mind az a szerencsétlen botlás, ami ehhez a rezsimhez fűződik, megelélték gróf Keglevich Istvánt arra, hogy tehetségeinek más teret keressen. Más teret, olyan teret, ahol tévedései, szeszélyei, romboló hajlamai nem járnak egyszersmind nevezetes művészi érdekek megbuktatásával. Nem uralkodhatik akkora közöny az ország becses közjára, a művészet iránt, hogy akikre tartozik, zseberakott kezekkel nyugton nézzék azt a vandál gazdalkodást, amely az ország legelső műintézetét a züllés útjára vitte. Ebben a tudatban mindazok, akik nyílt csatában akarják magát az intendáns is meggyőzni arról, hogy minden cselekedete a színház életereibe vág és tehát távoznia kell arról a helyről, amelyen csak a saját tekintélyét pazarolta jobban a színház érdekeinél — mindazok, akik utaszéle dobják az ide nem tartozó dolgokat és a Nemzeti Színházal az esatétről vissza akarják terelni a dologtevés termékeny talajára, nyugton elviselhetik azokat a gyanúsításokat, amelyek nemtelen előokat akarnak belemagyarázni a legűrtéstelenebb munkába. Az ember az ilyesmit előlvassa és ha van humora, mosolyog rajta. Aki-nek nincs, annak adjon az Isten.

kantyuza. Igazuk van, sem panasz, sem bosszu nem illik hozzám. Nekem van *hivatásom*, ami mindenért kárpótol. Megyek az utamon, nem nézek se jobbra, se balra, mi közöm nekem ahhoz, ha egy vagy két műintézetünk a hivatatlanság áldozatául esik, mikor segíteni egy sem bírok rajta. Mit bánom én, ha a közvélemény félreismer és gonosz híresztelések nyomán azt hiszi, hogy engem a Nemzeti Színházról *pénzkiűldéség* üz el! — Holott csak egy parányi fáradságot ne sajnálna, és azonnal meggyőződhetnék a valóságról, csak három dátumot jegyezne meg az igazság kedvéért, és én mint ember egy fokkal magasabban állanék a szemében.

Megvallom, meggyóonom, hogy hiuságom azal hízelt meg magának, hogy az a nagyon megtisztelő melegség, amelylyel a közönség engem a Nemzeti Színházról elbucsuztatott, félig a tisztességes *embernek* szólott, és csak fele illel a színház. Azt hittem, hogy az érdeklődők tudják elmenetelem okát; hogy én csak — hat esztendő hevertetés után — szerepet, és nem több pénzt kértem a színház vezetőjétől. Azt hittem, tudják, hogy én négy aláztos levelem után, miket könyörögve írtam egy, vagy két új szerepért, az intendánstól *január 3-ikán*, azt a választ kaptam, — hisz a teljes levelet közlöttem első nyílt levelemben — hogy bajomat a Nemzeti Színháznál nem ő okozta, és ha azon egyáltalában segíteni lehet, arra mindenké föltt *sok idő kell*. Továbbá: hogy neki nem konveníálhat a színház tagjaival a föltt levelezni, hogy minő darabok adassanak. Különben utig elég a helyzet megértésére a nagyméltóságú ur levelenek e bekezdése:

Vettem a mult évi december 23-án kelt levelet s tudomásul veszem a benne kifejezett óhaját, melyek közt azonban *alig található olyan, amely teljesíthető.*

Ez annyit tesz, hogy nem talál munkát a számomra, mert én *egyebet semmit sem kértem tőle.*

Erre a kegyetlen, hallatlan visszautasításra én *azonnal* ajánlkotam a Víg-színházhoz, aki nekem — az isten áldja meg! — *azonnal* kaput tárt. A *szerződésünket aláírtuk* ugyan csak január 18-ikán. Szépen kérem az érdeklődőket, nézzék meg a Víg-színház igazgatójánál, ott van, január 18-ikán a törvényes hitelesítéssel megerősítve. Erről, a négy aláíron kívül nem tudott senki, mert nem volt szükséges, hogy bárki is tudjon róla április elsejéig, amikor én csöndesen átvonultam volna mostani födelem alá; ha ugyanazon hónap 27-ikén nem küldte volna nekem a Nemzeti Színház azt a lealzó, sértő ajánlatot, hogy szerződöt *fizetése* *egygyedének levonásával* és a meghagyott fizetésemnek ismét egygyedét csak azon esetre kapnam meg, ha *magamviseletével a dolgomat el nem rontom*. Nem a színpadon való magamviseletétől tette a kegyelmes ur ezt a kétezer forintot függővé, ahhoz ő, az Isten látja! nem ért és azzal ő, az Isten engem úgy segíten meg! nem is törődik. Ő csak a *hatalmával* törődik. Semmi mással. Én ugyan szégyenleném a hatalmamot estéinkint 130 rendőrről és megvásárolt két emeletnyi gyerekek bizonyítgatni — de ez ő nagyméltóságának mindegy.

És a guszts végre is különböz. A hatalma neki az első gonja: a többi — mindezt, mindent lenyeltem, elhallgattam volna, — hiszen hála Istennek van hivatásom, van színpadom, valamennyit még Keglevich sem zárhatta el előlem, — ha ők békében hagynának dolgoznom, ha nem akarnának a közvélemény szemében kisebbiteni.

De a *Magyar Nemzet* már másodszor hánytorgat a szememre *hálállanságot*, egy bizonyos örökös szerződéssel kapcsolatban. Nos, ime hát *másodszor* is annak a gyalázatos szerződési ajánlatnak a másolata, amelylyel engem a Nemzeti Színház „becézett.”

Mélyen tisztelt művésznő! A Nemzeti Színház igazgatójával 1895-ben kötött szerződése folyó évi március hó végén lejár s elérkezett az ideje, hogy új szerződés kötése vonatkozólag az igazgatóság megtegye ajánlatát.

Az igazgatóság f. évi április hó 1-től kezdődőleg évi tizenkétezer koronát biztosít önnek, amely összegből:

- 7000 korona évi fizetésül,
- 2000 korona ruhapénzül,
- 2000 korona lakbérilletményül fog önnek kiutalványoztatni. E járandóságain felül még külön négyezer korona évi személypótlék fog önnek engedélyeztetni, azon jog fenntartásával, hogy e külön személypótlék bármelyik év október havának elején a következő szerződési év elejére, vagyis március hó végével megszüntethető.

(Hogy, eltekintve fizetésem egy negyedének lehúzásától, ezzel a függőlékel csak meggyaláznai akart az a jó ur, az abból is kitűnik, hogy például Gál Gyula szerződésébe, amely szintén most kelt, ezt az arculapást jónak látta bele nem tenni, mert hiszen ilyen szerződést egy jóvaló

cseléd sem írta alá, nemhogy egy önéretes ember. De folytatam szerződési ajánlatok reprodukcióját, mert az utolsó passzus még hátra van, melyben ugy látom, meg akarnak engem, és a közönség véleményét fogni.)

Ezek után felkérem nagyságot, szíveskedjék velem tudatni, mennyi időre kívánja a szerződést — a fent körülírt feltételek mellett megkötni.

Budapest, 1900. évi január hó 27-ikén.

Ebből a „mennyi időre” passzusból kellene már most a Magyar Nemzet szerint azt kiolvasnom, hogy ez örökös ajánlat akart lenni. Mert már másodszer hánytorgatja a szememre, illetve a közönség szemébe, hogy én a „szeszélyes”, a „becézett” tagja a színháznak ilyen eldorodjából a művészetnek, ahol engem ilyen arcul-csapásokkal kényeztettek, hálátlanul, mégis kimenekültem!

Tisztelt szerkesztője a Magyar Nemzetnek! Az ön nővére szintén ama boldog intézett tagja, amelynek gróf Keglevich a feje; — kérdezze meg őt, ha még eddig nem tudná, hogy ez a „mennyi időre” a Nemzeti Színház szótárában örökös jelent? Vagy nem kellett-e öt évvel ezelőtt harcot vívnom egy tíz éves szerződésért, amit azért kívántam, hogy láncot tegyek saját magamra, a külföldi esábitások ellen.

Kérdezzék meg bármelyik tagját a Nemzeti Színháznak? Azt fogja felelni: hogy ez a passzus annyit jelent az ottani nyelven, — 28 év óta legalább, — hogy egy, vagy három évre kívánja-e azt a színész?

Hol van hát az örökös szerződés? Hát Keglevich gróf arra szorult, hogy valótlanúságokkal mentegessék? Vagy ön, Adorján ur, maga is elhiszi-e, hogy az intendáns egy színésznek, akinek azt a január 3-iki levelet íratva, huszonnégy nap mulva, egy végtelenül megtisztelő, lélekemelő örökös szerződést küld? Igen? Adják hát elő, ha olyan nagyon ragaszkodnak a létezéséhez. De a Nemzeti Színház írást se hálátlanúsággal, se szeszélylyel engem ne vádoljon senki. hiszen ha csak tisztességes ember módjára bántak volna velem a gróf urak, hát örültek házába való boldognak kellene lennem, ha huszonnégy esztendő otthonomat elhagytam volna.

Lásza, szerkesztő ur, Adorján ur, én nem szeretem őnt, de akkora szenvedést még sem kívánok sem önnek, sem a hozzátartozóinak, a mekkorába nekem került a színházamtól eltép-nem magamat.

Igen drágán fizettem én meg ezt a kis emberi-voltomat, amit önkéveltségnek, szeszélynek neveznek, én csak mindennapi közönséges kis polgári önéretnek, de amely nélkül, látja kérem, én nem bírok élni!

Jászai Mari.

MŰVÉSZET.

□ A képzőművészeti társulat közgyűlése. Az országos magyar képzőművészeti társulat április 22-ikén, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja a városi ligeti műcsarnokban évi rendes közgyűlést, melynek napirendje a következő: 1. A választmány jelentése a lefolyt évről. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése az 1899. évi zárószámokról. 3. Az 1900. évi költségeloirányzat megállapítása. 4. A választmány alap-szabályainak kiegészítése és elnök választása. 5. A jövő évi zárószámok megvizsgálására számvizsgáló bizottság választása. 6. Az alapszabályok 30. §. 5. pontja értelmében bejelentett indítványok tárgyalása.

□ Pályázat az Isaszegi honvédszoborra. Az Isaszegi honvédszobor-bizottság pályázatot hirdet az Isaszeghen főlállítandó honvédszoborra. A szobor költsége háromezer forint, a pályázat határideje 1900 május 1. A tervek a szoborbizottság elnökéhez Udvarny Antal plébánoshoz nyújtandók be.

□ Az üveg. Az Iparművészeti Múzeumban rendezett ismeretterjesztő előadások sorozatát április 13-ikán, pénteken délután öt órakor fejezi be dr. Keszler József Az üveg című előadásával. Belépőjegyeket ingyen lehet kapni a múzeum igazgatóság iro-lájában.

VIDÉK.

— (Pestmegye közgyűlése.) Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt kezdte meg az évnegyedes közgyűlést, Beniczky Ferenc főispán elnöklése mellett.

Az alispán jelentéséből kiemeljük a következőket:

A közigazgatási tisztviselőket újabb teher sújtja az új bűnvádi pörrendnek ez év elejétől életbe lépésétől által. Sajnos, hogy az igazságszolgáltatásnak a közigazgatástól való elkülönítése helyett a jogszolgáltatásnak nagy része is a közigazgatás jogkörébe van utalva. Aggódva látja az alispán a közigazgatást ennek az új törvénynek a súlya alatt. Reméli azonban, hogy a követelményeknek meg lehet felelni. Ha ez meg nem történik, köztetségének fogja tartani az alispán, hogy a törvényhatóság felügyelmét a matkorkó

baokra fölhívja, esetleg kérje a munkaerő szaporítását. A lefolyt negyedévben a vármegye közbizottsági állapota kieliégítő volt. Ami a gazdasági viszonyainkat illeti, a tavasz felé föllépett zord időjárás következtében a tavaszi munkálatok hátráltatást szenvedtek. Nagyot késett a szőlőnyitás és metszés. Munkás-mozgalmak a lefolyt negyedévben nem voltak; a munkakérdés ügyében hozott törvények és rendeletek eredményre vezettek. A Pestmegyei Gazdasági Egyesület tevékenyen működött. Halason és Cegléden hat-hat éves gazdasági tenfolyamot rendezett s ezek iránt nagy érdeklődés mutatkozott. A törvényhatósági utak se-gélyezésére 2000 drb gyümölcs- és erdei fát ültettek el. A közgyűlés az alispán jelentését tudomásul vette.

Kolozsvármegye az országgyűlési képviselőválasztások tárgyában, Marosvásárhely s. kir. város pedig a kvótá fölemelése ellen való tiltakozás ügyében intéz kőirratot a törvényhatóságokhoz. A közgyűlés ezeket egyszerűen tudomásul vette.

A főváros közönsége átiratot intézett a törvényhatóságokhoz s ezek közt Pestmegyéhez is, kérve, pártolja azt a föllíratát, amelyet a képviselőházhoz intézett az iránt, hogy a tüzékar biztosító-intézetek a tüzoltó-kiadásokhoz való hozzájárulásra törvényileg kötelezessenek. Gullner Gyula azt javasolja, hogy a főváros kívánalmát hasonló értelmű föllíratl pártolják. Hasonló értelemben szölt gróf Szapáry István és Csávozszy József s aztán a közgyűlés elfogadta Gullner javaslatát. A honvédelmi főreáliskola első évfolyamán levő alapítványi helyre a közgyűlés Lesták Ödönt jelölte. A vármegye árvaszékének a jelentése alapján elhatározták, hogy az árvapénzeket egy évi időre a Pesti Hazai Első Takarékpénztárban helyezik el. A főispán ma tisztelbeli ügyészszé nevezte ki dr. Kéthly István budapesti ügyvédet. Holnap a közgyűlés választás után tölti be a Dunavécson üresedésben levő szolgabírói állást.

— (Törvényhatósági gyűlés.) Tolna vármegye törvényhatósága 7-ikén tartotta az évi tavaszi rendes közgyűlést Szegzárdon. A tárgysorozatnak legérdekesebb pontja volt a vármegyei tisztviselők fizetés-emelésére szolgáló 1% pótdió kivetése. Az állandó választmány javaslatát a közgyűlés 186 szavazattal 44 szavazat ellenében elfogadta. Az alispán Somogyi János bonyhádi tanító s megyebizottsági tag felszólalására, hogy a négy év előtt a magyarosító tanítók jutalmazására megszavazott 80 ezer forint kamratját mért csatolták eddig a tolnavármegyei múzeum építési alapjához, azt válaszolta, hogy a tanítók még várhatnak a jutalmazásra, mert a múzeum is kulturális cél.

TUDOMÁNY. IRODALOM.

□ Székfoglaló az Akadémiában. A Magyar Tudományos Akadémia filozófiai, társadalom- és természet-tudományi osztálya ma délután Pauler Gyula elnökségével ülést tartott, melyen Borovszky Samu levelező tag A nagylaki uradalom története címen tartotta székfoglalóját. A mindvégig érdekes, élvezetes stílusban megírt historiai értekezést a hallgatóság megél-jenezte.

TÖRVÉNYSZEK.

§§ Vilmos, az igazságos. Soha közvélemény még nem törte olyan nagyon a fejét, mint ahogy történi fogja, ha majd Vilmos császárnak jelzöt kell választania. Szerencsére a közvéleménynek nincs feje s ha volna, belekábúlna a sok kínálózó epiteton közt való turkálásba. Mert ime, II. Vilmos császár nemcsak a gavallér, a genialis, a modern, a vitéz, a snoidig, a szónok-császár, hanem, amint az alábbi eset bizonyítja, az igazságos is. II. Vilmos, akiről olyan gyakorta esik szó s akinek a merész cselekedetei, olykor caesari hajlamai mindenkor olyan nagyon érdekesek, legutóbb azt is megmutatta, hogy nemcsak kegyelmezni tud, hanem szigorú ítéletekben is bővelkedik. Arenberg hercegről van szó, aki Kelet-Afrikában szolgált s ott elefedve európai emberségéről, egy szerezesen gyereket halálra kínzott. Fellebbvalói nem a bűnös, hanem az eleven herceget látták benne s nem merték szigorúan megfenyíteni, hanem minden őrizet nélkül visszaküldték Berlinbe. A császár is értesült a részleteiben megdöbbentő embertelenségről s azonnal elrendelte Arenberg herceg letartóztatását. A gyilkosság ügyében utóbb katonai bíróság hozott ítéletet s három évi fogságra ítélte el a herceget. A császár azonban úgy gondolkodott, hogy egy néger életéért is kevés a három évi fogság s megemmisítette a katonai bíróság ítéletét. Arenberg herceg még mindig fogságban van.

§§ Visszavont panasz. Rosa Gyula szent-endoi járásbíró tavaly fölbontott egy levelet, amely dr. Szücs Ödön aljárásbíró címére érkezett. A felbontott levelet Rose nem csak hogy elolvasta, hanem tartalmát idegeneknek is elmondta. Az albiró ezért főnökét följelentette. Az ügyben a budapesti járásbíró-ságnál Gajzágó kir. táblai bíró delegálás útján több tárgyalást tartott. Rose járásbíró egyre több tanuval akarta igazolni jóhiszeműségét a levélírók megsértésének vádjával szemben s az új tanuk kihallgatása miatt az ítélet egyre késett. Végre ma újra megjelentek a felek Gajzágó bíró előtt s mivel Rose meg-

követte Szücs Ödönt és sajnálkozását fejezte ki, az albiró is visszavonta panaszát.

§§ Az összevagdalt katona. Az idén januárban történt, hogy Dembitzky Jaksza lovag, grulafelhárvári vezérkari főhadnagy kardjával egy mezevagdalt Balás András közlegényt, hogy a szegény fia örök időkre nyomorékja maradjon a főhadnagy ur haragjána. A kolozsvári helyőrség tisztjeiből alakult hadbíró-ság, mint kolozsvári indósítónk táviratozza, most bírálta el Dembitzky főhadnagy tettet. A hadbíró-ság elnöke Fekete Miklós alezredes volt, az ügyet Jaulus százados hadbíró referálta. A tárgyalás reggel kilenc óráról délután fél háromig tartott. Főolvaszták az összes jegyzőkönyveket és kihallgatták Dembitzky lovagot. A hadbíró-ság ítélete nem került még nyilvánosságra, mert az ítéletet előbb a nagyszabeni hadtörvényszéknek elé kell terjeszteni jóváhagyás végett. Anny azonban mégis kiszivárgott, hogy az ítélet egyhánon és marasztaló. Nagy-Szebenből különben egy hét leforgása után megjön a jóváhagyás, akkor az ítéletet kihirdetik a vagdalkozó főhadnagy előtt.

SPORT.

*. Uszóversenyek Párisban. A párisi kiállítással kapcsolatos uszóversenyek augusztus 12-ikén és 26-ikán lesznek. Az első napon az asniéresi medencében a következő számokat rendezik: 1000 m. két fordulóval, öt díj; 200 m. gyorsuszas, öt díj; 200 m. csapatverseny (ötös csapatoknak), öt díj; plugging, öt díj; akadályuszas, öt díj; 200 m. hátuszas, öt díj; waterpolo match, öt díj. A díjazásra 4500 frank van száva. Augusztus 26-án egy professzionista számon kívül 4000 m. verseny lesz a Szajna juresne-asniéresi részletében. E versenyre pályázók seletözök küzdemele augusztus 23-án lesz. A döntőben a 8 legjobb uszó indul. Első díj kiállítási sorleg. Harom díj 1500 frank értékben. Nevezési díj versenyszámonként és egyéneknél 1 frank, a waterpolóban csapatonként 10 frank. Nevezési határidő: harminc nap a versenyek előtt.

Nyiltér.

Kaphatók Halde nagykereskedésében, Budapest, Károly-körút 9., ugymint vidéken a jobb magelárusító üzletekben.

Özvegy Bérczy Mórné szül. Segrave Helén, fia Róbert és az összes rokon-ság nevében szomorú szívvel jelenti szeretetét férje

Bérczy Mór
urnak

a Foncière pesti biztosító intézet igazgatójának f. évi április hó 7-én Abbaziában, hosszas szenvedés után 61 éves korában történt gyászos elhunytát.

A boldogultnak hült tetemei Abbaziában fognak örök nyugalomra helyeztetni.

Béke poraira!

A FÓVÁROSI

Vigadó kioszk
reggeltől éjfélig nyitva van.

Tisztelt vendők figyelmébe!

Ezennel kijelentjük, hogy Plick testvérek bejegyzett cégünk részére a cég belső tagjain: Plick Samu és Plick Armin urakon kívül senki sincsen feljogosítva, akár Budapesten, akár a vidéken megrendeléseket vagy pénzüsségeket fölvenni. Megragadók az alkalmat, hogy tisztelt vendők figyelmébe ajánljuk legújabb honi, angol és francia divatkele-mraktárunkat, továbbá legemertebb hírnévnek örvendő szabászati műtermekint.

PICK TESTVEREK Ferfiszabó-cég.

Budapest, Dorottya-utca 8. Strelisky-ház.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmát, sem alak-járt nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

A dán király születésnapja.

New York, április 9. (Reuter.) *St.-Thomasból* érkezett tudósítás szerint ott Keresztély dán király születésnapját nagy lelkesedéssel ünnepelték. Ily módon skartak tiltakozni a szigetnek az Egyesült-Államok részére tervezett eladása ellen.

Osztrák tartománygyűlés.

Grác, április 9. A tartománygyűlés több megválasztandó tizenkét tagu alkotmányügyi bizottsághoz utasította a választási rend reformjáról szóló törvényjavaslatot.

Prága, április 9. A tartománygyűlés ma *Kaftan*nak azt az indítványát tárgyalta, hogy a Csehországban termelt kőszén eladására vonatkozólag törvényt alkottassék.

Kaftan a bányászokban tapasztalt bajokat ismereti és azt kívánja, hogy a bányaművelést a külföld mintájára rendszeresítsék és a kőszéntermelést jobb, észerűbb alapra állítsák. A szónok elítéli a kőszénuzsorát, amely nemcsak a lakosság általános érdekeit, hanem különösen az ipar érdekeit veszélyezteti. Különösen kifogásolja a külföldre való áránylanul nagy kőszénkivitelt. Azt kívánja, hogy indítványát tegyék át a költségvetési bizottsághoz.

Stranhe ellenzi az indítványt. Szerinte az indítványban politikai motívumok szerepelnek, amelyeket nem helyesel. Nem is tartja alkalmasnak az indítványt a kőszénbajok megszüntetésére.

Gebler keményen elítéli a kőszénuzsorát, a melyért első sorban a zsidókat teszi felelőssé.

Leitner visszautasítja Geblernek a zsidók ellen intézett támadásait és Kaftan indítványa ellen foglal állást.

Brünn, április 9. *Stanel* meginterpellálja a helytartót az árvízveszély bekövetkezése esetén eszözölendő intézkedések tárgyában.

A helytartó azt feleli, hogy a brünni, hadischi, boskovitzi, auspitz, nikolsburgi és znamni járásokból kapott jelentések szerint ott áradások vannak, de eddig emberéletben kár nem esett. A szerencsétlenség megakadályozására minden óvintézkedést megtettek.

Zára, április 9. A tartománygyűlésben *Bianchini* önálló határozati javaslatot terjesztett elő az alkotmányunk federalisztikus alapon való megváltoztatása és Dalmáciának Horvátországgal és Szlavóniával való egyesítése tárgyában.

Az után folytatták a tartományi költségvetési előirányzat tárgyalását.

Klaic (horvát nemzeti párt) a bíróságoknál az olasz belső hivatalos nyelv használatával szemben behatárolta a többség álláspontját, kikelt az ellen, hogy a bíróságoknál valamely pozitív szabály alakjában hozzák be az olasz nyelvet, mint belső hivatalos nyelvet és a belső, valamint a külső érintkezésben Dalmácia összes tartományi hatóságainak a szerb-horvát nyelv behozatala tárgyában javaslatot terjesztett elő.

Ghigianovich (olasz autonomista) válaszol Klaic fejtegetésére és kijelentette, hogy a fennálló szabályok és a gyakorlat alapján a bíróságok belső hivatalos nyelve kizárólag az olasz nyelv.

Lemberg, április 9. A tartománygyűlés *Los* udvari tanácsos kormányképviselő egy interpellációra adott válaszában közli, hogy a bialai kerületi főnökség szolgáltatott okot arra, hogy a vizsgálat a kentyi kolostorra is kiterjesztetett, még pedig egy az eltűnt *Araten* Michaelina fölkkutatása végett kiadott utasításának homályos szövegezésével. E miatt a bialai kerületi főnökség dorgálásban is részesült.

A legközelebbi ülés holnap lesz.

Angol-német torzsalkodás.

Köln, április 9. A *Rheinisch-Westfälische Zeitung* megbízható forrásból jelenti *Port-Elisabethből*: Egy angol néptömeg, köztük papok és ügyvédek, benyomult a német konzul magánlakásának kertjébe és az ott lévő zászlóárbocon felhúzza az angol lobogót. Mikor erre a konzul az angol lobogót egész nyugodtan ismét levette, a tömeg fenyegető állást foglalt el és mikor a konzul az árbocot kiemeltette a földből, hogy a tömeg elől eltávolítsa, a rendőrség sürgősen kérte, hogy állítsa vissza régi helyére, mert különben nem állhat arról jót, hogy a tömeg nem fogja-e megrohanni a konzul házat. Valamennyi fokvárosi német céghez ugyanilyen megkeresést intéztek.

A hágai egyezmény.

Bukarest, április 8. A kamara 44 szavazattal 1 ellenében elfogadta azt a törvényjavaslatot, amelyvel a hágai egyezményt ratifikálják.

A brüsszeli merénylet.

Kopenhága, április 8. A walesi herceg ma délután az amalienborgi kastélyban az összes itt akkreditált követeket fogadta, akik szerencsekívánataikat fejezték ki szerencsés megmenekülése alkalmából.

Brüsszel, április 9. A vizsgálóbírónak jelentették, hogy azt a golyót, amelyet *Sipido* a walesi hercegre lőtt, a herceg szalonkosijában megtalálták. A golyót átadják a vizsgálóbírónak.

Brüsszel, ápril 9. *Sipido* ellen jóformán befejezték a vizsgálatot. Ma reggel kihallgattak több fiatal embert, kik „az ifju gárdához” tartoznak. Több letartóztatás nem igen várható. *Meert* letartóztatását a vádhatóság helybenhagyta.

Brüsszel, április 9. *Punkett* angol követ a walesi herceg megbízásából köszönetet mondott *Crocius* államfőnöknek a merénylet alkalmával tanusított bátor és önfeláldozó magatartásáért.

Brüsszel, április 9. Ma megjelent az angol követ a vizsgálóbírónál és átadta neki a walesi herceggel a merényletről felvett jegyzőkönyvet. A herceg nyilatkozata szerint *Sipido* a kocsí felhagyására lépve, feje felé célozt és a herceg hallotta a golyó fűtyölését amint az néhány centiméterrel feje föléit elröpült. A második lövés csütörtököt mondott.

Ez a kijelentés azért fontos, mert *Sipido* véője azt állítja, hogy a revolver nem volt megöltve. Ennek különben ellene mond az a tény is, hogy a revolverben még öt más golyót találtak. A vizsgálóbíró annak a szocialista egyletnek, melyhez *Sipido* tartozott, mintegy 30 tagját hallgatta ki.

A mazampori kikötő.

London, április 9. A Reuter-ügynökség értesül: A három hatalom, Oroszország, Korea és Japán közt a mazampori kikötő megszerzése iránt folytatott tárgyalások nem vezettek eredményre, mert Japán támogatta Koreát a követelés visszautasításában. Oroszország azt követelte, hogy Korea kötelezze magát, egy *Kojedo* (Kargodo) szigetet idegen hatatomnak nem engedi át. Ezt a megállapodást a japánok kedvezőtlen értelemben fogták fel. Hir szerint, a tárgyalások még nem fejezték be. A Queiport szigetére vonatkozólag felvetett kérdéssről diplomáciai körökben mit sem tudnak.

Zavargás Spanyolországban.

Madrid, április 9. A dohányművek megdrágulása miatt *Murcia* tartományban rendzavarás fordult elő. La Unionban egy a dohánnyadó ellen tiltakozó ember megölt egy dohánnyzó embert.

A kopenhágai angol követ.

London, április 9. W. E. *Goehent*, a belgrádi angol követet, Kopenhágába neveztek ki követté.

Sztrájkok.

Carmeaux, április 9. A munkát ma a sztrájkolók ellenszegülése és tüntetési ellenére megkezdtek a csendőrség irtalma alatt. Néhány jelentéktelen rendzavarás fordult elő. Tizenkét ember letartóztatott.

Rumburg, április 9. Warnsdoriból érkező jelentések szerint a sztrájkolók szövetségének ma délután ujra munkába állnak.

Kledno, április 9. Tegnap itt nyilvános egyesületi gyűlés volt, amelyen a munkások elhatározták, hogy ma délelőtt 9 órakor valamennyien munkára jelentkeznek, de egyszersmind átnyújtják a munkások követeléseit.

Carmeaux, április 9. Midőn a ma reggel munkába állt bányamunkások a munkából hazafelé mentek, a sztrájkolók részéről tüntetések történtek. A sztrájkolók kérelmére a prefektus megígérte, hogy a ma reggel elfogott tüntetők érdekében közbenjár. Közbenjárására szabadiábra is helyeztek három ilyen tüntetőt.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, április 9. A sertésveszének újabb behurcolása következtében a belügyminisztérium újabb eltiltotta a sertéseknek Ausztriába való behozatalát *Egerből*, *Gyöngyösről*, *Hevesről*, *Neszedről*, *Rajkáról* és *Kismartonból*. — *Fischamendből*, *Rauchenwartból* és *Bruckból*, mivel ott sertésvesz mutatkozott, a földmívelésügyi miniszter eltiltotta a Magyarországra való sertésbevitelt.

New York, április 9. (Terményüzede.) (Zárlat) *Gyapot*: New Yorkban helyben 9.3/4 (9.3/4) Májusra 9.37. (9.30). júliusra 9.32. (9.27). New-Orleansban helyben 9.3/8. (9.3/8). — *Petroleum* Stand white New Yorkban 9.60. (9.60). Stand white Philadelphianban 9.50. (9.55). Refined in Cases 11.80. (11.80). Credit Balances at Oil City 16.0. (16.0). — *Zsir*: Western steam 7.20. (7.05). Rohe és Brothers 7.50. (7.35). — *Tengeri irányzata* állandó. Áprilisra —. —. —. —. —. —. Májusra 45.—. (45.3/4). Júliusra 45.3/8. (45.1/4). — *Buza* irányzata állandó. Piros őszi helyben 80.3/8. (80.1/4). Szeptemberre 74.1/8. (74.—). Áprilisra —.—.

(—.—). Májusra 73.3/8. (73.3/4). Júliusra 74.—. (73.7/8). Gabona szállítási díja Liverpoolba 3.3/4 (3.3/4). — *Kévé*: fair Rio 7. sz. 7.3/4. (7.3/4). Májusra 6.75. (6.65). Júliusra 6.75. (6.70). — *Liszt*: Spring Wheat clears 2.75. (2.75). — *Cukor*: 3.15/16. (3.3/4). — *Öm*: 30.40. (31.05). — *Réz*: 17.25. (17.25). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, április 9. (Terményüzede.) (Zárlat). *Buza* irányzata tartott. Áprilisra 66.3/8. (66.1/4). Májusra 66.3/8. (66.1/8). — *Tengeri irányzata* gyenge. Májusra 39.3/8. (40.3/8). — *Zsir*: Áprilisra 6.80. (6.62). Májusra 6.80 (6.65). — *Szalonna* short clear 7.40. (6.30). — *Sertészsus*: Február —.—. —.—. Áprilisra 12.80 (12.70). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Külön körlevél helyett.

Mdm. Berger
cs. és kir. udvari szállító divatterme
Harmincad-utca 3. sz.

ez uton értesíti a mágnás és előkelő urikölgylvillagot, hogy az idény ujdonságai modellek, toillettes de luxe, legujabb selyem jaquettek, teljes választékban most érkeztek. A müteremben erős kölgyek számára a Párisban legujabb lineal-ideal szabás (secessio) van bevezetve.

A párisi kiállításra kerülő modell toilletteknél ezen szabás lesz különösen feltüntetve.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

119 883. számú előfzető. Az 1881. évi 29.605. számú miniszteri rendelet értelmében a kérdéses állapot esetében szabadságoláskan van helye, de a szabadságolt a helyettesítési költségeket felelőrszben viselni tartozik. Ezt a felelőrszét tehát önnök meg kell fizetnie. Viszont joga van megkövetelni, hogy ezt a felelőrszét, ha utólag is, de az igazgatónó is fizesse, akit ön annak idején egészen önzetlenül, csupán kollegialitásból, idegen helyettesített. Annál inkább van joga ezt megkövetelni, mert az igazgatónó a jelen viszonyok közt tanusított magaviseletével egyáltalában nem szolgált reá a kíméletre. Irja meg tehát panaszát és követelését a kir. tanfelügyelőnek. Ha ez nem intézkedik, forduljon egyenesen a miniszterhez vagy az államtitkárhoz. Irjon meg körülményesen mindent, akkor biztosra veheti, hogy a minisztérium igazságot tesz.

F. S. *Krivány*. 1. Az előléptéssel járó fizetés nem lesz visszamenőleg utalványozva. 2. A vasárnapi számban közöltük az előléptetésekét. 3. Lehet, amint ön azt óhajtja. Kérelme a hadkiegészítő keresztlát a honvédelmi miniszterhez megy. 4. Bármeilyik budapesti gyakorló orvos. Különbön forduljon dr. Kéthlyhez, aki e téren nagy hírnévket örvend. 5. Megokolt kérvényével legközebb 14 nappal a gyakorlat megkezdése előtt, az illető hadkiegészítő-parancsnoksághoz forduljon. 6. A kérdezett vasúttársaság Nagy-Becskereken székel. Igazgató-elnök: dr. Dellimanios Lajos.

Selyem. Nem fizet.

T. K. Gazdasági tanintézetekre csak hat középiskolával, erdészeti tanintézetre pedig csak középiskolai érettségi vizsgával mehet. A mi kérdéses üzenetünköt illeti, az egészen jó információ után íródott. Az nem változtat a dolgon, hogy önnöknél milyen rangfokozat van, előttünk az az irányadó, hogy milyen rangfokozat van az állami erdészetről.

124 551. számú előfzető. Kérelme a saját ezredén keresztül megy, a hadkiegészítő parancsnokság utján, azon minisztériumhoz, ahová jelenleg tartozik. Ha vagyontalan, igazolja ezt és államköltségen fog szolgálni. A „ruhataraknál” csak csapatszolgálatra alkalmatlan egyének szolgálnak és így ön oda nem jöhet. Bosznában is szolgálhat, ha kérelmezi. Határidő nincs.

B. J. Budapest, Április 11-ike nemzeti ünnep, de nem munkaszünetes nap.

T. C. Bécs. Pichler Gyözö orsz. képviselő római katolikus vallásn.

K. S. Temesvár. Ön négy szépen megírt oldalra adja fel nekünk ezt a kérdést: jellembe vágó dolog-e a kiábrándulás. Más szóval: ha valamely fiatalember elhagy egy leányt, azért, mert kiábrándult belőle, jellemtelen-e? Minden attól függ, hogy a kiábrándulás előtt mi történt a férfi és a leány között. Ha bármi olyan történt, ami a férfit hűségére kötelezi, akkor a leány elhagyása becsületesség. Ha azonban titkon epekedik valaki egy leány után, s kiábrándul belőle, ehhez senkinek semmi köze nincsen. Van még egy érdekes eset, de ennél a kiábrándulás fogalmát külön kell választani az elhagyás fogalmától. Ha a feleséget kiábrándul a menyasszonyából, s mégis feleségül veszi, ez szigorú mértékkel mérve erkölcsstelen dolog. Ha pedig nem veszi feleségül, akkor önök azt mondják, hogy a faképnél hagyta. Mit csináljon tehát egy szegény vőlegény, aki a menyasszonyából kiábrándult? E sorok írójának legjobban tetszik a következő ítélet: az első esetben erkölcsstelen a dolog, a másodikban erősen kellemetlen, s ezer pletykára ad alkalmat. Mi tehát a teendő? Még mielőtt hivatalosan eljegyezi valaki a leányt, próbálja ki az érzelmeit. Ha úgy érzi, hogy kétségtelesen szeretni fogja, vegye el. Ha nem, — álljon ki, vallja meg becsületesen s menjen az útján tovább. Vagy hogy visszatérjünk az ön kérdésére: csak akkor becsületesség elhagyni a leányt, ha a férfi házassági ígéretet tett valamikor vagy hozzájárult ahhoz, hogy a leány nevét a világ az övével emlegesse. Hogy kiábrándult-e vagy nem, az itt nem fontos. Ennyit erről. A kitüntetett írók köszönik kedves üzenetét.

K. G. Kassa. 1. A kérdett orvos-tanár megtartja a husvétii ünnepek alatt is a szokásos rendelőóráit. 2. A napirend rovatban tessék megnézni, ott naponta jelezve van, hogy az egyes miniszterek mikor fogadnak.

S. E. Budapest. Hogy ki a sértett fél? Nem az udvariasság diktálja, őszintén mondjuk, hogy ön. Aki ilyesmire egy leányra megharagszik, s a haragot hat héten át tartja, az határozottan megsérti ezzel a leányt. Ön a világról se kérjen becsonátot, majd jön ő, előbb, mintsem ön gondolja. Ilyen dologban az az erősebb, aki tovább tud bójtólni. Ő már hat hete bójtól. Tegyen ön úgy, mintha rászánta volna magát az élet-fogytiglani bójtóra. Ha ő közeledik, ön maradjon kö-zönyös. A dolog teljesen jelentéktelen, higgye el, csak bójtólni kell tudni.

A. Zs. Temesvár. Nyujtsa be darabját valamelyik színházhoz. Ott aztán megmondják, hogy milyen. A legkedvezőbb bírálat persze az, ha csak ennyit mondanak rá: Előadjuk.

D. Gy. Szécsény. Az igazságügyi költségvetésben hét albiró van főlvéve 2600 koronával s az elő-irányzat félvére szól, tehát a kinevezések minden valószínűség szerint csak júniusban fognak megtörténni.

D. S. Budapest. Sziveskedjék beküldeni azt a tárcát, mert mi sem a címét nem hallottuk még, sem azt a lapot nem ismerjük, amelyben megjelent.

Szeretném tudni. 1. Az újonozás napján a sorozó bizottságnál is beadhatja, ha már t. i. az idén oda kerül; ha pedig nem, úgy természetesen a hadkiegészítő parancsnokságokhoz kell beadni. 2. Szolgálati nyelv a német, de kivételesen megengedik, hogy magyarul is vizsgálják, ha németül meg nem tudná magát értetni. 3. Nem, azt majd a parancsnoka teszi meg, ha szükségesnek véli, mert neki is érdekében áll, hogy jól vizsgáljon.

R. V. Tasmád. Viktória angol királynő anyai részről nagyanyja Vilmos német császárnak; Umberto olasz király pedig a felesége révén rokona a német császárnak. Margit olasz királyné anyja ugyanis szász királyi hercegnő volt s mint ilyen rokonságban van az angol királyi házzal.

F. A. Sárospatak. Terjedelmes — hivatalos meghatározás szerint — azon küldemény: a) amelynek kiterjedése bármely irányban 1 1/2 métert meghalad; b) amelynek hossza az 1 métert és szélessége az 0 1/2 métert meghaladja, de súlya a 10 kilogrammot el nem éri; c) vagy amelyek alakjuknál fogva aránytalanul nagy helyet foglalnak el s más küldeményekkel össze nem rakhatók; d) vagy végül amelyek kiváló gondos kezelést igényelnek. Ilyenek növényekkel vagy oserjékkal telt kosár, karoskosár, kalitka úresen vagy állatokkal, úres szivarládák nagy csomagban, kalaptokok, dobozok, butor, kosárfonat, gyermekkosci, kosárfonat palaok, rokka, valócipéd stb.

B. M. Budapest. A tábornokot annak idején nyugdíjazták.

S. Z. Szarvas. 1. A kérdett sorokat a költő mondja. 2. Egyszerűen jelentkezzék a beiratkozásra s akkor tegye le a különböző tanfolyamokból a felvételi vizsgát.

Bakfa. 1. Orvostól kérjen tanácsot, mert így látatlanban a hajhullás vagy molysodás okát megállapítanunk nem lehet. 2. Lanolin-krémet használjon. 3. A kérdett kenőcs ártalmas. A belügyminiszter ki is tiltotta a forzalomból.

K. I. Ha még nem folytatódott, akkor az ívet nehezen teszik át az idő rövidsége miatt, — de ha ugyanis ott van a sorozás székhelyén, jelentkezzék az a polgári elnökkel. 2. Miért nem kérdez világosan? Ezt nem értjük. Ön nyilván azt óhajtja tudni, hogy egy 2 korosztályon alkalmatlanul talált egyén köteles-e harmadszor is állítania menni. Ha ezt óhajtja tudni, nos hát köteles. Hogy aztán akkor alkalmatlanul találják-e, az persze kérdés, de harmadszor kell hogy soroztassék, ha nem jelentették ki, hogy egyszer s mindenkorra „alkalmatlan s törlendő” 3. Nem ismerjük ezt az egyesületet. 4. A kérdéses árakat rendszerint közöljük.

G. G. Nem ismerünk senkit, aki autogramokat vásárolna. Meltőztassék azonban megpróbálni a kishirdetésektől. Így talán jelentkezni róá vevő. A kishirdetéseket közt egy-egy szó egyszeri közlése 2 krajcár.

B. M. A honvédségi altisztí kardbojzt sárga se-lyem buzérvörös beszővéssel, a közös hadserébeli altiszteket pedig sárga selyem, fekete beszővéssel.

120.169. sz. előfzet. Törvény szerint vissza-éles, de nem megbecsületlentő dolog. Becsületbíróság aligha diszkvalifikálna érte, ha csak a visszaélést a vele kapcsolatos következmények nem súlyosbí-ják. (cv.)

W. V. Győr. 1. Ullevéltér a városi rendőrséghez kell fordulnia. Születési és illetégségi bizonyítványait vigye magával, mert föl kell mutatni. Ott személyle-irást vesznek fel önről, ráírják az erkölcsi minősítést s ha katonai tekintetből nincs akadálya az ú-levél kiadásának, az iratokat fölküldik a belügyminiszteriumhoz. Az utlevél kiállításáért 4 forint bélyeg-illeték fizetendő. 2. Körülbelül 30 frtba kerül a III. osztályon.

J. V. Temesvár. Önnek is, a feleségének is igaza van. A feleségének azért, mert ha együtt mennék s egy ismerős férfival találkoznak, az köteles önököt előbb köszönteni. Önnek pedig igaza van, mert az az ismerős férfi, akivel találkozik, véletlenül egy jóval idősebb ur volt. Akárhogy vesszük is azonban a dolgot, ön semmiesetre sem tanusított tisztelenségét a feleségével szemben, amikor egy korosabb ur-embert csupa udvariassággal előre köszöntött.

Eundi és Bendi. Móra bácsi azt úzeni, hogy már két kötet meséskönyve jelent meg: *Móra bácsi mesés könyve* (kötve) 2 ft 80 kr és *Móra bácsi meséi*, színes képekkel 3 ft 80 kr. Megrendelhetők a Buda-pesti Napló kiadóhivatalában. Ha szépen megkérí anyusát, bizonyosan meg is hozatja. Móra bácsi különben szeretettel viszonzozza a küldött puszkát.

Hú olvasó. Nem köteles, de ha elfogadta, illik megfizetni.

Önkéntes jelölt. Nem, az csak az illetőtől függ. Ha tényleg tanult és tud valamit és jó magaviseletű, az előlétesítés nem okoz hátrányt.

G. Zs. Legelőszertűb. ha néhány apró hírdetést tesz közzé, így legkönnyebben akad ilyen munka.

Thalia. 1. Azért, mert az idén nem adtuk ki az Almanachot. 2. Ha tehetése van, lehet. 3. Az Országos Színművészeti Akadémia (Budapest, VIII. Kerepesi-ut 1.). Az igazgatóság szívesen küld értesítőt, amelyben a főlvetelt főlteleit mind föl vannak sorolva. — **Antitalentum.** Minekünk is őszinte kívánságunk az, aminek ön levelében kifejezés. Ad. Üdvözet. — **E. M. Budapest.** Az Akadémia mind a két kifejezést akceptálta. — **Gyula 16.** Irjon Móró Lajosnak, a Telefon Hírmondó igazgatójának (VII. Kerepesi-ut 22.), az majd utbaigazítja. — **H. E. Kúry Klára** táncolva. — **R. B.** Azt veszik föl, aki kereskedelmi akadémiát vagy középiskolai értségsít végzett. — **R. G. Szentes.** Azt a szakács-műsöt nem ismerjük, sohasem is hallo-ítottuk. de forduljon a *Háztartás* szerkesztőségéhez (VII. Kerepesi-ut 54.) ott szívesen megmondjuk. — **S. E.** Abban a szerepben Hegyi Aranka a legjöb. Ő is alkotó meg. — **H. M. Szatmár.** Az ezredesi méltóságos címzés illeti meg. — **I. M. Váronkölöcsy.** Azt mi innen Buda-pestről igazán nem tudhatjuk. — **G. I. Debrecen** Minden figyelmet illik megköszönni. — **B. A. Nagy-Szeben.** A Hrelly-féle baromfiévesztet (Hatvan) és az Állat-keri Igazgatósága (Bupapest, Városliget). — **Armand.** Mind a ketten úgy vannak öltözve, a hogyan ön mondja. — **M. J. Sopron.** Szíves figyelemzetését kö-szönjük. Az illelő mar több helyről megkapta ezt a címet. — **Irodalom.** 1. Mindegyiknél van pályázat hírdetve, amelyeket azonban ezen a helyen nem közölhetünk. Annak idején valamennyiről írtunk. A társaság titkári hivatalánál az összes pá-lyázati feltételeket megkaphatja, ha egy leve-lezőlapon fordul hozzájuk. 2. A kérdett képviselő-k leveleit címezze a képviselőházhoz, ott a legbizto-ssabb megkapják. — **Somogyi I.** Ha ünnepe esik, fogja van más nap megtartani. 2. Nincs joga betil-tani. — **R. B. Atkár.** Majdnem minden nagyobb vi-déki városban van ilyen iskola. — **M. J. Arad.** Olyan könyvről nincs tudomásunk, de ha a magyar állam-vasutak gépészeti szakosztályához fordul (VI. And-rássy-ut 75.) ott szívesen adnak utbaigazítást minden ilyen elektrotechnikai kérdésben. — **H. V. Jászberény.** Nem tért át. Még most is az. — **R. J. Szolyva.** 1. Komáromi Mariska, Abrányiné Wein Margit, Ledo-szky Gizella, Inkey Gizella. 2. Két hónap óta van a színháznál, újabban szerződötték. 3. Igaz. Szép hangja van. — **Egy előfzet.** Legbiztosabban megkapja a levelet, ha azt a képviselőházhoz címezi. — **Szulamith.** Egyszer már megüzentük, hogy a Szulamith zsidó opera. — **B. F. Orosháza.** Bécsben tartózkodik. Közlebbi címét nem tudjuk, Meltőz-tassék azt a bécsi rendőrségi bejelentő hivatal-tól megkérdezni. Ha mellekül a válaszbélyegeket, megírják. — **R. B. Budapest.** Azt az urat nem ismerjük, tehát a „teljes címe” felől sem adhatunk felvilágosítást. — **B. E. Cirkevica.** A mi állapota-unk a pártai kérdésében egészen más, mint az ön cik-

kének alapeszméje. Ugyanezért nem közölhetjük. — **R. S. Huszt.** A kérdéses ügy fölött már napirenden tértünk. Ujra fölildézni nem tartjuk szükségesnek. — **T. K. Miskolc.** Szabadság, Cleveland (North America); Amerikai Nemzetőr, New York. — **Palaoegyár.** 1. Egy-egy kapuja nyílik a Király-utcarra is, a Károly-kötrura is. 2. Közel 700.000. — **B. J. Felnok.** Zsidó vallás. — **M. J. Étesd.** Különböző nevek. Nem alkalmaszhatja okmányokon a névrövidítést. Erre külön-ben belügyminiszteri írtalom is van. — **X. V. Rudnay Béla** főkapitány nem báró, de régi magyar nemes. Meltőz-ságos cím azért illeti meg, mert főispán volt s mint ilyen vette át a budapesti rendőrség vezetését. — **Akadémista.** Az Operában schesam adták azt az operettet. — **Sz. P. Arad.** 1. Így nem lehet senkinek a nevét megtudni. 2. Illetékes helyen tudják, mert a miniszter bizonyára már döntött ebben a kérdés-ben, de megtudni nem lehet, mert hivatalos titok. Annak idején a hivatalos lap közölni fogja. — **E. H. D. Gyergyó-Ujfalu.** Ez a szokás még mindig az egész keresztény világban divik, tehát illik is, szabad is. Mindenkit természetesen nem, csak azt, aki megengedi. — **Soh. A. Zombor.** Önök van igazs, az többi a helyes. — **L. B. Kassa.** Meltőztassék egyenesen Debrecenbe, a református kollé-giumhoz fordulni, ott szívesen megmondják. Mi bizony nem tudjuk a terminusát. — **Iparpártolás.** Köszönjük szíves figyelmét, de az ilyen cikkeket mi a szerkesztőség belső tagjai által szoktuk megírati. De ha a röpirat megjelenik s azt beküldi, szívesen ismertetjük. — **K. I. B. Guidó orsz. képviselő.** Bpest, VIII. Sándor-utca 8. Képviselőház. Ott biztosan meg-kapja a levelet. — **W. J. Kameral-Moravia.** Szerezze meg a Budapesti Cim- és Lakjegyzéket, abban a kér-déses összes címeket megtalálja. 3 frtért megrendelheti a *Budapesti Napló* kiadóhivatalánál. — **Ruda.** Igen, a nevezett alaphól való jótékony segélyért is dr. Wein-mann Fülöp királyi közjegyzőhöz kell fordulni. Mel-lékelni kell egy hatóság szegénység bizonyít-ványt s az illetékes lelkész ajánlatát. — **G. J. B.** Forduljon ebben az ügyben a Domonk-féle katoná-ügyi irodához (VII. kerület, Kerepesi-ut 6.), ott elvégzik a szükséges lépéseket. — **H. S.** Nem bélyegmentesek. — **Etna.** Az bizony spiritusos bor volt. — **Szemésd előfzet.** Megjelenhetik, de az nem szokás. — **S. H. Vöfelynek** nem illik utcai öltözékben megjeleni, legfeljebb akkor, ha az egész násznap utcai öltözötben van. — **F. K. P. Budapest.** 1. Megtudhatja a Wodianer F. és Fiai könyvkeres-kedésében, VI. Andrássy-ut 23. szám. 2. Nem tudjuk Lakása nincs a Budapesti Cim- és Lakjegyzékben. 3. Balagi Magyar-Nemet Sztótára. — **123.282 sz. elő-fzet.** Meltőztassék ebben az ügyben az illetékes kir tanfelügyelőséghez fordulni.

Napirend.

Naptár. Kedd, április 10. — Római katolikus: Ezekiel pr. — Protestáns: Ezekiel. — Görög-orosz: (március 28.) István — Zsidó: Niszán 11. — A nap két 5 óra 6 percek. — Nyugszik 6 óra 26 percek. — A hold két délután 2 óra 10 percek. — Nyugszik ájjei 2 óra 51 percek. A földmívelésügyi miniszter fogad délután 4 órakor. A tavaszi tárlat reggel 9 órakor megnyílik a nagy közönség számára. Nyitva van délután 6 óráig 1 korona belépődíj mellett. Az osztályorszátek húsdja (utolsó nap) délelőtt 9 órakor a Vízadó kistermében. A magyar viró-kör alakuló gyűlése este 7 órakor a Koronaherceg-utca 3. sz. a vívó-teremben. Nemzeti muzeum: Régisgátára, nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők. Országos képtár zárva. Múzeumpedagógiai muzeum (Kerepesi-ut 72.), nyitva d. e. 9 órától 1 óráig. Székely-küldetés a Nemzeti Szalonban, nyitva dél-előtt 9-10 este 9-ig. Belépő díj 50 fillér. Iparművészeti muzeum és az Iparművészeti Társulat állandó bazárja nyitva délelőtt 9-1-ig. Technológiai iparmuzeum nyitva délelőtt 9-12-ig és d. u. 3-5-ig. Közlekedési muzeum zárva. Szabadalmi levéltár (Erzsébet-kört 19.) nyitva délelőtt 9-1-ig. A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 10-1 óráig. Iparművészeti muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 10-12 óráig és este fél 7 órától fél 9 óráig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9-12-ig, és délután 3-8-ig. Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9-1-ig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3-8-ig. Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-10 délután 2 óráig. Tulajokzó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Keleti mintatár és kereskedelmi történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés és árusításokat is ösközöl) a városiipari iparcserknek nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetése (Magyar kereske-delmi részvénytársaság) V. Váci-kört 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap. Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációk műsor. Folles Caprice. VI. Róvay-utca 18. Naponta fényes műsor. Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest leg-olesőbb szállodája. Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilá-gítás, specialitás kerekpártéren. Petanovits Metropoli szállodája. Naponta hang-verseny (lásd hírdetést). Ujonnán berendezett fényes ét-terem. Putzer-pince Daák-ter naponta a pince ét-terem-ken Dobronyi Géza l-ső nagy zenekarának hangversenye.

KÜLÖNFÉLÉK.

Dal, ábránd.

Ökörnyál úszik ősi légben,
Szellő füzi az ég fele.
Száll, száll, miként egy édes álom,
Mint kis madárnak éneke.

Felszáll, de ismét földre hull le,
S nem tiszta már, miként a hó.
Az ut pora nagyon belepote,
S a színe oly kopott, fakó.

A szívből felfakadt dalocska
Szintén ily tiszta és szűzi,
Ezernyi ábránd, édes álom
A magas ég felé úzi.

Vidáman száll, a míg csak egyszer
Csalódás éri s porba vesz.
Bóhó ábrándnak, röpke dalnak
A vége mindig ugyanez.

Fekeli Sándor.

— **Nansen könyve.** Nansen legközelebbi munkája tudományosan tárgyalja az ő északsarki utazását. A könyv első részében a Framot írja le az építője, Colin Archer. A következő részben Pompeck müncheni tanár a Ferenc József-föld állatvilágával foglalkozik, míg a megkövült növényzettel Nathorst tanár foglalkozik a harmadik részben. Nansen maga a Flora-fok geológiai vázlatát adja. A sarkvidék madárvilágáról Collett és Nansen ír s különösen bőven foglalkoznak egy sirályfajával, amelynek színes képét is csatolják a munkához. Képekben különösen a harmadik rész lesz gazdag.

— **Regény az életben.** Kruse Frigyes és Grambo tengerésztiszt gyermekkori jó barátok voltak. Grambo, a tengerésztiszt megszeretett egy leányt, s már az eljegyzést is megtartották, amikor 1882-ben Grambonak be kellett vonulnia a tengerészethez. Három hónappal az a hír érkezett, hogy a hadihajón, elsüllyedt a Sárza-tengerben. A menyasszony kétségbeesett, aztán, hogy vigasztalást találjon valamiképpen, elutazott Amerikába, Brooklynban lakó testvérénél. Ott megismerkedett azután Krusevel, aki üveggyárat nyitott és hogy mult a bánatja, elment hozzá feleségül. Grambo azonban szerencsésen kikötött Hamburgban, mert a tajfun ugyan tönkre tette a hajóját, de vagy negyven embernek sikerült megmenekülnie. Mikor Grambo szolgálatideje letelt, kíváncsoriolt Amerikába, hogy fölkeresse menyasszonyát. De nem akadt nyomára sehol, s azért újra tengerésznek állott be. Részt vett a spanyol-amerikai háborúban, s néhány hónappal ezelőtt Brooklynbe került.

REGÉNY.

ÚJ FÖLD

Írta: KNUT HAMSUN

(55)

Egyébként azonban csendesen viselkedett, Ágotával nem is beszélt s úgy tett, mintha Ágota itt sem volna. Ugyan mit vétett ellene? Hát tehetett-e másként, mint úgy, ahogy tett? Miért nem fontolja ezt meg?

De Irgens csak nem nézett Ágotára. A kávé-t a fedélzetten főzték, de Őjenre való tekintettel azt határozták, hogy a legközelebbi sora-szigeten fogyasztják el. A csónak most kikötött. A kővekre telepedtek, a kemény kavicsokra és beszélgettek, jó mulatság volt — vígan voltak. Őjen nagy bámuló szemmel nézte a tengert, a habokat, az elhagyott kis szigetet, amelyen egyetlen egy fa sem nőtt s amelyen a fűvet a nap és a tengeri víz egészen kiszáritotta. Csodaszép volt! Ágota tálcán vitte a kávé-t, kiesel kezei remegtek, attól félt, hogy elejti az edényeket. Óvatosan lépett, miközben kiöltötte a nyelve hegyét.

Milde pohárköszöntőt mondott rá.
— Van pezsgő? — kérdezte Oletól.
Most pezsgőt hoztak, megtöltötték a poharakat. s nagy éljenzés közben üritették fenéig a poharakat. Milde nagyon jókedvű volt, azt ajánlotta, hogy dugaszolják be az üvegeket, írják fel nevüket egy papírra, azt tegyék az üvegbe. Mindenkinek a nevével fel kell írni, az urakét is, hőlygékét is.

Mindenki irt, csak Paulsberg vonakodott. Hogy olyan ember mint ő, aki oly sokat ír, csak nem írja a nevét hiába egy kis csodulára. Felkelt s a sziget belső felé tartott.

Egészen véletlenül találkozott ott hajdani menyasszonyával, aki özvegy lett, s a régi szerelem föllobogott mindkettejükben. Most már házastársak.

— **Amerikai fűkálisok reklámja.** Amerikában nemcsak az orvosok, hanem az ügyvédek is értenek a hirdetéshez. Egy ohioi fiatal ügyvéd, akinek adósságok behajtása a specialitása, szerette volna a praxisát kibővíteni. Irodája ajtaján vérvörös plakáton fehér betűkkel ez olvasható:

!!! KÖVETELÉSEK HIDEGVÉRREL
BEHAJTATNAK !!!

Wisconsinban a békebírák egyik főfeladatuknak a szerelmek megvédését tartjuk, hirdeteikben tehát hozzájuk fordulnak. Az egyik békebíró a következő nyomtatott kartonlapokat bocsátotta ki:

Ha egy férfi szerelmes, az az ő dolga. Ha egy leány szerelmes, az az ő dolga. Ha házasságra gondolnak, az az én dolgom.

J. B. French,
békebíró.

P. s. Főntartalom magának
mindenkor a jogot, hogy a menyasszonyt megcsókoljam.

!!! Mérsékelt árak !!!

Amerikában nemcsak a borbélyok, fotografusok s a kereskedők ismerik a szelvényrendszert. Az ügyvédek is. Tennessee állambeli Chattanooga-gaban egy ügyvéd szintén szelvényrendszerbe bocsátkozott. Körlevelében pedig így szökött:

Szülsége van önnek ügyvédre? Szenvedett-e már az ellensége családfülségéről, a barát hütlenségéről, az ellenfél fulánkijától? Reménylen, hogy nem. Legyen ön fölött mindig az Isten áldása és legyen tarva-nyitva mindig önnek és övének a bőség kapuja. De mindenkinek az életében beköszönhetnek sötét, koror napok. Háládatlan rokonok megcsalják, valami hütlén barát megrabolja, valami testület elnyomja és megkárosítja, valaki igazságtalanságot követ el ön ellen és arra kényszeríti, hogy a törvény védelmét kérje. A jog védelme az én választott hivatásom. A jogot tanultam és alkalmazásom tudom. Tudom, hogyan lehet győzni. A tudás hatalom. Ha az ön ügye igazságos, meg fogom nyerni, ha ön nem nyerheti meg a pört, meg fogom ezt önnek mondani. Ha ön gondokban van, beszélünk rólok. Ha önnek sem gondja, sem pöre nincs, gratulálok önnek. Örülök fogok, ha önt irodámban fogadhatom.

— Akkor én írom oda a nevét — mondta Milde s felvette az írót.

Most Paulsbergné közbeszólt:

— Mit akar? Remélem, hogy abban hagyja ezt a dolgot. Paulsberg kijelentette, hogy nem engedni odairni a nevét és ez elég.

Paulsbergné meg volt sértve. Egyik lábát a másikra tette s úgy fogta meg a kávé-eszszét, mintha pioler üveg lett volna.

Milde mentegetőzött, hogy hiszen csak tréfált, hogy ártatlan tréfa volt az egész. Ha jól megfontolja, be kell látnia, hogy az asszonynak igaza van, hogy csakugyan bolondos ötlet volt tőle, Paulsberg nem írhatja oda a nevét, röviden... Altlában azt hiszi most már, hogy ez az egész üveghistória ostobaság, hagyják abba. Ha Paulsberg neve nincs ott, akkor... Hogy ugye igaza van?

Irgens már sehogysem tudta türtőztetni magát, befogta az orrát s nagyot nevetett Mildán.
— Hehehe! Te kis kitüntettet, te isteni vagy!

Kis kitüntettet. Sehogy sem tudta elfeledni a stipendiumot.

— És te — felelte Milde dühösen s szikrázó szemmel nézett rá: egyre lehetetlenebb, hogy az ember veled együtt legyen.

Irgens csodálkozott.

— Nos? A hangdóból következtetem, hogy nem tetszett, amit mondtam.

Most Hanka asszony közvetíteni kezdett. Hogy minek ez a civakodás? Igazán unalmas dolog, nagyon unalmas. Ugy, s ha most nem hagyják abba a dolgot, akkor elsüllyeszti ezt a hajót.

Irgens azonnal elhallgatott, még csak nem is mormogott, amit pedig mindenkor meg szokott tenni, ha megharagították. Hanka asszony mélyen elgondolkodott. Csodálatos, hogy szíve hőse, szíve költője milyen nagyon megváltozott egy idő óta. Mi lehet az oka? Milyen halovány az arca. Bajusza lelóg, elvesztette üdeségét, arca már nem volt olyan kedves, mint azelőtt. Azután

— **Londoni toalettk-ügy.** Egy londoni bíróság előtt különös toalettk-ítékek kerültek napvilágra. A bíróság előtt megjelent Maxwell Hérier ezredes, felesége képviseletében madame Mercier, London első szabónője ellen. Mistress Maxwell Hérier toalettekért, amelyeket másfél esztendő alatt szállítottak neki, 8400 font sterlinges számlát kapott, s az ezred a dültől nem is tud értelmesen beszélni, amikor a számlát olvassa. Ennek a számlának csak ilyen adatai vannak:

Egy fehér atlaszruha . . . . 300 font sterling
Egy szafirkék udvari ruha . 180 " "
Egy nyári batisztruha . . . . 80 " "
Egy fekete gazeruha . . . . 90 " "
Egy ruha átalakítása . . . . 20 " "
Anyag . . . . . 15 " "

A szabónő úgy viselkedett, mint valami megsértett királynő.

— Én nem ruhákat csinállok, én műremeket alkotok. Könyveimmel bizonyíthatom, hogy minden toalettet egy festő tervezete alapján készítek s hogy minden vázlatért ötven font sterlinget fizetek.

— Hát, ha ez igaz — szólt erre az ezredes, — akkor vigye el az ördög a festőt, önt és minden vásárlóját!

A bíró felszólította a haragos embert, hogy csillapuljon le és a lecsillapulás nagyon üdvös volt, mert a bíró a férjet a számla kifizetésére ítélte. És végül azt jegyezte meg:

— Az, aki ilyen üzletekben vásárol, be, az óriási áldozatokat kell is hogy hozzon a hiuságának.

— **Kövezet — fűből.** A faburkolat és papirkövezet után Amerikában préselt fűből készült kockákkal kezdik burkolni az utcákat. A nagy amerikai mezőségek hosszúszerű fűvet kátránnyal impregnálják; összprezsolik, s félméteres kockákat csinálnak belőle. Ezeket a kockákat vaskampók kötik egymáshoz. Azt mondják, hogy az új utcaburkolat igen tartós, s a kocsirobozás zaját még a faburkolatnál is jobban fogja.

— **A szén megvizsgálása X-sugarakkal.** Érdekes felfedezést közöl Filadelfiából dr. Harkins Károly. Arról van szó, hogy a szén minőségét kitűnően meg lehet állapítani a Röntgen sugarakkal. Minél kevesebb hamu marad vissza tudvalevőleg a szén után, annál finomabb minőségű a szén. Ennek következtében csak meg kell tudni állapítani a szén hamutartalmát. Erre alkalmasak az X-sugarak. Ha tudniillik a szent ezekkel a sugarakkal megvilágítjuk, az árnyék fokából következtethetünk a szén hamutartalmára. Minél sötétebb az árnyék, annál nagyobb az illető szén hamutartalma.

— **A kritikusok. A.** Ezek a kritikusok égig magasztalják az új primadonnát.

B.: És még sem lesz csillag belőle.

csalódásaira gondolt, szomorúságára, melyet astipendium elvesztése okozott, arra a minősíthetlen gatszagra, melylyel gyönyörű, gondolatokkal ékes könyvét agyonhallgatták. Miközben Ágota felé hajolt, így szólt:

— Irgens nagyon keserű lett, szegény. Bizonyosan ön is észrevette. De azt hiszem, majd elmúlik ez is.

Hanka asszony minden lehetőleg meg akart tenni érte, meg akart bocsátani neki; jószívűségében most is azt mondta, amit négy szemközti már oly sokszor mondott neki, hogy nem esoda, ha elkeseredik. De az ő keserűsége is valami különös, olyan, amely tiszteletet parancsol. Most már évek óta dolgozik, veszdők, ütközötte viszi legnagyobb tehetségeit s az ország, az állam mitsem törődik vele.

— Csakugyan, képzelje csak! — mondta most Ágota is. E pillanatban látta csak át, hogy nem úgy bánt vele, mint ahogy kellett volna, sőt durva volt vele; ok nélkül és indokolatlanul utasította vissza szegényt. Nagyon szerette volna, ha nem történt volna így a dolog, de most már — gondolta — úgy sem tud rajta segíteni.

Most Paulsberg is visszatért magányos sétájáról s azt mondta, hogy itt van az ideje, hogy haza menjenek. Hogy beborult az ég, utólérheti őket az eső. A nap is leáldozott már s a szél is erősen fúj.

Ágota még egyszer körbe járt a eszékkel s kávéval kintá vendégeit. Észre sem vette senki, mikor Irgens mellé hajolt s így szólt:

— Es ön Irgens ur?

A hangjában valami könyörgés volt s ez okozta, hogy Irgens felpillantott. Megköszönte a kávé-t s csodálkozva nevetett. Ágota, majd felsikoltott örömben, majd kiejtette a tálcát a kezéből, aztán hebegette mondta:

— Csak egy keveset — legalább. Irgens újból felpillantott s így szólt: nem, köszönöm.

(Folytatás következik.)

III. Zaloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Table with columns for institution names (e.g., Budapesti lakhatási, Képzési, etc.) and their respective values in two columns.

IV. Elsőbbségi kötvények.

Table listing various bond types and their values, including 'Adria elsőbbségi kötvény' and 'Kassa-odorbérgi kötvény'.

V. Bankok részvényei.

Table listing shares of various banks such as 'Bankégyeslet', 'Első m. iparbank', and 'Magyar bank'.

VI. Takarékpénztárak részvényei.

Table listing shares of various savings banks like 'Bélaórosz', 'III. kerületi', and 'Budapesti'.

VII. Biztosító társaságok részvényei.

Table listing shares of insurance companies such as 'Bécsi élet- és tűz', 'Egységes', and 'Egyszerű'.

VIII. Gőzmalomok.

Table listing shares of steam mills like 'Concordia', 'Egyszerű', and 'Erzsébet'.

IX. Bányák és tüzelőanyagok részvényei.

Table listing shares of mining and fuel companies such as 'Borsodbánya', 'Budapesti', and 'Egyszerű'.

X. Vasutak és gépjárművek részvényei.

Table listing shares of railway and vehicle companies like 'Gardnéri', 'Tasapilis', and 'Ganz'.

XI. Könyvnyomdák részvényei.

Table listing shares of printing houses such as 'Albanum', 'Franklin', and 'Kosmos'.

XII. Különféle vállalatok részvényei.

Table listing shares of various companies like 'Alt. wagn. és fűrész', 'Borsodbánya', and 'Egyszerű'.

XIII. Kőbányák vállalatok részvényei.

Table listing shares of stone quarries such as 'Adria tengeralatti', 'Bécsi', and 'Egyszerű'.

XIV. Sorsszjegyek.

Table listing lottery tickets from various locations like 'Basília', 'Bécs', and 'Budapest'.

XV. Pénzmekek.

Table listing gold and silver coins such as 'Vér-arany', '10 márkás', and '50 márkás'.

XVI. Külföldi váltók (látra).

Table listing foreign exchange rates for cities like 'Amsterdam', 'London', and 'Német piac'.

A budapesti terményüztszede.

Text describing the state of agricultural products in Budapest, mentioning prices for various goods like wheat, corn, and oil.

darabos 27.25—27.75 korona. Szilvaiz: szilvóniai 18.25—18.50 korona, szerbiai 16.25—16.50 korona azonnali való szállításra.

A bécsi gabonatözsde.

Bécs, április 9. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) Jegyzetelt: Buza tavaszra 7.97—8.—, május-juniusra 7.95—8.—, buza őszre 8.07—8.17, rozs május-juniusra 7.12—7.15, rozs őszre 7.15—7.25, zab őszre 5.97—5.80, tengeri május-juniusra 5.78—5.77, rozs tavaszra 7.15—7.17, zab tavaszra 5.57—5.58, repce augusztus—szeptemberre 13.25—13.35 koronán.

A bécsi értéktözsde.

A mai előtérzés ma nagy áremelkedés volt, különösen szénbánya részvényekben. Vételkedv emelkedett.

Déli tőzsdén ismét nagy az áremelkedés, alpesi bányarészvényekben. Irányzat változott. Zárlat szilárd.

Bécs, április 9. (Magyar Értéktözsde híradása.) 4% aranyjárdék 92.25. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 140.—. Magyar vasúti kölcsön ezúttalban 99.00. Magyar keleti vasúti Állami kötvény 99.60. Magyar leszámlító és pénztárbank 122.50. Rimamurányi vasútirányzat 113.25. Magyar koronaárjárdék 93.70. 4% os Magyar földterületi kötvény 92.70. Magyar hitelbank részvény 181.76. Magyar nyereségnyű külső sorsjegye 165.—. Kassa-odorbérgi vasúti részvény —. Magyar kereskedelmi bank —.

Bécs, április 9. (Osztrák Értéktözsde híradása.) 4% aranyjárdék 92.25. 4% os osztrák aranyjárdék 92.50. 1860-évi sorsjegye 136.50. Osztrák hitelrészvény 97.50. Angol-osztrák bank 123.—. Bécsi bankjegyzet 134.50. Osztrák-magyar bank 126.75. Déli vasút 25.25. Dunagőzhalászi részvény 72.50. Dohányrészvény 160.75. Csehszlovák és királyi arany 11.41. Német bankváltók 118.00. 4% os endat járdék 99.—. Osztrák koronaárjárdék 93.00. 1884-évi sorsjegye 201.—. Osztrák hitelintézet részvény 238.50. Unionbank 150.50. Osztrák Länderbank 114.75. Osztrák-magyar Államvasút 193.25. Elbavölgyi vasút 122.75. Alpesi bányarészvény 172.75. 90 frankos arany 19.26. Londoni váltóár 242.85. Bécsi Tramway 133.—. Az irányzat szilárd.

Bécs, április 9. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni mázsforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 229.10 Magyar hitelrészvény 182.—. Angol-Osztrák bank 123.25 Union bank 135.—. Länderbank 150.50. bankjegyzet 115.—. osztrák-magyar Államvasút részvény 133.70. eszaki vasúti részv. 25.75. elbavölgyi vasút 123.—. dunagőzhajós részv. 119.25. alpesi bányarészvény 161.—. májusi járdék 266.75. osztrák koronaárjárdék 93.70. magyar arany 92.25. magyar koronaárjárdék 93.70. német birodalmi márká közpénz 120.25. 118.00 118.51. töröksorsjegyek —. rimamurányi vasúti 116.80 déli vasút —. dohányrészvény —. Napoleon d'or 19.26 Lombard —.

Külföldi értéktözsdek.

Berlin, április 9. (Társasági tudósítás.) Általában a mai tőzsedeforgalomban nem mutatkozott nagyobb élénkség. A közénfolyások közül Hibernia és gelsenkircheni részvények realizációk következtében előcsobban indultak, ellenben kohórészvények, különösen Bochumiak és dortmundiak emelkedtek, ami a Frankfurter Zeitung ma jelentésének tulajdonítható, hogy az 1900-ban lejáró nyersvas-zindikátus legközelebb meg fog látni. A vasúti részvények közül a dortmund-gronau, a lübecki, a Prinz Heinrich-vasút és a Kanada-Pacific vasút részvényei emelkedtek. A dinamit-truszt részvényei véleményes és fedező vásárlások következtében tetemesen emelkedtek. Magán-leszámlítási kamatláb 4 1/2%.

Berlin, április 9. (Zárlat.) 4% os papírjárdék —. 4% osztrák aranyjárdék 92.80. Elbavölgyi vasút —. Magyar koronaárjárdék 93.10. Osztrák-magyar Államvasút 135.70. Kassa-odorbérgi vasút —. Bécsi váltóár 84.25. Magyar vasúti beruházási kölcsön 102.—. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 191.25. Általános villamosági részvény 255.75. Gelsenkircheni 218.80. Laurakohó 279.50. 4% os ezüstjárdék 98.10. 4% magyar aranyjárdék 97.50. Osztrák hitelrészvény 226.25. Déli vasút 27.90. Károlyi Lajos vasút —. Orosz bankjegye 216.10. 4% uj orosz kölcsön 92.25. Török dohányrészvény 161.—. Olasz járdék 94.75. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 162.75. Harpeni 237.20. Az irányzat nyugodt.

Berlin, április 9. (A Budapesti Napló tudósítójának híradása.) Értéktözsde. Nagyszámú magyar aranyjárdék 97.50. Magyar koronaárjárdék 93.10. Osztrák hitelrészvény 227.90.—. Osztrák-magyar Államvasút 136.25. Déli vasút 27.90. Eszaki vasúti vasút 308.—. Elbavölgyi vasút 115.80. Orosz bankjegye közpénz 216.10. Busenitshradi —. Orosz bankjegye —. (Ultimo.) Lombard —.

Hamburg, április 9. (Zárlat.) 4% os ezüstjárdék 97.90. 1880. sorsjegye 137.—. Déli vasút 27.70. 4% osztrák aranyjárdék 99.50. Osztrák hitelrészvény 228.—. Osztrák-magyar Államvasút 135.50. Olasz járdék 94.40. 4% magyar aranyjárdék 97.40. Az irányzat szilárd.

Francia törleszt. járdék 99.90. Osztrák földhitelezési részvény 1280.—. Török dohányrészvény 331.—. Az irányzat szilárd.

Budapest-köbányai sertés-kereskedelmi csarnok jelentése.

Április 9. A sertésüzlet irányzata kellemes. A) Hízott sertések (L. A.) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 98.—100 fillérig. Öreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. Fialtal nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 100—102 fillérig. Fialtal középső (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 100—102 fillérig. Fialtal könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 99—100 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) 97—98 krajcárig. Középső (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 98—100 krajcárig. — Könnnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 103—104 krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. — Középső (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — IV. Romániai eredetű (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — Könnnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — V. Romániai eredetű (S. e. t. l. s. z. a. m.) 1900. ápr. hó 7. napján volt közlet 33410 darab, 1900. április hó 8. napján felhajtott 1101 darab, 1900. évi április 8. napján elszállított 875 darab, 1900. április hó 8. napjára maradt készletben 33638 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Április 9. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter ifj. Zilahy Lajos sárvári járásbírói joggyakorlatot a németvári járásbírószékhez és Pap Viktor temesvári törvényszéki joggyakorlatot a temesvári törvényszékhez allegzőkkel. Altman Hugó debreceni ítélőtáblai írnokot a debreceni ítélőtáblához, Iró Gyula zalaegerszegi törvényszéki írnokot a zalaegerszegi törvényszékhez irodatszíté. Drágos Oktávian besztetere törvényszéki díjnokot a naszadi, Székely Lajos közbányai járásbírói telegkönyvi Átalakított díjnokot a felvinci és Kral Rezső vasvári járásbírói díjnokot a csepregi járásbírószékhez irnokokká, Török Hugó budapesti lakos, székesfevárosi ideiglenes adóvégrehajtót az alsókubini járásbírószékhez végrehajtótá; a pénzügyminiszter Várady Ödön budapesti lakost a székesfevárosi adófelügyelő mellé rendelt számvetéséhez ideiglenes minőségű pénzügyi számviszt, a gálcsévi adóhivatalhoz Gál Sándor eszekerdeai adóhivatali gyakornokot ideiglenes minőségű adóviszt, Markovics Imre flumei vámgyakornokot a kassai fővámbihatalhoz vámségdizsíté kinevezte. Athelyezések. Az igazságügyminiszter Frank József szatmárnémeti törvényszéki írnokot debreceni ítélőtáblához, Sándorffy József pestvidéki törvényszéki írnokot pedig a szatmárnémeti törvényszékhez helyezte át.

Nemvárososítás. Kiskorok Hanekker Mária Stéfania aradi illetőségű ugyanottani lakos vezetéknévének Pálffyra kért átváltoztatása belügyminiszteri rendelettel megengedtetten.

Pályázatok. Gyakornok a soproni adóhivatalnál 14 nap. Kapus az orsz. magyar iparművészeti muzeumhoz május 15-ig. Bíró a pécsi törvényszéknel 14 nap. Több pénzügyi felvezető a zombori pénzügyigazgatásnál 8 hét. Adóviszt a kunfélyvárházi adóhivatalnál 2 hét. Gyakornok a szentgyörgyi adóhivatalnál 14 nap. Hivatalosolga a nagykanizsai ügyészséghez május 22-ig. Postamester Palinban (Zala-megyé) 4 hét. Számvizsgáló a sátoraljaújhegyi pénzügyigazgatásnál 2 hét. Allegző a dunaudonyi járásbírószéknel 2 hét. Szerb-horvát tolmács a pécsi törvényszéknel április 18.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. —

Budapest, április 9. A tegnapi magyarországi depresszió elgyengült és némileg Németország fölött még felismerhető, egy másik kis depresszió Itáliá fölött van fejlődőben. Közép-Európát nyugatról és keletről magas nyomás határolja. Az idő csupán Oroszországon száraz, egyebütt pedig jobbra felén és esős. A hőmérséklet Közép-Európa nyugoti felén alacsony, keleti felén magas. Hazánkban az idő tegnap is főleg a nyugoti részeken volt esős. Legkevesebb jutott ezuttal az esőből az Alföldnek. A hőmérséklet keveset süllyedt. Küldetés: Változókon, enyhe idő várható helyenkint esővel.

Vizárlás.

Table with columns for date (April 7, April 9), location (e.g., Inn, Duna, Tisza), and water level measurements in meters.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1900. április hó 10-én.

P. Bartolucci Viktória asszony mint vendég. **Carmen.**

Opera 4 felv. Zenéjét szerzerette Bizet, Szövegét írták Meilhac és Halévy L. Fordította Ábrányi Emil.

Személyek:

Don José	Kertész	Lilas	Pastia	Gonda
Escamillo	Takáts	Carmen	Bartolucci	
Dancare	Váradi	Micela	Rotter	
Remendado	Dalnoki	Frasquita	Berts M.	
Zuniga	Kornai	Mercedes	Payer M.	
Morales	Mihályi			

Kedzete 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. április hó 10-én.

Az agglégények.

Vigjáték 5 felvonásban. Irtá Sardou Victorien. Fordította Ambrus Zoltán.

Személyek:

Mortimer	Nádáy	Troénes	Zilahi
Nantya	Mihályfi	Du Bourg	Mészáros
Leuvcourtois	Vizvári	Antoine	Narcisz
Claviéres	Bercsényi	Antoinette	Csillag
Chavenay	Hetényi	Rebecca	Gerő L.

Kedzete 7 óraker.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. április hó 10-én.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. április hó 10-én.

Szeccszló.

Szatirikus korkép 5 felvonásban. Irtá Lavedan. Fordította Ambrus Zoltán.

Személyek:

Gostardné	Hunyady	Alice	Varsányi
Nautya	Fenyvessi	Buranty	Tapolezeai
Labosse	Hegedüs	Gambe	Gyöző
Labossené	Mátrai	Rendőrbiztos	Gyöngyi
Bobette	Lánczy	Jacob	Bárdi
Riquiqui	Boross	Róza	Munkácsi

Kedzete 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. április hó 10-én.

A csillag fia.
(BAR-KOCHBA.)

Keleti daljáték 4 felvonásban. Irtá és zenéjét szerzerette Goldfaden Ábrahám. Magyar színpadiáka alkalmazta Beöthy László; a magyar dalszövegeket írta Pásztor Árpád.

Személyek:

Bar Kochba	Raskó	Tinnius	Szirmai
Azarja	Deli	Seraphina	Eotvos
Modeimi	Kiss M.	Pafos	Tollagi
Dina	Hegyi	Leány	Harmath

Kedzete 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. április hó 10-én.

A Kleopátra.

Operette 3 felvonásban. Irtá és zenéjét szerzerette Verő György.

Személyek:

Cassia grófné	Ábrányiné	Elias	Giréth
Niotta	Róza	Jim	Sziklai
Cassia Valér	Ráthonyi	George apó	Mátrai
Rognard	Boross	Milleleur	Margó Z.

Kedzete 7 1/2 óraker.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Kedd, 1900. április hó 10-én.

Spanyolország.

Irtá Pekár Gyula.

206 vetített képpel, 4 spanyol táncos és 11 a bika viadalát ábrázoló mozgó fényképpel.
Kedzete 7 1/2 óraker.

Bád og-ár uk végeladása.

Az üzlet teljes felhasználása miatt az összes konyhaberendezések, u. m. jégsekrények, főzőedények, fűrdő- és ülő-kádak, egyáltalán minden e szakmába vágó ár uk gyári áron alul adának el.

SPITZER MÓR

Mária Valéria-utca 7. Hungária-szállóval szemben.

Részletfizetésre alkalmi ajándékul

porcellán- és üvegekészletek, majolika, lámpa, chinacsi, stb. kaphatók. — Kívánatra színes képes árgyjegyeket ingyen és bérmentve küld a Szegedi porcellán-festészeti gyár:

IVÁNKOVITS KÁROLY ÉS FIA, SZEGED,

Utazó ügynökök Magyarország és Erdély részére magas jutalék mellett kerestetnek.

PETANOVITS Metropole-szállója.

Ma **lfj. Oláh Józsi** kedvelt zenekara játszik. Színház után teljesen friss vacsora. A gyönyörű téli kerten kívül a mulatságok, lakodalmak, bankettek megtartására igen alkalmas díszes fehértérő és elegáns külöszobák állanak a vendégek rendelkezésére.

Somossy Mulató Hallatlan

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnyitás 7-ker. Kedzete 8-ker.

A bibliai operett-társulat, Wolfsthal Ch. és Weinberg M. igazgatása alatt vendégjátéka. Pontban 9 óraker:

Először:

„Bostenoi“

vagy: Dávid király utolsó törzse.

Történelmi operette **Auerbach J.-től.** Zenéjét szerzerette **Wolfsthal Ch.**

Hatásos siker! Hatásos siker!

La et Do

a egyszerű párisi utcai énekesek.

Ugymint fellépte az összes kitűnő műérkeknek.

Csütörtök, április hó 12-én

és szombat, április hó 14-én

Waldemar Richard

a legjobb bécsi dalkomikus vendégjátéka

csak 2 napig.

Jegyek a nappali pénztárnál és elővetelben Weiss A. nagytözde Károly-körút 26.

A mulató villanyos világítása saját gépei által eszközöltetik; a gépek **Wüste és Rupprecht** gépgyárak által késziti tettek.

HATTYU

Helyiség változás.

Tisztelettel van szerencsénk a n. é. közönség becsos tudomására hozni, hogy az eddig

VII., Ovoda-utca 19. sz. alatt

„Hattyu“

gőzmosó és tisztító intézet

cimen ismert vállalat egy társaság birtokába ment át, mely azt a modern technika vívmányainak felhasználásával és a kor igényeinek megfelelően tetemesen nagyobbitva, a műfestészet és chemiai tisztítással egybekötve, külön e célra berendezett saját gyári helyiségeibe

VII., Gizella-ut 26. sz. alá

helyezte át. Egyben utalunk az ezentul megjelenő hirdetéseinkre. Kiváló tisztelettel

a „HATTYU“ gőzmosó és tisztító intézet igazgatósága.

Telefon. Telefon.

HATTYU

FOLIES CAPRICE

9 óraker. Ma 9 óraker.

Ő nem tud franciául.

Eredeti bohózat. Irtá H. H.

10 óraker. 10 óraker.

„Blonde Bestien.“

Bohózat Leitner H.-től. Zenéje Knoch A.-tól

11 óraker. 11 óraker.

Lorelei.

Nagy fantasztikus daljáték Leitner H.-től. Zenéje Knoch A.-tól.

Kitűnő konyha és italok. — Mérsékelt árak.

Erkély incognito páholyok.

Tevezsör Havelok teljes gallérral 6 frt. Erlingi Loden-Havelok teljes gallérral 9 frt. Tiroli-Havelok teljes gallérral 10 frt. ROTHBERGER JAKAB csász. és kir. udvari szállító Váci-utca 6. szám.

Páratlan a THYMOL fog-creme!

THYMOL foghértés, szépté és konszerválja a fogakat.
THYMOL uton igen célszerű. Nélkülözhetetlen.
THYMOL máis fogtisztító szer.
THYMOL a legkellősebb fogtisztító szer, illék, frissít.
THYMOL ártalmatlan, anti-septikus, eltávolítja a fogfájást.
THYMOL törvényszerűen védett HAZAI gyártmány.

I tubus 60 fillér. — Kapható mindenütt. 6 tubus díszes dobozban 3 korona bérmentve.
Egyedüli készítő és fészétteljesítő raktár:
SCHWARTZ illatszeryára
hygien. kosmet. laboratorium.
Budapest, Damjanich-utca 28.
Gyári raktár és főüzlet:
TEMESVÁROTT (Színházépület).

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAP, PAP, PAP

1 szeszaljantó vasgöy 8	1 acél sodrony ágybetét 5.-
1 szeszaljantó 10.-	1 tenzertüli forráskos 1.-
1 drb rouge paplan 1.70	1 levarróti szalmaszék 2.20
1 caehmir paplan 2.50	1 matrac 3.80
1 satin caehmir paplan 3.50	1 Grande Afrique matrac 4.50
1 atlas caehmir paplan 4.50	1 kőszék 12.-
1 atlas seiyem paplan 7.50	1 párnázott ruganyos matrác 16.-
1 fedroszál. netr. paplan 12.-	1 nagy szoba szőnyeg 200/300 2.50
1 35 váson ágytelődő 1.50	1 szál. tunis függöny 1.50
1 drb jó váson ehlfon paplan lenedő 1.50	1 bouret ágyterítő 2.20
1 drb fono lakard pokrók 1.50	1 futószőnyeg méterenkint 25
1 drb jó lenedő 1.50	1 kőtel 4 frt.

GICHNER JANOS és TÁRSA
paplan, matrác és kárpitosru gyárosok, szőnyeg, függöny, ágy- és asztaltörő stb. nagy vái asszékban.
Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 20. szám.
Árgyjegyeket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.
Nem telző árakat kiserelünk, vagy a pózt visszaaduk

Olasz borok.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a **Muhr György ur-főle** vendégülhívásig **Lónay- és Csillag-utca sarkán** átvettem és azt szombaton április hó 7-én ismét megnyitom.

Üzleti helyiségemben kezeseg mellett valódi **tiszta borok** a következő árakon fognak kimeretni:

Pehér asztali bor literje ...	32—40 kr.
Siller	... 32
Vörös	... 40
Partinier fehér	... 60
Vörös	... 60
Mascatto	... 80
Malaga	... 80
Marsala	... 1 frt
Samosi	... 1 frt

Kívánatra palackok vagy kis hordók bérmentve házhoz szállítanak. Nagyobb bormennyiségeket a promontori borpincéből nagyban árak számítanak.

Számos megrendelést kérve, maradtam tisztelettel

Leonardo Sangiorgio.

PÁRISI NAGYÁRUHÁZ

BUDAPEST,
VII., Kerepesi-ut 38.

Minden vevőnek még a legkisebb bevásárlásnál is pénztárunk egy fénykép-bonnt szolgáltat ki, amelyen a bevásárolt összeg nyugtá-ványozva lesz. Amidőn ezen bevásárolt árak együtt a 10 frtni összeget meghaladják vagy 10 frt értékű ára egyszerre lesz bevásárolva

minden vevő teljesen ingyen kap
bármely tetszés szerinti, nekünk átadandó fénykép után egy 60 cm. magasságu művésziesen elkészített

ÉLETNAGYSÁGU HÚ FÉNYKÉPET

csupán a kifeszítésért és a díszes papírkeretért (passe partout) önköltségünket 1 frt 50 krt számítjuk fel. A világ egy műintézete sem képes az ingyen képet magán 10 frton alul elkészíteni.

KÉPES NAGY ÁRJEGYZÉK a közkedvelt egy és kétkoronás áruosztályunkról, valamint az összes árucikkekről kívánatra ingyen és bérmentve.

Hotter diätetikus állatgyógyászati praeparatumnal, az ujkor legkivalóbbjaj.

Hotter sertéspera
I. és II. szám.

Legjobb diätetikus szer az étkezd, tehát asortések hizásának előmozdításához, orbánál különösen bevált. A II. szám hasmenésnél használandó.

Agrii-táppor
lovaknak és szarvasmarhának.
I csomag 80 kr.

Kitűnő pótlék az abrakhoz, hogy az állat egészséges és erős maradjon, vesé-, hólyag- és idegbajokat másznál.

Hotter-tréningáridia. mosóvíz lovaknak és szarvasmarhának I üveg 1 frt 20 kr.
Az inakat és izmokat a legmagasabb körig is friss erőben tartja, az állat, b. dörzsölések után, a legelsőbb munkát és tréninget kiálja. Megoróltsékból származó bajoknak mint bismagónál, rhumánit és merevségnek is meglepő eredménnyel tesz szolgát.

Hotter absorbinolja, kozm. mosóvíz lovaknak és szarvasmarhának I üveg 6 frt. II üveg 3 frt 50 kr.
Eltávolít mindenféle kórokozást és zsíros lerakódást, anélkül, hogy a szőrt elpusztítaná. Ezzel megáztatott és gyenge inakat, eltávolít és elpusztít az izmokról minden baktériát és megakadályozza minden gyulladás; különösen bevált égési, eszükda-ganatoknál, gumókod, vastag tereknél, elavult bűtykök és ruhák, vastag lekták, daganatokat, a hol azok fellépnek. El-mulik a térsz. reménye, és gyorsan mindenféle szűzést.

Főraktár: Apotheke „zum heil. Josef“, Bees, XII/2. Schottentnerstrasse 182/P. Főraktár Magyarország részére: Török József gyógyszerüzem Budapest, Király-utca 12. sz.
Raktár a legtöbb gyógyszerüzemben és drogeriában — Tessék a védelgyre vigyázni.

VÉR-PIROS fajnaranacs

eredeti ládákban vasúton szállítva 1 láda 150-180 db legfinomabb muscat-piros narancs 4 frt, 1 láda 100 db válogatott nagy muscat-piros 4 frt 25 kr. ugyanilyen láda édes sárga faj-narancs 2 forint 75 kr.

Kereskedőknek, gyógyszerészeknek áronként.

Vérpiros fajnaranacs	1.75	2. zserbetzai valódi, 1 db	—
Vérpiros muscat-narancs	—	Trappista cat I. kilója	1.60
Mozzini faj-narancs	1.40	Liptói taró I. bódón 50 és	—
Jaša, orias narancs	1.40	Colza bajor, hízalt száza,	1.00
2. Cereza szép tarós	1.20		
Martini görzi	1.35		
Caroli, olasz 5-6 róza	1.30		
Coschali, 1 horád 60 drb	1.40		
Jamaikakörte 5 kil. üveg	5.00		
Idel burgonya máltai	1.10		
1 k. datolya tunisi	0.80		
1 k. muskát datolya francia	1.30		
1 k. cukros gyümölcs	1.80		
1 k. Malaga-szőlő legszebb	1.40		
1 k. Salon-bonbon 1.20 és	1.60		
1 k. Csokolád-bonbon creme	1.80		
1 k. Francia mandula	1.60		
1 kg. finom	—		
40	—		
Olajozott finom vegyes déli-gyümölcs kilós doboz	1.40		
Csokolád fin. vanil. felföld	—		
70	—		
Csokolád-kilós 1.20 és	1.60		
Berlin-törpe darabja	—		
85.	—		
Bardina, 15, 20, 25, 30 és	—		
90	—		
Wegert rak (olaj és fűsz)	—		
1 doboz 95 kr., nagy dob.	1.20		
100 darab bajor csiga	—		
1.00	—		
Csokolád üveg doboz	—		
1.50	—		
Paiz. kávéz, valódi kiló	1.20		
Édes vörösi, val. páris 3 és	—		
12	—		
Impariál, valódi, 6 db	1.20		
Gorgonzola, legfin, kilója	1.50		

Tea
Orosz család tea — 1.50
Zamaltá-rum 3 csillagos — 1.50
Cásvár keverék tea — 3.00
Török tea igen fin. — 1.00
Tea-török 1 doboz — 1.00

Rum
Rum, finom család 1 üveg — 1.00
Zamaltá-rum 3 csillagos — 1.50
Anaszt-rum legfin. angol — 2.00
Fajdalmi rum, angol — 2.40
Cognac, magyar finom — 1.50
Cognac, Martell Medicinal — 4.00

Kávé
Jamaika, legfinom, kilója 1.25
Cuba-portorico — 1.40
Cuba igen finom — 1.80
Tuba-Potosi legfinomabb 2.10

Az árak vegyesen is rendelkez-
tők. Védre minden fagyment-
tesen ingyen csomagolva kül-
dők utánvéttel.

PINTÉR GYULA
ca. és kir. udvari fűszerkereskedő
Budapest, IV. ker., Keesmetéri-utca 15. sz.

SCHIMMELPFENG W. TUDAKOZÓDA

Budapest, V., Váci-körút 8. szám.

Bécs I., Schottenring 7., Berlin W., Charlottenstrasse 23., Brüssel, Páris, London, Amsterdam stb.

Kereskedelmi hitelátviteliek.
Az Egyesült-Államokban, Canadában és Ausztráliában képviseli a „The Bradstreet Company.“
Díjjegyzék bérmentve.

Kizárólag egyedüli főraktár
valódi francia és angol gummi- és hálhólyag külön-
legességeiben utcaja 1.20 krtól 6 frtig. Parisi öv-
spongya Safeti Spongya 4 ftről 6 frtig.
Pessarium oclusivum, hólygeknek nélkülözhetlen, drb
150-2 frt. Megrendeléseket pontosan, a legnagyobb
diskréció mellett eszközöl

Radványi L.
sérvykötő- és sebészeti-kötszeryár
Budapest, VII. Erzsébet-körút 36.

Olaszország Remekei.

Olaszország és az olaszok műkincseinek mintegy 2000 fényképből álló gyűjteménye.
Remek diszalbum hosszukás negyedréte formában.
A teljes mű 30 füzetből áll, ára füzetenként 1 K. 20 fil.

Megjelenik havonként kétszer.
Igazgató: LAURENCIC GYULA. A magyar kiadás szerkesztője: Boross Vilmos.

A kiadásunkban legkisebb megjelenő, páratlanul szép és gyönyörű diszalbum, mely minden részben kizárólag a legkivalóbb intézetekben készült, művészi elrendezés és fényes kiállítás, valamint nagy, pompás és tiszta fényképfelvételei által elsőrang alkotásként hódít majd az egész művelt világon. — A műbe felület képek, melyek teljes és tiszta egészét képezik Olaszország természeti szépségeinek és gazdag műkincseinek, az olasz vidék beható ismerete a az ottani építészet, festészet és szobrászat páratlan műveinek alapos tanulmányozása alapján választattak össze és rendeztetek el.

A füzetek két hosszúság nyolcadrészt oldálnak a szerkesztő jeles tollából, aki alapos ismerője Olaszország tájainak, népének és műkincseinek. lebilincselő szöveg szorgalmat cicerone granánt. — E mű össze nem hasonlítható az eddig Olaszországról megjelent selejtes vásári munkákkal és ezek elmosódott és tisztátalan nyomott clichéivel; e diszalbummal

monumentális remekművet alkotunk

az olasz klasszikus földről, olyan nagyszabásu művet, melynek értéke minden időben maradandó lesz s a melynek jelentőségét az Olaszországot szeretők és ismerők legszélesebb körében éppen úgy, mint a művészetet kedvelők, művészek és tudósok között a legmelegebben fogadják és elismerik.

A képek hibátlan tisztasága és azoknak a legapróbb részletig tökéletes élessége folytán e remekmű egytuttal nélkülözhetetlen munka a művészetek különböző ágának tanulmányozásánál.

A füzetek 1 korona 20 fillérinyi ára e terjedelmes és nagybecsű művészi teljesítmény mellett páratlanul olcsó.

Előfizetések elfogadtnak a
„Budapesti Napló“ kiadóhivatalában (Budapest, VIII., József-körút 18.)

Előfizetési ár:

6 füzetre	7 korona	20 fillér.	18 füzetre	21 korona	60 fillér.
12 „	14 „	40 „	30 „	36 „	— „

A kiadóhivatal, Budapest, V., Méréleg-utca 11. szám.

A munka elkészülte után bolti ára lényegesen magasabb lesz. — A második füzet kiadása után kéthetenként egy-egy újabb füzet jelenik meg. — Az egész mű 1900 karácsonyra készen lesz.

Biztos kereset

kinálkozik jó beszélő-képességgel bíró, tisztességes személyeknek, kik állandó lak-helyükön az 1883. évi XXXI. t. c. értelmében sorsjegyeknek és állampapíroknak részletfizetésre való eladásával foglalkozni kívánnak.

„Mercur“
váltóüzleti részvénytársaság
BUDAPEST
Arany-János-utca 31.

Csődítomegy

eladási hirdetmény.

Alulírott csődítomegondnok ezennel közhírré teszi, hogy a vb. Berger Adolf csődítomeghez leltározott csődleltár 1—1191. tételig bezárólag felvett 74907 korona 25 fillér beszerzési és 42,751 korona 64 fillér becseréltéki rövidáru és női divatcikkekből álló árúk és üzleti felszerelések ajánlati uton készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

Felhívotnak tehát mindazok, kik mint vevők fellépni kívánnak, hogy 1 koronás bélyeggel és a becserélt 10% tőlja vagyis 4276 korona készpénz mint bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatokat a csődítomegondnoknál elküldjék az ajánlatot a csődítomegondnoknál elnöke dr. Fodor Gyula nagyváradi ügyvéd urhoz (lak. Kossuth Lajos-utca Biharmegyei takarékpénztár épület.)

1900. év április hó 21-ik

napiján déli 12 óráig annál inkább beadják, minthogy később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Idegén ajánlattevő köteles helybeli megbízottat rendelni. A csődítomegondnok az ajánlatok elfogadásához köve nincs, ellenben az ajánlat az ajánlattevő feltételint kötelezi. A csődítomegondnoktól átvenni valamint az ügylet után járó vételi illetéket sajátjából viselni.

A ajánlattevő ajánlata elfogadása esetében tartozik az áruraktárt 3 nap alatti a vételár készpénzben lefizetése ellenében tomeggondnoktól átvenni valamint az ügylet után járó vételi illetéket sajátjából viselni.

A csődleltár a nagyváradi kir. törvényszék mint csődírósnágnál és tomeggondnoknál, az áruraktár és üzleti felszerelések pedig alulírott tomeggondnok közbenjöttével a hivatalos órák alatt naponta megtekinthetők.

Nagyváradon, 1900. évi április hó 5-ik napján.
Dr. Sonnenfeld Zsigmond,
csődítomegondnok.

SANTAL EGGER

Kipróbált

orvosilag ajánlott jó szer hólyag és egyéb bántalmaknál és minden oly esetben, hol az orvosok Santal-olajat, Copairát, Cubebát ajánlanak. Santal Egger tiszta keletindiai santal olaj tartalma miatt meglepő gyors és biztos hatása az ifjúság bántalmánál, miért még az orvosok is kedvelik és gyakran rendelik, 1 üveg 4 3/4 kor., a pénz előleges beküldése után bórmentve 3-40 kor., 2 üveg 6-40 kor., 3 üveg 9-40 kor.

CSAK a Dr. Egger féle készítmény zárandó eredeti üvegekben.
Főraktár: **NÁDOR GYÓGYSZERTÁR**
Budapest, Váci út 17.

SANTAL EGGER

Lássa el cipőit
LÖDERER féle szab.

ruganyos cipősarkokkal

melyek könnyítik a járást. Kaphatók a főelárusítónál: **GLANTZ és LUSZTIG** Budapest, Erzsébet-kört 54. sz. (Royal-szállóval szemközt) és minden cipészüzletben.

Az osztálysorsjátékról.

Az elmúlt V. osztálysorsjáték alatt Bankházunk négy 10,000 koronán felüli főnyereményt fizetett ki t. ügyfeleinek. — Ezzel a négy főnyereményvel a legtöbb főnyeremény az általunk eladott sorsjegyre esett.

Miután Bankházunk mindenkor iparkodik t. ügyfeleinek legjobb megelégedését elnyerni, igen nagy súlyt fektetünk arra, hogy az intézkedések és megrendelések gyorsan és a legnagyobb pontossággal legyenek elintézve.

A t. megrendelőnek egy külön számlalapot nyitunk, a hová minden utasítás fel lesz jegyezve. A megrendelést legelőször a postautalvány szelvényére írni, mivel ez csak 10 fillér költséget okoz, míg pedig utánvét mellett csupán az utánvét 55 fillér.

A húzás már **május hó 17. és 18-án**

van. A sorsjegyek ára ezen húzásra:
Égész Fél Negyed Nyolcad
12 korona. 6 korona. 3 korona. 1 kor. 50 fill.

Még végül megjegyezzük, hogy a 6 húzás alatt minden második sorsjegy nyer és a VI-ik osztályban egy millió korona nyerhető.

Maradunk becses szolgálatára készen kitünő tisztelettel

Hecht Bankház.

Cím: BUDAPEST, Ferenciek-tere 6. szám.

Oh jaji Távirat: Eljenni

Évek hossza során át kitünő eredményvel használok az Egger-féle mellpasztillát. Kérem küldjön stb.
Trautmann (Csehszország), 1898. június 17.
Verner Nándor igazgató.

Egger-mellpasztillája gyorsan és biztosan hat köhögésnél, rekedtségnél, elnyálkásodásnál. Kapható minden gyógyszerertárban és drogeriában. Doboza 50 kr. és 1 frt. (Próbadozoz ár 25 kr.)
Fő- és szétküldési raktár: **NÁDOR-GYÓGYSZERTÁR** Budapest. Csakhamar megérkezőtől, éljen!

VI. Váci-kört 17. szám.

Budapesti közuti vaspálya-társaság.

Hirdetmény.

A „Budapesti közuti vaspálya-társaság“

XXXV-ik rendes közgyűlése

f. é. április hó 24-én délután 1/2 4 órakor,

a társulat saját épületében Budapesten, V., Lipót-kört 22. szám alatt fog megtartatni.

NAPIREND:

1. Igazgatósági évi jelentés; előterjesztése az 1899. évi zárszámadásnak és mérlegnek és a felügyelő-bizottság erre vonatkozó jelentésének, az osztalék megápitása; határozat a felmentvény megadása érdekében.
2. Előterjesztés a nyugdíjalapnak és a forgalmi személyzet segélyalapjának gyarapításáról.
3. A felügyelő-bizottság újbóli megválasztása.
4. A választmány újbóli megválasztása.

Szavazati jogot adnak a társaság közgyűlésein (alapszabályok 15. és 20. §§) egyaránt a társaság részvényei s illetőleg élvezeti jegyei, ha legalább négy nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnál letétmennyeztetnek; 20 darab részvény vagy élvezeti-jegy után egy szavazat gyakorolható, oly megszorítással azonban, hogy 20 szavazatnál többet egy részvényes sem gyakorolhat sem saját nevében, sem pedig megbízásból.

Felhívotnak tehát a t. c. részvényes urak, kik a jelen közgyűlésen résztvenni óhajtanak, miszerint a címetelöket, a szelvényekkel együtt, beleértve a folyó évi május 1-én lejártót is, szám- és névjegyzék kíséretében bezárólag folyó évi április 20-ig az igazgatóságnál (Budapesten, V., Lipót-kört 22. szám) délelőtt 9—12, délután 4—5 órá között, térítvény mellett letenni méltóztassanak, hol a szavazási igazolványokkal egyidejűleg az előterjesztendő zárszámla és mérleg, valamint a felügyelő-bizottság jelentése is átvehető lesz.

A letételhez szükséges nyomtatványok a társaság pénzügyi szakosztályában díjmentesen kaphatók.
Budapest, 1900. április 6-án.

Az igazgatóság.

(Utányomat nem díjazatik.)

A 7114. számú „Ujtások papirzaoskok készítésére, töltésére és zárására szolgáló gépeken“ című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesítése céljából magyar gyárosokkal összekötöttes keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. — Felvidéki góstitás nyerhető:

Kalmár J. mérnöki és szabadalmi irodájában BUDAPEST, VII. Kerepesi-ut 44. szám.

Köhögés és tüdő-

bajok a felülmulhatatlan

bécsi eredeti nitfü-kivonatnedvmészvassal, használata mellett meggyógyulnak. Sok év óta a legnagyobb sikerrel alkalmazták mindennemű tüdőbajoknál, melhurut, köhögés, rekedtség, elnyálkásodásnál stb. Ezen kitünő szer minden köhögést csillapít, feloldja a nyálkát, elmulasztja a rekedtséget, meggyógyítja a tüdőszagokat, csillapítja az éjszakai izzadást, enyhíti a fájdalmat a melben és a tüdőben, minél fogva elafólag is hat, E könnyen emészthető vasvegyület tartalmánál fogva erősítőleg hat a testre, amelynyiben a vas a vért javítja és gyarapítja, miáltal a betegnek sápadt kinézése is csakhamar elmúlik és az arczin ismét a rüdes lesz. Egy tüdőbajos vagy vérszegény se mulasztza el tehát ezen kitünő gyógyszer használatát, mely rövid idő alatt visszaadja az óhajtott egészséget. E szer valódiságának bizonyosságát a mellékelt két törv. védjeggyel van ellátva. Ne hagyjuk magunkat tévútra vezetni és érteketlen utazatókat vásárolni, melyek a fennebbi nedvnek csak némely anyagát tartalmazzák és emellett gyórkorán drágábbak. Egy eredeti üveg ára 1 frt 10

kr., posta után 20 kral, több csomagolás és szállítólével (lejében portó nélkül). Előállítás és főkaktár: **FRNKÖCZY VIKTOR** Franciscus-gyógyszertára **Bécs, V/2.** Schönbrunnerstrasse 107. azotól: HUNSTURMERSTRASSE 113.

Budapesti raktárak:

Török József gyógyszerháza, Király-utca 12., továbbá Raditz Róbert, gyógyszerésznél, VIII. József-kört 64. és a Nádor-gyógyszertárban. Váci-kört.

Dr. Egger-féle injekció

(Injekció Hamamelis Virginica) Kitünő, gyorshatású szer fiatal emberek uj vagy régi bántalmi ellen. — Számtalan elismerés! Fölülmulja az összes külföldi készítményeket. — Orvosilag is ajánlatik.

Ára: 1 üveg 1.40 kor. A pénz előzetes beküldése után, bérmentve 2.20 korona Szétküldés naponta.

Nem titkos szer, hanem a Hamamelis tropikus növényből lelkiismeretesen készült gyógyerős páriat.
Budapest, Nádor-gyógyszertár.
VI. Váci-kört 17. szám.

Titikos betegségek ellen

25 évi, részben katonatorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvosi tapasztalatai után legmoleggeben ajánlható

Dr. RAJDACSY,
v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete
Budapest, Váci-kört 4. sz. 1. om.

A legelhanyagoltabb húgyveszélyeseket, legsúlyosabb húgyhólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, az önfertőztetés utóbajait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legujjabban olyanira felkarolt és hatásában páradán sikerű

Electro-Massage
vagy **Psychrophor**

által, magómléseket, nőknél fehérőlvást befocokondexés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött háttérinobajokat gyógyvit a legujabb gyógy-mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárát. Külön várótermek.
Levelekre díjtalanul azonnal válaszolunk; esetleg gyógyeszerükről is gondoskodva lesz.

Minden szó egyezési beállításán post...
betűkből 3 kr. Címzett eláratott hird...
debeteket külön 30 kr. kizsárolási...
bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETESEK

A hirdetőkre díjmentesen ad fel...
világosítást a kiadóhivatal: József...
körút 18. szám.

Leveleiből tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozásokról a hirdetés számát a kiadóhivattal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETESEK
és
ELŐFIZETÉSEK

felvételnek a
BUDAPESTI NAPLO
részére
a kiadóhivatalban
József-körút 18.,

szavatunk a következő dohányp...
társaságok:

Breuer nővérek, Teréz-körút...
és Podmaniczky-utca...
sarok.

Mecsek-féle tőzsde Pe...
tő-14.

Benda Józsefné, Andrásy-...
út 59.

Sonnyai V. dohány-nagy...
tőzsde, Kerepesi-ut 1.

Deutscher Miksa, Andrásy-...
út 38.

Szántó Mór tőzsdéjében...
Kecskeméti-utca 14.

Weitzfeld Jakob, Király-...
utca 1.

Blockner J. hirdetési iroda...
IV. Sütő-utca 6.

Elek Bernát hirdetési iroda...
V. Furdó-utca 4.

Fischer J. D. hirdetési iro...
da IV. Zsiborska-utca 7.

Goldberger A. V. hirdetési...
iroda IV. Váci-utca 9.

Haenstein és Vogler hird...
iroda V. Dorottya-u. 9.

Leopold Gyula hirdetési iro...
dája VII. Erzsébet-kör...
út 14.

Mosse Rudolf hirdetési iro...
da VII. Károly-körút 9.

Schwarz József hirdetési...
iroda V. Marokkó-u. 4.

Táner Gyula hirdetési...
iroda IV. Szerviz-utca 8.

Édes öregem!

Epedve várom a pillanatot...
midőn karjamba zárhatlak...
a jelzett időben ott leszek...
az igért ékszer ne vedd meg...
helyett kérlek hozz nekem...
egy példányt a

Kereskedelmi
Vegyészeti

című híres könyvből.
Bizonyára fogod tudni...
hol szerezheted ez meg...
Ahoval megyek, minde...
nütt ott látom ezt a könyvet...
és a hol megvan, oda beköszö...
ntött a kért. Csodálatos...
dolgokat beszélnek erről...
a könyvről. A tanácsok...
és kiegészítések 3000 fo...
rintnál többet szerezett a...
mult évben a könyv ut...
mutatásai nyomán. A szé...
ke Jolánka ezerszeresze...
gész hozományát (a jövő...
héten lesz a lakodalmam).

és adóztaték (akkor két...
év előtt a némi házában...
laknak és oly szegények...
voltak), a mióta meghozat...
ták, dusáikodnak minden...
jában. És emlékszel-e a...
sarki szócásra, az örökön...
örökös panaszokod

Weiszra (a kilenc gyere...
kével), ez az ember dug...
gazdag lett és csupa me...
gelegedés (a gyerekek...
sem olyan rongyosok már).
Most rendez be egy fény...
s fény fényűzetet, ahol...
nyeg segédet fog foglal...
koztatni. Maga mondta...
hogy ő is mindenét ennek...
a könyvnek köszönheti.

Számaltam kérdésedre...
majd személyesen, ha...
ugyan lesz rá idő, hisz...
oly régen nem láttalak.
Légy pontos és ne fele...
d a könyvet.

Isten veled, ezerszer...
csókol Boriskád.

„Elite kávéház.”

Kérem azon tühajós sze...
mő hölgyet, kit a lapra...
figyelemzöttem, hogy...
személyesen ismerkedés...
lehetősége-e? Válasz...
„Longinus” cím alatt főpostára...
poste restantem kérek. 5984

!!!Emil!!!

Megbocsájtunk mindent...
csak jöjjen már haza.
Pedig ez nagy szó, te...
kintve azt a seugtet...
bűnt, melyek lelkiismeret...
tét terhelik. Ma kaptuk...
az első aniztot. Köszön...
juk a megemlékezést, ig...
azán jól esett. R. k. a. nem...
mindenkől veszi szíve...
szereget mindenki köny...
nyv otthoni munkával -...
társadalmi állásra való...
tekinet nélkül, a ki a...
„Kereskedelmi Vegyészeti”...
című könyv legújabb, két...
szeresen bővített és ja...
vitott kiadását megrende...
li. Ez az ezer és ezer em...
ber hajás munkát és mellő...
foglalozást eredménye...
lenti, pedig csak a köny...
vet kellene megrendelnie...
mert általa 540 oly foglal...
kozás sajátítható el, me...
lyek bármelyikével, elő...
képzettség és tüke nélkül...
férő, nő, gyermek kényel...
mes és jóvedelme meg...
hetést biztosíthat magának.
A könyv első kiadásának...
bolti ára 6 kor. volt, ennek...
dacára a legújabb, két...
szeresen bővített kiadás...
t, a míg a csekély kiesz...
let.

Melyik

szellemes baba volna haj...
landó intelligens, művel...
t fiatalberről szórakoz...
s céjából levelezést foly...
tatni az írjon „Kék szem...
barna haj” alatt a lap...
kiadóhivatalba. 2861

Keresetük

a mult évben jelle éret...
ségi tett gimnazista, ki...
képesnek érzi magát egy...
korosabb embert átvörö...
ban gimnáziumi érettsé...
gire előkészíteni. Tanítási...
idő naponta 4 órátd 6...
órág. Csakis szegényorsu...
gnyeknél pályázzanak.
Ajánlatok a tanítási díj...
közlésével a kiadóba ké...
retnek „Érettségi” címen.
2867

Házmasternek

ajánlok egy jelenleg is...
oly minőségben levő tisz...
teggess egyén. Címe...
megtehető a kiadóhiva...
tatalban. 2712

Házvezetőné

csinos, intelligens, jó bi...
zonyítványokkal uri es...
záldhoz felvétetik. Ügy...
nökségi-iroda Losonci-...
utca 3. ajtó 1. 5987

Ügyes

expediciós lány, ki egy...
nagybővű fővárosi lapnál...
néhány évig volt alkal...
mazsa, lapexpediciós...
vagy könyvkötészetbe...
ajánlkozik. Címe megte...
hető e lap kiadóhiva...
tatalban. 2868

Kitűnő gyermek-
ruha varróné,

A nagyrabecsült előkelő...
hölgyközönség figyelmét...
bátorodom ezennel fel...
hívni, miszerint a legje...
nésebb és a legkényese...
bb izlésnek megfelelő...
gyermekruhákat jutányo...
san elvállalok. Jól Mór...
ur gyermekruha-szaloni...
ban évekig működtem.
Cím e lap kiadóhiva...
tatalban. 2754

Egy izraelita

nevelő, ki már régebb...
idő óta működik e pályán...
állást keres mint házne...
velő, vagy mint hitoktat...
vidéken. Szives megke...
reséseket kér e lap ki...
adóhivatalába „Szorgal...
mas és lelkiismeretes”...
jelleg alatt. 5956

Előkelő

magyar állami hivatalnok...
a legszerényebb feltételek...
mellett házfelügyelői ál...
lást keres. Cím a kiadó...
hivatalban. 2345

Óvodásképes

29 éves fiatal ember je...
lenleg egy nagyobb inté...
zet hivatalnok, mint pénz...
táros, vagy más bizalmi...
állást keres. Ajánlatok...
kérek „2000-3000 koro...
na.” 2723

Intelligens

urbólgy teljes ellátást ke...
res. Szerény, de rendes...
polgári lehet és tisztá...
kis szobát. Lehetleg nem...
messze a Kerepesi-utól.
Ajánlatokat e lap kiadó...
hivatalába kér „Helén.”...
2860

NINCSTÖBBÉ
NÉLKÜLÖZÉS ! ! ! ! :
NAGY VAGYONT,
ÓRIÁSI

JÓVEDELMEZ,
naponta 20-30 koronát, de
évente legkevesebb
5-6000 koronát
szerezhet mindenki köny...
nyv otthoni munkával -...
társadalmi állásra való...
tekinet nélkül, a ki a...
„Kereskedelmi Vegyészeti”...
című könyv legújabb, két...
szeresen bővített és ja...
vitott kiadását megrende...
li. Ez az ezer és ezer em...
ber hajás munkát és mellő...
foglalozást eredménye...
lenti, pedig csak a köny...
vet kellene megrendelnie...
mert általa 540 oly foglal...
kozás sajátítható el, me...
lyek bármelyikével, elő...
képzettség és tüke nélkül...
férő, nő, gyermek kényel...
mes és jóvedelme meg...
hetést biztosíthat magának.
A könyv első kiadásának...
bolti ára 6 kor. volt, ennek...
dacára a legújabb, két...
szeresen bővített kiadás...
t, a míg a csekély kiesz...
let.

Felhívás!

A tavaszi időnyre felhív...
juk figyelmét Magyar...
ország uraságainak, kik...
szolgáikat, kocsis...
sáikat divatosan, jól és...
olcsón akarják ellátotni.

Schwarz M. L.

Budapest, V. Váci-körút 4.
sz. kizárólagos líbériá...
kereskedésére, hol a leg...
nagyobb választékban,
minden nagyságban és...
szímben egy magyar, mint...
német és francia líbériák...
raktáron tartanak Külön...
legesen: himzett kocsis...
szárít minden színben...
és nagyságban a leg...
nagyobb választékban.

2 kor. 60 fillér

kedvezményes árért még pe...
dig az ösztegenk postal...
távirányoni előzetes be...
kérdeése esetén portome...
tesen küldi meg minden...
kinek a

„KERESKEDELMI VEGYÉSZET”

könyvkiváltó hivatala
UJPEST,
Lőrinc-utca 24/6. szám

Üzletvezetői,

vagy segéd állást ke...
res egy 30 éves, nőden...
kellemes külsejű, jó mo...
doru fiatalberről, ki a...
norinbergi-, rövid-, sz...
vő-űtárak, galanteria, uri...
és női divat-cikket, női sz...
abó kelleket teljes szak...
képzettséggel kezeli, 4 év...
ig állandóan is működő...
könyvtárbeli jártas, azo...
nális belépést óhajt, sz...
nyeri feltételek mellett.
Cím a kiadóhivatalban...
K. 1009. alatt. 5975

Magyar gyorsíró-
né,

ki a Remington és...
Yost-gépet kitünően ke...
zeli, hosszabb idő óta...
rodában működik, állást...
váltótatni óhajtja. Szives...
megkereséseket „Szorgal...
mas” jelleg alatt a kiadó...
hivatalba. 2800

Az angyalföldi

rendező-pályaudvar mel...
letti egy saroktelek 376...
61 olcsón eladó. Cím a...
kiadóhivatalba. 2744

Kutyakedvelők

figyelmébe. Ritka szép...
tarka hím dán dogg el...
kültözés miatt száz kor...
onát ér. Cím a kiadó...
hivatalban. 5985

Különbejárati

féregmentes, tisztá, ce...
nos butorozott szoba...
a Teréz-körúton azonnal...
kiadó az Andrásy-ut...
(Oktogon) közelében. Cím...
a kiadóhivatalban. 2866

Jókarban

levő pedálos cingalomb...
jutányosan eladó. Cím a...
kiadóhivatalban. 5988

Előkelő budai

házmát 3 emeletes, 14...
évig adómentes eladandó...
de legszívesebben else...
rendben kisebb felszerelt...
földbirtokra Ajánlatok...
„G. E.” jelleg alatt kérek...
e lap kiadóhivatalába.
5979

Kitűnő

karban levő uti ver...
seyegpé jutányosan el...
adó. Cím a kiadóban.
2855

ERÉNYI-féle

javított flakkerpor remek...
nagy dobozokban 50 kr...
ért kapható kőbőgös, né...
héz légzős, hurutos bán...
talmak ellen. 8929

Budai nyaralóban

esetleg a Svábhegyen...
Zugliban, vagy a Li...
pómező környékén buto...
rozott szobát keres fiatal...
hivatalnok, mérsékelt díj...
ért. Esetleg 2-3 szobát...
több hivatalnok. Szives...
ajánlat „Buda környéke”...
címen a kiadóhivatalba...
kéretik. 2848

Kőhögésnél,

erkeletségnél gyegylene 30...
krért Réthy-féle pemete...
ficuorkortát.

Felhívás!

A tavaszi időnyre felhív...
juk figyelmét Magyar...
ország uraságainak, kik...
szolgáikat, kocsis...
sáikat divatosan, jól és...
olcsón akarják ellátotni.

Schwarz M. L.

Budapest, V. Váci-körút 4.
sz. kizárólagos líbériá...
kereskedésére, hol a leg...
nagyobb választékban,
minden nagyságban és...
szímben egy magyar, mint...
német és francia líbériák...
raktáron tartanak Külön...
legesen: himzett kocsis...
szárít minden színben...
és nagyságban a leg...
nagyobb választékban.

Szolid árak.

MAUTNER
HENRIK

butorszállítási és be...
raktározási vállalat
BUDAPEST,
VIII. József-körút 21.

Száraz raktárak

Magy. kir. államvasutak...
Igazgatóság.

Hirdetmény.

Uj személy- és podgyász...
díjazásbá élebeléptétele...
a Kecskeméti-Fülpösz...
állási h. é. vasuton.

Ezen h. é. vasuton f. é.
május hó 1-én uj személy-
és podgyászdíjazásbá lép...
désbe, melylyel az 1897.
évi október hó 1-én éle...
belépt díjazásbá érvényen...
kivül helyezték.

Az uj díjazásbá a magy...
yar kir. államvasutak díj...
szabás-elárusító irodáj...
ban (Budapest, Csengery...
utca 33.) 20 filléért kap...
ható.

Budapesten, 1900. márc...
s 25-án.
Az igazgatóság.
Utánnyomás nem díjazt.

Radó Antal:
Költők
Albuma

Jelenkori magyar költők...
versesbő. Harmincöt magy...
yar festőművész képei...
vel. 28 forint helyett
18 forint.

Megrendelhető a „Buda...
pesti Napló” kiadóhiva...
tálban József-körút 18.

Magyar
színművészet

Szerkesztette:
B. Virágh Géza.
Előszóval ellátta:
Rákosi Jenő.

Gyönyörű díszmű 250...
képpel.

A legjelesebb írók cikkei...
vel és az összes színészek...
és színésznők önéletraj...
zával.

Ára díszes vászonköt...
tésben 5 frt.
Megrendelhető a
„Budapesti Napló” ki...
adóhivatalban
József-körút 18.

Szabó Ferenc és Társa

Budapest, kerepesi-ut 12.

Magyar kir. Államvasutak.

Üzletvezet. Zágráb.
Pályázati hirdetésny.

A magy. kir. államvasu...
tat Piume állomásán 2...
tüzőrségi felvigyázói és...
8 tüzőri állás felvétel...
be.
A tüzőrségi felvigyázói...
állások 840 korona, a tüz...
őri állások évi 500 korona...
fizetés, a szabályszerű...
lakáspénz, a Piume ré...
szére jelenleg megállapí...
tott drágasági pótlék és...
szolgálati ruházat éveze...
tével vannak egybekötve.

Felhívattak mindazok, a...
kik az állásokra pályázn...
óhajtának, hogy pályázat...
i kérvényeiket kellő okmá...
nyokkal felszerelve a zágr...
ábi üzletvezetőséghez...
legkésőbb f. évi április...
hó 15-ig nyújtsák be.

Később beérkező kérvé...
nyek nem vétettek fel...
gyelemben.

A pályázók okmányoka...
lkat tartoznak igazolni...
hogy magyar honpolgá...
rok s a magyar nyelvet...
tökéletesen bírják, hogy...
18-ik életévüket betöltö...
ték, de 35 évnél nem...
idősebbek, hogy tényleg...
katonai szolgálattaluk...
kitöltötték, vagy a katonai...
kötelezettség alól felment...
veék, hogy ép és egészsé...
ges bstaikatuak, erkölcsi...
tekintetben feddhetlen elő...
életűek s vagyonilag ren...
dezettek.

Okmányokkal igazolandó...
továbbá, hogy a pályázók...
a tüzőri leendőkből...
ben kellő jártassággal bírnak, a tüzőrségi fel...
vigyázói állásokra pályázók...
azonfelül a lakatos, vagy...
részvényes mesterségek...
egyikében jártasak.

Iskolai képzettség szem...
pontjából a tüzőrségi fel...
vigyázóktól a középisko...
lák 4 osztályának meg...
felelő képzettség, a tüz...
őroktól pedig az irni...
olvasni tudás és a számt...
tan clemében való jár...
tasság kívánatik.

Zágráb, 1900. márc. 27.
Üzletvezetőség.
Utánnyomás nem díjazt.

CSIZ

ezidőszert a legerősebb
Jód-Brom-Forrás-Fürdő.

Egyszerűen száraz, meleg; gyógy...
eredményes meglepőké. Fürdő...
vód május 1-től szeptember...
végéig. 180 kényelmes tu...
szelati lakszoba; szanatórium...
gyógyter. Zongora, olvasó...
hálószoba; szauna; tenisz...
tervezet. Katonatisztok, áll...
hivatalnokok május 1-től június...
15-éig és augusztus 15-étől szeptem...
ber végéig gyógy- és fürdő...
díj tekintetében 50% kedvez...
ményben részesülnek. Hivatalos...
felügyelők: Dr. Sassy János...
Kisimézői-telep. Helyi-telep...
kivárató mindenféle fajta...
ludonál a lehető legjele...
sebb nagyban áruk mellett; minden...
felvezető cikk jóval min...
degyesen is 6. minde ar...
zában késleltetve tartatik.
Mintak képes árjegyzékkel in...
gyen és bormentve. - Vidéki...
megrendelések a legjobban el...
intézetnek. Nemtetsző akadály...
talanul kisereltetik vagy a...
teljes öszeg visszatartik.

Június 1-től június 15-éig...
és augusztus 15-étől szeptem...
ber végéig gyógy- és fürdő...
díj tekintetében 50% kedvez...
ményben részesülnek. Hivatalos...
felügyelők: Dr. Sassy János...
Kisimézői-telep. Helyi-telep...
kivárató mindenféle fajta...
ludonál a lehető legjele...
sebb nagyban áruk mellett; minden...
felvezető cikk jóval min...
degyesen is 6. minde ar...
zában késleltetve tartatik.
Mintak képes árjegyzékkel in...
gyen és bormentve. - Vidéki...
megrendelések a legjobban el...
intézetnek. Nemtetsző akadály...
talanul kisereltetik vagy a...
teljes öszeg visszatartik.

Június 1-től június 15-éig...
és augusztus 15-étől szeptem...
ber végéig gyógy- és fürdő...
díj tekintetében 50% kedvez...
ményben részesülnek. Hivatalos...
felügyelők: Dr. Sassy János...
Kisimézői-telep. Helyi-telep...
kivárató mindenféle fajta...
ludonál a lehető legjele...
sebb nagyban áruk mellett; minden...
felvezető cikk jóval min...
degyesen is 6. minde ar...
zában késleltetve tartatik.
Mintak képes árjegyzékkel in...
gyen és bormentve. - Vidéki...
megrendelések a legjobban el...
intézetnek. Nemtetsző akadály...
talanul kisereltetik vagy a...
teljes öszeg visszatartik.

Június 1-től június 15-éig...
és augusztus 15-étől szeptem...
ber végéig gyógy- és fürdő...
díj tekintetében 50% kedvez...
ményben részesülnek. Hivatalos...
felügyelők: Dr. Sassy János...
Kisimézői-telep. Helyi-telep...
kivárató mindenféle fajta...
ludonál a lehető legjele...
sebb nagyban áruk mellett; minden...
felvezető cikk jóval min...
degyesen is 6. minde ar...
zában késleltetve tartatik.
Mintak képes árjegyzékkel in...
gyen és bormentve. - Vidéki...
megrendelések a legjobban el...
intézetnek. Nemtetsző akadály...
talanul kisereltetik vagy a...
teljes öszeg visszatartik.

Június 1-től június 15-éig...
és augusztus 15-étől szeptem...
ber végéig gyógy- és fürdő...
díj tekintetében 50% kedvez...
ményben részesülnek. Hivatalos...
felügyelők: Dr. Sassy János...
Kisimézői-telep. Helyi-telep...
kivárató mindenféle fajta...
ludonál a lehető legjele...
sebb nagyban áruk mellett; minden...
felvezető cikk jóval min...
degyesen is 6. minde ar...
zában késleltetve tartatik.
Mintak képes árjegyzékkel in...
gyen és bormentve. - Vidéki...
megrendelések a legjobban el...
intézetnek. Nemtetsző akadály...
talanul kisereltetik vagy a...
teljes öszeg visszatartik.

Június 1-től június 15-éig...
és augusztus 15-étől szeptem...
ber végéig gyógy- és fürdő...
díj tekintetében 50% kedvez...
ményben részesülnek. Hivatalos...
felügyelők: Dr. Sassy János...
Kisimézői-telep. Helyi-telep...
kivárató mindenféle fajta...
ludonál a lehető legjele...
sebb nagyban áruk mellett; minden...
felvezető cikk jóval min...
degyesen is 6. minde ar...
zában késleltetve tartatik.
Mintak képes árjegyzékkel in...
gyen és bormentve. - Vidéki...
megrendelések a legjobban el...
intézetnek. Nemtetsző akadály...
talanul kisereltetik vagy a...
teljes öszeg visszatartik.

Június 1-től június 15-éig...
és augusztus 15-étől szeptem...
ber végéig gyógy- és fürdő...
díj tekintetében 50% kedvez...
ményben részesülnek. Hivatalos...
felügyelők: Dr. Sassy János...
Kisimézői-telep. Helyi-telep...
kivárató mindenféle fajta...
ludonál a lehető legjele...
sebb nagyban áruk mellett; minden...
felvezető cikk jóval min...
degyesen is 6. minde ar...
zában késleltetve tartatik.
Mintak képes árjegyzékkel in...
gyen és bormentve. - Vidéki...
megrendelések a legjobban el...
intézetnek. Nemtetsző akadály...
talanul kisereltetik vagy a...
teljes öszeg visszatartik.

Június 1-től június 15-éig...
és augusztus 15-étől szeptem...
ber végéig gyógy- és fürdő...
díj tekintetében 50% kedvez...
ményben részesülnek. Hivatalos...
felügyelők: Dr. Sassy János...
Kisimézői-telep. Helyi-telep...
kivárató mindenféle fajta...
ludonál a lehető legjele...
sebb nagyban áruk mellett; minden...
felvezető cikk jóval min...
degyesen is 6. minde ar...
zában késleltetve tartatik.
Mintak képes árjegyzékkel in...
gyen és bormentve. - Vidéki...
megrendelések a legjobban el...
intézetnek. Nemtetsző akadály...
talanul kisereltetik vagy a...
teljes öszeg visszatartik.

Június 1-től június 15-éig...
és augusztus 15-étől szeptem...
ber végéig gyógy- és fürdő...
díj tekintetében 50% kedvez...
ményben részesülnek. Hivatalos...
felügyelők: Dr. Sassy János...
Kisimézői-telep. Helyi-telep...
kivárató mindenféle fajta...
ludonál a lehető legjele...
sebb nagyban áruk mellett; minden...
felvezető cikk jóval min...
degyesen is 6. minde ar...
zában késleltetve tartatik.
Mintak képes árjegyzékkel in...
gyen és bormentve. - Vidéki...
megrendelések a legjobban el...
intézetnek. Nemtetsző akadály...
talanul kisereltetik vagy a...
teljes öszeg visszatartik.

Június 1-től június 15-éig...
és augusztus 15-étől szeptem...
ber végéig gyógy- és fürdő...
díj tekintetében 50% kedvez...
ményben részesülnek. Hivatalos...
felügyelők: Dr. Sassy János...
Kisimézői-telep. Helyi-telep...
kivárató mindenféle fajta...
ludonál a lehető legjele...
sebb nagyban áruk mellett; minden...
felvezető cikk jóval min...
degyesen is 6. minde ar...
zában késleltetve tartatik.
Mintak képes árjegyzékkel in...
gyen és bormentve. - Vidéki...
megrendelések a legjobban el...
intézetnek. Nemtetsző akadály...
talanul kisereltetik vagy a...
teljes öszeg visszatartik.

Június 1-től június 15-éig...
és augusztus 15-étől szeptem